Poštnina plačana v gotovini

ILUSTRIRANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 din

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XI. Ljubljana 24. avgusta 1939. Štev. 34 *(514)*

»DRUŽINSKI TEDNIK«
izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 14/III. Poštni predal št. 345. Telefon št. 33-32. Račun poštne hran. v Ljubljani št. 15.393. Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 din znamk.

NAROČNINA
1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, vse leto 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 70 frankov v Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno — Naročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV
V tekstnem delu: enostolpčna petitna vrsta ali njen prostor (višina 3 mm in širina 55 mm) 7 din; v oglasnem delu 4·50 din. V dvobarvnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din. Mali oglasi: beseda 1 din. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Hudič v sili muhe žre.

Slovenski rek

Danes:

„LUDOVIK XIV."
IN AMERIŠKA HOTELSKA OBRT

(Gl. str. 10)

SPRAVA MED NEMČIJO IN RUSIJO

NAJPOMEMBNEJŠI DOGODEK 20. STOLETJA. — CHAMBERLAIN NI NIČ VEDEL. V PARIZU SE BOJE USODNIH DOGODKOV. — KAJ BO S POLJSKO?

V Ljubljani, 22. avgusta.

PRED 14 DNEVI — natančneje 7. avgusta zvečer — je dr. Beneš prvič predaval na Angleškem. Govoril je pod milim nebom, ker je bila dvorana cambridžskega gledališča, kjer je imel predavati, premajhna — toliko ljudi je prišlo poslušat bivšega predsednika češkoslovaške republike. Beneš je govoril o »Znanosti in umetnosti politike«; tako je namreč prekrstil svoje predavanje na željo prijateljev g. Chamberlaina, kajti prvotni naslov »Bodočnost demokracije« se je zdel predsedniku britanske vlade preveč prevraten...

Naključje (?) je hotelo, da je isti večer predaval tudi sir John Simon, finančni minister in desna roka g. Nevilla Chamberlaina v njegovi septembrski in sedanji politiki. Govoril je o Chamberlainovem potovanju v Monakovo in ga poveličeval v nebo: »Odložena vojna je dostikrat preprečena vojna... Lepo vas prosim, povejte mi: kje bi bili danes mi, kje naši bližnji, kje Velika Britanija, da ni predsednik britanske vlade pokazal takrat tolikšne daljnovidnosti in poguma?...«

Danes, štirinajst dni nato, je sir Simon dobil odgovor na vprašanje, ki sta ga on sam in njegov šef vseh teh 11 mesecev trdovratno odklanjala; na nepogojniško vprašanje namreč: »Kje *smo* danes?« Odgovor je prišel hkrati iz Moskve in iz Berlina.

NEMŠKA IN SOVJETSKA VLADA sta se sporazumeli, da skleneta med seboj nenapadalni pakt. Zunanji minister v. Ribbentrop se bo v sredo 23. t. m. pripeljal v Moskvo, da konča pogajanja.«

Gornje lakonsko poročilo je v torek ponoči o 1/2 12. uradno razglasilo nemško zunanje ministrstvo. Rusko uradno poročilo je malo daljše, toda v bistvu samo potrjuje berlinski komuniké.

V trenutku ko pišemo te vrstice, ne vemo, razen dejstva samega tako rekoč ničesar o ozadju tega velesenzacionalnega dogodka. Brali smo sicer že nekajkrat, da se Nemci in Rusi pogajajo za sklenitev nove trgovinske pogodbe in o kreditu 200 milijonov mark, ki ga Nemci ponujajo Rusiji (ta pogajanja so se medtem uspešno končala), toda o pogajanjih za sklenitev nenapadalnega pakta nismo nikjer brali niti vrstice. Novica o tem je prišla docela nepričakovano. Pa ne samo k nam. Iz Londona, Pariza in Washingtona poročajo, da je udarila kakor strela z jasnega. V vseh prestolnicah sveta danes ne govore drugega kakor o rusko-nemški senzaciji.

In skoraj v vseh prestolnicah se s skrbjo izprašujejo: Kaj bo zdaj?

PRVA MISEL v Londonu, Parizu in Washingtonu je bila: Rusi so nas izdali! Moskva je torpedirala prizadevanje demokracij za ustvaritev mirovne fronte.

Naš prvi vtis je bil nekoliko drugačen.

Skoraj pet mesecev že trajajo pogajanja med Anglo-Francozi in Rusi za sklenitev nove trojne antante. Vseh teh pet mesecev stoje Rusi na istem stališču kakor v začetku: popolna enakost pri pravicah in dolžnostih. Če poči evropska vojna, bo morala Rusija spet prispevati levji delež pri žrtvah kakor pred 25 leti. Prav in pošteno je torej — so rekli v Moskvi — da si izgovorimo iste pravice, kakor si jih laste naši bodoči zavezniki.

Angležem — ali bolje: mistru Chamberlainu in njegovim prijateljem — to ni šlo v račun. (Zakaj ne, smo na tem mestu že večkrat obširno razložili.) Toda počasi so se Rusi naveličali večnega angleškega zavlačevanja; da to vidno pokažejo, je Staljin pred dobrimi tremi meseci demonstrativno odstavil Litvinova.

To je bil za g. Chamberlaina prvi opomin. Predsednik britanske vlade ga ni razumel. Pošiljal je še nadalje v Moskvo podrejene funkcionarje in še nadalje zavlačeval pogajanja. Če so ga opozicionalci izpraševali v parlamentu, zakaj se moskovska pogajanja ne premaknejo z mrtve točke, jih je porogljivo zavrnil: »Vprašajte Ruse!« V Moskvi se nad njegovimi izjavami niso razburjali. Mirno so se pomenkovali dalje z angleškimi in francoskimi delegati in čakali, da pride njihov čas.

Njihov čas je prišel. Na tihem, brez slehernega tamtama, pa zraven tako rekoč kar vpričo Angležev in Francozov se je Moskva sporazumela z Berlinom. Chamberlain je dobil drugi in poslednji opomin, to pot brez rokavic.

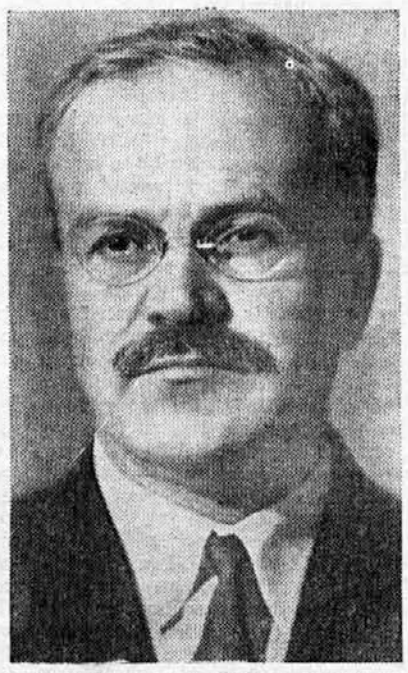

Takšen je bil naš prvi vtis, ko smo prebrali snočnjo zgodovinsko brzojavko iz Berlina.

KAJ BO ZDAJ? To vprašanje je danes na ustnicah vseh.

Dogodek nam je vsem še preživ, prevelik in preveč nepričakovan, da bi mogli na takšno vprašanje določno odgovoriti. Mirne vesti in brez strahu, da bi nas bodoči dogodki postavili na laž, smemo zapisati samo tole: Če je gori objavljeno berlinsko poročilo i po duhu i po črki v skladu z dejstvi, doživlja današnji rod pravkar najpomembnejši dogodek ne samo 20. stoletja, ampak morda celo novega veka sploh.

Po črki bo berlinsko poročilo nedvomno točno. Ali bo tudi po duhu? Danes se na to še ne upamo odgovoriti.

V Londonu in Parizu mislijo, da smejo že zdaj odgovoriti v nikalnem smislu. Po njuni sodbi hoče Rusija s takšno politiko samo izsiliti sklenitev pogodbe s Francijo in Rusijo. Takšen je bil, kakor smo gori zapisali, tudi *naš* prvi vtis. Toda ne moremo si misliti, da bi Rusija imela namen zgolj demonstrirati. Stvar je mnogo predaljnosežna. Razen tega je skrajno neverjetno, da bi se Hitlerjeva Nemčija spuščala v tako tvegan eksperiment, če ne bi bila dobila od Rusov absolutno obveznih zagotovil.

Zato se nam zdi pravilnejše, da za zdaj računamo z dejstvom, kakor nam ga je podal berlinski komuniké, in da skušamo iz njega izvajati možne posledice.

SAMA SKLENITEV nenapadalnega pakta med dvema državama ni treba da bi bila senzacionalen dogodek. Senzacija nastane šele tedaj, kadar skleneta takšen pakt dve državi, ki sta si sicer ideološko smrtni sovražnici. Če pa spadata takšni državi med prve velesile sveta, utegne biti njuno pobotanje izhodišče novega zgodovinskega razdobja — posebno če se taki državi gospodarsko in politično tako dopolnjujeta kakor Rusija in Nemčija.

Brez veletehtnega vzroka se dve sovražni velesili ne pobotata kar čez noč. I Rusija i Nemčija imata takšen vzrok: obe se čutita ogroženi. Pakt med njima bo torej naperjen proti tistim, ki ogrožata bodisi njun nacionalni in gospodarski obstoj bodisi njun imperializem in ekspanzivnost.

Rusija ve, da Velika Britanija ni njena prijateljica. Nemčija ve, da ji Velika Britanija ni sovražnica. Toda britanski imperij je neizmeren, Nemčija je pa brez kolonij. London ima torej tehten vzrok, če se ne navdušuje nad snočnjim berlinskim komunikejem.

Isto velja tudi za Pariz — le v toliko manjši meri, kolikor je francoski imperij manjši od britanskega.

ANGLIJA in Francija sta vso povojno dobo odrivali Rusijo in ji dali pri vsaki priložnosti čutiti, da je ne marata. Francija je sicer malo pred zmago hitlerizma v Nemčiji sklenila z Rusijo zavezniško pogodbo, toda njeni državniki so v srcu ostali prav tako protiruski kakor poprej. Glavno besedo ima v angleški in francoski politiki težki kapital, zato je razumljivo, da ni bilo med Moskvo in zahodnima prestolnicama nikoli prisrčnega razmerja.

Po nastopu hitlerizma se je uradna Francija sicer bolj naslonila na Rusijo, ker je v njej videla protiutež za nemško ekspanzijo čez Ren, na

tihem si je pa mela roke, češ: dokler si bosta Nemčija in Rusija navzkriž, se nam ni treba ničesar bati. Še vidneje se je zmage narodnega socializma v Nemčiji veselila Velika Britanija; njeni državniki so kar neprikrito dvorili tretjemu rajhu in mu molče pomagali razbijati versajsko pogodbo, ker so videli v močni Nemčiji trden jez pred ruskim boljševizmom.

Monakovo je bil izraz in sad te britansko-francoske politike. Toda za Monakovom je prišel 15. marec in takrat so se Londonu in Parizu odprle oči. To se pravi, Londonu še zmerom ne; drugače bi bil šel te dni Halifax v Moskvo in ne Ribbentrop.

Churchill je že dolgo svaril in napovedoval možnost pravkaršnjega preobrata v Moskvi. Chamberlain mu ni maral verjeti. Zdaj nemara verjame — zdaj ko se uresničuje to, česar se je zahodni svet ves povojni čas tako bal.

TUDI V TOKIU so bili berlinske novice vse prej kakor veseli. Kajti Japonska je tista država, ki bo Rusija v prvi vrsti zaradi nje sklenila z Nemčijo pakt. Moskva gleda bolj v Azijo kakor v Evropo. Pogodba s tretjim rajhom bo Rusiji zavarovala hrbet v Evropi in ji dala proste roke v Aziji. Japoncem že zdaj ni z rožicami postlano: od samih »zmag« na Kitajskem japonski ministri že spati več ne morejo, generalska politika proti Angležem jim tudi že rase čez glavo — in zdaj naj jim še Rusi skočijo v hrbet?!

Japonska vlada se bo morala preorientirati. Z enim od obeh se bo treba pobotati: z Rusi ali pa z Angleži. Drugače je ne bo noben čudež rešil katastrofe.

V nerodnem položaju je Poljska. Teoretsko bi bilo mogoče, da se Nemci in Rusi meni nič tebi nič pogovore, kako bi si svojo sosedo razdelili. Angleška pomoč je daleč in v tem primeru tudi ne bi prida zalegla. V precepu med Nemčijo in Rusijo bi bila Poljska celo še na slabšem kakor lani Češkoslovaška. Ne mislimo sicer, da se bo to zgodilo v bližnji bodočnosti, toda nemogoče ne bi bilo. Vsekako dobi gdanska zadeva v luči nemško-ruskega nenapadalnega pakta bistveno drugačno lice, kakor ga je kazala doslej.

In Italija? Ne glede na to, ali se je Hitler pobotal s Staljinom sporazumno z Mussolinijem ali pa na lastno pest, se nam zdi neverjetno, da bi os brez škode vzdržala tolikšen pritisk. Rusko-nemška premoč nad Italijo bi bila prevelika, da se ne bi rimska vlada skušala ogledati za morebitnimi novimi zavezniki. To bi ji bilo tem lažje, ker bi ji Anglija in Francija nedvomno sami ponudili rokó.

* * *

ŽE iz tega kratkega pregleda si naši bralci lahko ustvarijo sliko o velikanskem pomenu morebitnega sporazuma med Nemčijo in Rusijo. »Morebitnega«, pravimo; kajti vest o sklenitvi nenapadalnega pakta med Berlinom in Moskvo se nam zdi kljub njenemu uradnemu viru še zmerom tako neverjetna, da si upamo le s pridržkom izvajati iz nje možne posledice.

Eno je gotovo: ruska vlada je z vsem poudarkom pokazala, da je izpregledala Chamberlainovo politiko in da ji je te politike dovolj. In če bodo prihodnje dni časopisi delili rede o političnih uspehih in neuspehih današnjih politikov, smo prepričani, da Chamberlain in Staljin ne bosta na istem listu — kakor nista sedela za isto mizo v Moskvi. **Observer.**

Zgoraj:

Moža, ki sta se znala sporazumeti: predsednik ruske vlade in zun. minister Molotov (na levi) **in nemški zun. minister Ribbentrop**

Spodaj:

Možje, ki se ne morejo sporazumeti: angleški in francoski vojaški delegati, fotografirani po prihodu v Moskvo. Na skrajni levici: **šef francoske delegacije general Doumenc.** Na desni: **šef angleškega odposlanstva admiral Drax**

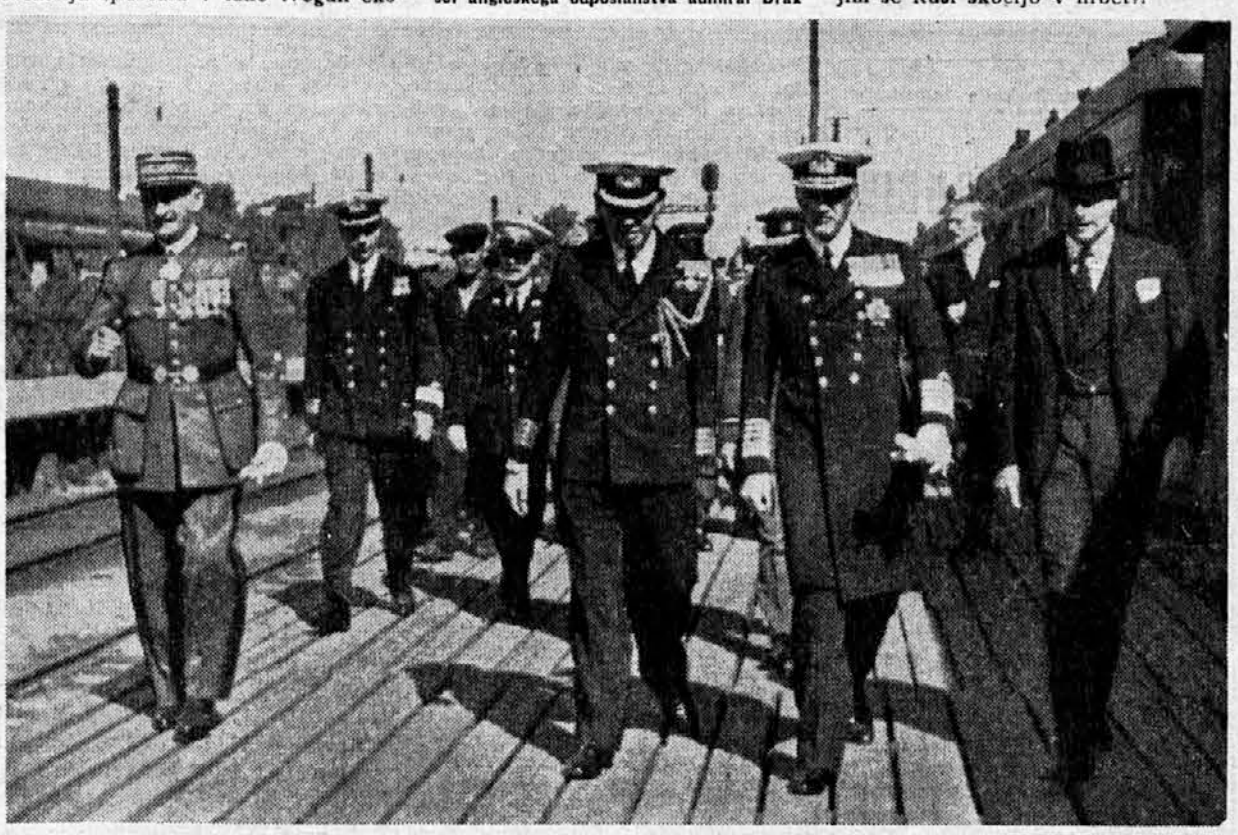

Reakcija

Ko se je poleglo prvo vznemirjenje, nastalo po objavi berlinskega komunikeja, se je razpoloženje v Londonu in Parizu izprevrglo skorajda v optimizem. Toda nova poročila iz Berlina o možnosti bližnjega ultimata Poljski so optimizem spet pregnala. Britanska vlada je po torkovi seji vnovič potrdila, da bo Poljski pomagala, če bi jo kdo napadel.

Chamberlainovi nasprotniki mislijo, da je pobotanje med Nemčijo n Rusijo nov dokaz nesposobnosti predsednika britanske vlade, tem bolj, ker se londonski vladi niti sanjalo ni, da se kaj takšnega pripravlja.

Britanska vlada je sklicala parlament na izredno zasedanje v četrtek. Pričakovati je, da bo opozicija zahtevala odstop sedanje vlade.

Chamberlain se je v torek posvetoval s sirom Robertom Vansittartom. Za britanske razmere je to zelo pomemben dogodek, kajti vse zadnje mesece je moral Vansittart, eden izmed najboljših poznavalcev evropskih političnih razmer, stati ob strani, čeprav je njegov uradni naslov »prvi zunanjepolitični svetovalec britanske vlade«. Stvar bo razumljivejša, če povemo, da ni Vansittart nikdar odobraval Chamberlainovega zunanjepolitičnega diletanstva.

Moskovska vojaška posvetovanja med Angleži, Francozi in Rusi se nadaljujejo.

Prezident Roosevelt je iznenada prekinil svoj dopust in se vrača v Washington.

»Temps« (Pariz) napoveduje za bližnje dni usodne dogodke.

»Zveza med Nemčijo in Rusijo,« pišejo nemški listi, »ni taktičen manever, ampak izraz želje, da se med Nemčijo in Rusijo ustvari ono naravno stanje, ki je vladalo stoletja in stoletja.«

»Times« (London) obsoja ravnanje sovjetske diplomacije, češ da je utajila Angležem in Francozom svoje razgovore z Nemci. Laburistični »Daily Herald« pa ne izključuje možnosti, da se bo položaj pokazal v drugačni luči, ko bodo znane podrobnosti nemško-ruskega pakta.

Ribbentrop je že v torek odletel v Moskvo, da podpiše pakt z Rusijo.

Nadaljevanje gl. 2. stran 5. stolpec

Družinski tednik

V znamenju
Amorjeve strelice

Evropski jasnovidci so napovedovali, da bo letošnja jesen dokaj razgibana in napeta. Rekli so, da bomo še marsikaj nepričakovanega videli, slišali in doživeli. In res, položaj postaja čedalje bolj napet. Toda vsakdo od nas je brez jasnovidcev pričakoval, da bo tako. Menda smo se v poslednjih letih naučili, da po razdobjih političnega popuščanja pride razdobje politične napetosti.

Tam na Gorenjskem, na Bledu, prav tako srečaš ljudi s časopisom v roki, toda skoraj bi rekli, da jih bero z nekakšnim dolgočasjem. Tam namreč ne utegnejo tako resno zasledovati političnega razvoja, kajti vse preveč je drugih zanimivosti, ki jim krajšajo in slajšajo življenje.

V prvi vrsti krasni sprehodi, kopanje, zajtrk, kosilo, večerja, in spet sprehodi, zajtrk, kosilo, večerja. Če človek dobro premisli, so to imenitne stvari, ki se ob njih prav dobro počutiš na krasnem gorenjskem zraku pod milim kranjskim nebom.

Letošnja blejska sezona je bila baje izredno dobra. Res je, da so mnogi gostje že odpotovali, res je pa tudi, da jih je še dosti ostalo, vsi tisti, ki imajo še nekaj cvenka v žepih.

Na splošno nosijo gospodje kratke, dame pa dolge hlače. Pravijo, da ima Amor vsak dan dela čez glavo, toda to so intimne zadeve gostov in zato jih pustimo ob strani, čeprav bi lahko o tem marsikaj zanimivega napisali...

Zvečer, ko z reflektorji razsvetle blejski grad in ko osvetle cerkvico na otočku z lepo zelenkasto lučjo, tedaj šele se začne pravo življenje po kavarnah in plesiščih. In vsak dan je kaj novega na sporedu.

Včasih volijo najbolj elegantno damo, drugič najlepšo damo, pred pratkim so pa volili filmsko ‚miss'. Zelo prijetno smo bili presenečeni, ko nam je mojster Jenko, naš dobri znanec in prijatelj iz Ljubljane, predstavil pravkar izvoljeno, tako rekoč ‚novopečeno' miss film, številko 13, ljubko šestnajstletno Ljubljančanko. Še bolj presenečeni smo kajpak bili, ko smo izvedeli, da sta tudi njeni pravkar izvoljeni častni družici stari komaj šestnajst let. Po pisanem sporedu smo si ogledali še najnovejše plese, bolj podobne telovadbi, toda prijetne za oko. Prav ljubek je bil pa tisti debeli gospod, blizu 70 let je štel, ki je vse moderne plese plesal z monoklom in komaj 16letno deklico.

Če boste slučajno prišli na Bled, se ne smete začuditi, če vas natakar nagovori nemški, ali v najboljšem primeru srbski. Tudi se ne smete začuditi, če boste kakšno stvar dražje plačali, kajti na Bledu je v veljavi druga valuta kakor v Ljubljani.

Bled je svet zase, svet, ki živi hitro, brezbrižno, od danes do jutri, v znamenju Amorjeve strelice in skoraj čisto ob strani politične psihoze.

Kronist.

Nenavadna ljubezenska pustolovščina

Slikar Alfred Vertag preživlja z ženo nekega šoferja medene tedne v Turčiji

Beograd, avgusta.

Večkrat slišimo, da žena zapusti moža ali pa mož ženo. Po navadi so vzrok ločitve neprestani prepiri, ki se pogosto spremenijo v tepež. Pretekle dni je pa zapustila dobrega in prav nič prepirljivega moža Mileva Manjinova iz Beograda.

Dobrodušni ruski emigrant Tomo Manjin se ni malo začudil, ko ga je na lepem obiskala neka ženina prijateljica in mu povedala, naj ne misli več na ženo, ker je pobegnila v Turčijo.

S svojo ženo Milevo je Tomo Manjin, šofer avtotaksija živel že več let v zadovoljstvu in slogi. Še sanjalo se mu ni, da bo njegove zakonske idile na lepem konec. Kdo drugi bi na njegovem mestu Milevo najbrže sam spodil od hiše, toda Tomo je predober, da bi storil kaj takšnega in gleda na vsako stvar preveč optimistično. Nič se ni razburjal, če je Mileva prišla ponoči pozno domov, in če je skoraj ves prosti čas preživela zunaj doma. Z njim je bila ljubezniva in prijazna. Božala ga je in nežno imenovala svojega »golobčka«. To mu je bilo dovolj.

Tako sta živela zakonca Manjinova, dokler ni Mileva naposled spoznala slikarja Alfreda Vertaga. Medtem ko je Mileva hodila v vas k svoji prijateljici, je zahajal stari slikar Vertag v isto hišo k neki družini. Takoj na prvi pogled se je zaljubil v lepo in mlado Milevo. Ogovoril jo je in ji pričel dvoriti; kmalu sta bila iskrena prijatelja in Vertag je pripovedoval Milevi o svojih potovanjih po Vzhodu, o skrivnosti egiptskih piramid in o lepotah Kaira. Sanjava Mileva je na tihem občudovala tega moža, ki je videl toliko lepega, in kmalu ga je pričela obožavati.

Nekega dne ji je stari zaljubljenec na lepem dejal: »Mileva, v Ankaro se bova odpeljala.«

»Kdaj?«

»Takoj.«

Mileva se ni dolgo pomišljala. Hitro se je odločila, kajti Vertag ji je govoril o lepem življenju v Ankari, kamor je moral po opravkih.

Da ne bi Tomo posumil v njen beg, mu je Mileva dejala, da se slabo počuti in da gre za nekaj časa v Srbobran k svojcem na počitnice. Dobrodušni mož je verjel svoji ženi in je rad ugodil njeni želji. Lepo jo je spremil na železniško postajo, in že se je Mileva odpeljala v daljni svet. V Zemunu jo je pa že čakal slikar Alfred Vertag z različno prtljago in potnim listom. In srečni 50letni zaljubljenec jo je z mlado ljubimko odkuril v Turčijo...

Dobri Tomo Manjin bi pa še zmerom živel v trdnem prepričanju, da se njegova žena kratkočasi pri svojcih v Srbobranu in se bo kmalu vrnila domov, če mu njena prijateljica ne bi povedala o njenem pobegu s starim slikarjem v Turčijo. Revež ni vedel, kaj naj stori, ko je zvedel to presenetljivo novico. Kar verjeti ni mogel, da je mogla Mileva odpotovati v Turčijo z ljubimcem z vsemi svojimi stvarmi brez njegovega dovoljenja.

Medtem pa ko preživlja Mileva s svojim ljubimcem v Carigradu ali v Ankari medene tedne, postaja nesrečni mož žalosten in zamišljen okrog svojega avtotaksija. Njegovi tovariši ga skušajo raztresti in potolažiti na vse mogoče načine.

»Kaj bi zmerom premišljeval, Tomo,« mu govore, »nikar ne misli nanjo. Še rada bo prišla k tebi, pa je ne smeš niti pogledati!«

Vsi pa poznajo Tomovo dobro srce in vedo, da bi bilo res čudno, če ne bi sprejel Mileve, kadar bi se vrnila nazaj v Beograd. Kajti zaradi svoje dobrodušnosti Tomo ženinega pobega z ljubimcem še oblastem ni prijavil.

Od 2.—11. septembra
LJUBLJANSKI VELESEJEM
Velika kmetijska razstava
(semenogojstvo, zelenjad, sadje, cvetje, čebele in med, mleko in mlečni proizvodi, vino, koze, ovce, perutnina, kunci, golobi, ribe, gobe, zdravilna zelišča, kmetijski stroji). Gospodinjska razstava, akvariji, industrija, obrt.
Lepo zabavišče - velik variete. Tekma harmonikarjev 10. septembra. Nagradno žrebanje. - Številna lepa darila za obiskovalce velesejma. Polovična voznina na železnicah.

Reakcija
Nadaljevanje s 1. strani

širijo se glasovi, da se bo Nemčija umaknila s Češkega in Moravskega. To naj bi bilo v zvezi s sklenitvijo nenapadalnega pakta med Nemčijo in Rusijo.

»Giornale d'Italia« pravi, da je bila Italija tista, ki je Nemčiji svetovala spravo z Moskvo.

Egiptovska vlada je sklenila priznati sovjetsko Rusijo. Med državami, ki še nimajo diplomatskih zvez z Rusijo, sta razen Jugoslavije še Švica in Holandska.

»Daily Mail« (London) pravi, da bo posledica nemško-ruskega pakta revizija francosko-ruske pogodbe o medsebojni pomoči in sprememba protikominternske politike Nemčije, Italije, Japonske in Španije.

Reuter poroča, da se nemške vojaške priprave mrzlično nadaljujejo. Pod orožjem je že več ko 2 milijona mož. Čete se zbirajo ob poljskih mejah. Po nemških poročilih se pa poljske čete zbirajo ob nemških mejah.

Pozen simbol

Pred 10 dnevi je neko angleško letalo na poletu iz Londona v Bazel treščilo nad Francijo na zemljo in zgorelo. Zdaj je prišlo na dan, da je to bilo letalo, s katerim se je predsednik britanske vlade Chamberlain lani v septembru vozil v Monakovo...

1/4 litra vroče vode in ena Maggi-jeva kocka za govejo juho da takoj 1 krožnik čiste, redilne, zelo okusne goveje juhe. Prihranek časa in truda v pripravljanju je Vaš dobiček, spoštovana gospodinja! Zato ne sme biti Vaša kuhinja nikdar brez Maggi-jevih kock za govejo juho! Cena Maggi-jevih kock za govejo juho je znižana; 1 kocka velja odslej din 1'—.

Starše, ki nameravajo šolati svoje otroke na trgovskih šolah, opozarjamo na enoletno državno priznano **trgovsko učilišče »Cristofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15.** Ta šola pripravlja učence-nke v enem šolskem letu za raznovrstne pisarniške službe v raznih gospodarskih podjetjih, trgovcih, odvetnikih, spedicijah, denarnih zavodih itd. Zavod je potrjen od ministrstva in ima pravico javnosti (rodbinska doklada, železniška karta). Izpričevalo velja tudi kot dovršena učna doba in dve leti pomočniške prakse v trgovski obrti. — **To je največji in najmodernejši zavod te vrste v naši državi. Pišite po brezplačna šolska izvestja in nove prospekte s slikami.** — Šolnina zelo zmerna. Toplo priporočamo ta naš prvi slovenski zavod. Vpisovanje vsak dan osebno ali pismeno.

Politični teden

25letnica bitke na Ceru

V soboto, 19. t. m. je minilo 25 let prve srbske bitke v svetovni vojni, zmagovite bitke na Ceru. V štiridnevni borbi je mnogo jugoslovanskih herojev s svojo krvjo podpisalo jamstvo za svobodno, veliko Jugoslavijo. Pod vodstvom vojvod Putnika in Stepanovića so premagali veliko avstro-ogrsko armado, ki je srbskim junakom obrnila hrbet in zbežala. Kosti padlih junaških borcev, ki so bile raztresene po cerskem in iverskem gričevju, so zbrali in jih pokopali v skupno grobnico v Tekeriču. Pokojni kralj Aleksander jim je postavil spomenik. Pred njim se je pretekli teden vršila narodna proslava 25letnice zmagovite bitke.

Udeležilo se je je na tisoče ljudi, poleg predstavnikov oblasti, organizacij in društev. Navzočni so bili bojevniki 12 polkov, ki so se borili na cerskem gričevju in ostali živi, pa tudi otroci tistih, ki so tam izdihnili za domovino. S seboj so prinesli zastave teh polkov, stara znamenja srbske vojske, ki so sicer shranjena na Oplencu. Poleg tega je prišlo tudi dosti rezervnih častnikov, bojevnikov in zastopnikov vojaštva. Na častni tribuni so se zbrali kraljevi namestnik dr. Radenko Stanković, predsednik vlade dr. Cvetković z več ministri, namestnik ministra vojske general Lukić in drugi. Cerkvene obrede je opravil patriarh Gavrilo in imel priložnostni govor. Za njim je govoril predsednik vlade Cvetković, ki je orisal pomen cerske bitke za osvobojeno Jugoslavijo. Končal je z besedami, da naj nas prepoji duh cerskih herojev in brezuspešna medsebojna trenja naj napravijo pot bratski ljubezni med Srbi, Hrvati in Slovenci.

Predsednik združenja rezervnih častnikov Nikolaj Bogdanović je orisal potek bojev pred 25 leti, tisoči ljudi pa so vzklikali mlademu kralju in padlim herojem. Na koncu se je mimo spomenika padlih borcev pomikal velikanski sprevod vseh udeležencev z godbami. Ljudje so si pa še ves dan ogledovali nekdanja bojišča; marsikakšnemu staremu bojevniku so se orosile oči, ko se je spomnil na dneve trpljenja in bojev za svobodo...

Pogajanja za hrvatski sporazum so končana. Strokovnjaki v Zagrebu so svoje delo opravili in so odšli na Bled. Tja sta prispela tudi kraljeva namestnika dr. Stanković in dr. Perović, pa tudi predsednik vlade dr. Cvetković. Tudi v Beogradu potrjujejo vesti, da bo prihodnji teden prinesel odločilne spremembe v našo notranjo politiko. — **Minister za ptt.** Jovan Altiparmaković je podpisal uredbo, po kateri izgubita koncesijo radijski družbi iz Beograda in Zagreba. Obe radijski oddajni postaji bosta podržavljeni.

*

Poljska in Nemčija še zmerom vztrajata vsaka pri svojem. Poljski prezident Moscicki je na nekem zborovanju v Vilnu izjavil, da se Poljska ne bo nikoli uklonila. Nemški listi pa tudi odločno zavračajo trditve o kompromisni ureditvi s Poljsko in poudarjajo, da si bo Nemčija rešitev poiskala sama. — **Rim svetuje Poljski**, naj se pogodi z Nemčijo, če noče v »borbi titanov« podleči. — **Angleško-poljsko pogodbo** bodo v kratkem podpisali, in sicer za dobo petih let. — **Spor za Gdansk** je stopil v novo fazo. Poljska je prepričana, da hočejo totalitarne države najprej prepričati poljske zaveznike, da so za mirno rešitev spora, da se pa Poljska temu upira. Poljska vztraja pri svojem in se še naprej oborožuje. — **Nemci menijo**, da je možna mirna rešitev Gdanska, seveda v okviru nemških zahtev. Kancler Hitler je odredil sklicanje parlamenta, ki bo pred njim prebral svojo deklaracijo. — **Anglija in Francija** sta iznova opozorili po svojih veleposlanikih v Berlinu in Rimu tamkajšnji vladi, da mislita z izpolnitvijo svojih obveznosti do Poljske resno in da bosta na nemško ogražanje poljskih življenskih interesov temu primerno odgovorili. — **Enomesečno premirje** je na zasedanju medparlamentarne unije predlagal ameriški senator Fish. V evropskih odločujočih krogih pa predlogov niso vzeli resno, češ da premirje ni rešitev problema, ki je vanj zabredla Evropa. — **Vojaško pogodbo** sta po vesteh iz Londona podpisali Nemčija in Slovaška. Vest ni zbudila začudenja, saj se nemške čete že dalj časa svobodno premikajo po slovaškem ozemlju in je torej pogodba le formalna. — **Madžarski zunanji minister Czaky** je bil pretekli teden v Nemčiji, kjer se je sestal z Ribbentropom in Hitlerjem, od tam je pa odpotoval naravnost v Rim, kjer se je razgovarjal s Cianom in Mussolinijem. Pri njegovih razgovorih je šlo za razčiščenje razmerja med osjo Rim-Berlin in Madžarsko. Madžarska je izjavila, da želi ostati v prijateljskem razmerju z Nemčijo in Italijo pa tudi s Poljsko, da ne more sprejeti nikakršnega protektorata in ne vojaške zveze, prav tako pa ne bo pustila čez svoje ozemlje nobenih tujih čet. — **Diplomatske akte** je ukradel neki neznanec v Sofiji kurirju romunskega zunanjega ministrstva iz avtomobila. Kurir je tatvino takoj prijavil romunskemu poslaniku in policiji, potlej se je pa ustrelil. — **Anglija grozi Japonski**, da bo odpovedala trgovinsko pogodbo, če se bodo japonske protiangleške demonstracije še nadaljevale. Kitajsko bo podpirala še naprej. — **Nemčija je sklenila z Rusijo** podpisati nenapadalni pakt. Nemški zunanji minister Ribbentrop je že odpotoval v Moskvo, kjer bodo pakt podpisali. Prav tako sta obe državi sklenili trgovinsko pogodbo, po kateri bo dala Nemčija Rusiji 3 milijarde dinarjev kredita, ki ga bo izrabila v dveh letih, vrnila pa v sedmih letih. Nemčija pa je dobila v Rusiji kredit za 180 milijonov mark.

DEKLIŠKI PENZIONAT NADJA
bo otvorjen 1. septembra. Konverzacija v tujih jezikih. Ljubljana, * Cesta v Kožno dolino št. 14 *
Gojenke bodo imele v penzionatu stanovanje, hrano, sodobno vzgojo in konverzacijo v angleščini, francoščini in nemšč ni. Zahtevajte prospekte. Vsak torek in četrtek (izvzemši praznike) se gojenke od 10. do 11. dopoldne lahko vpišejo v zavod in osebno dobe vse zaželene informacije

Jugoslovanski državni kolesarski prvak je postal član zagrebškega Sokola Stjepan Grgac. Progo Zagreb—Ljubljana je prevozil v štirih urah, 19 minut in 3 sekunde. Cilj proge je bil pri gostilni Jelačin v Rudniku. Drugi je prispel na cilj član »Gradjanskega«, Avgust Prosenik iz Zagreba, ki je po rodu Slovenec. V splošnem so dirkači dosegli izredno lepe rezultate.

Več skladišč bo zgradila družba Silos d. d. v treh letih v raznih krajih naše države. Zbiralna skladišča bodo zgradili v krajih, kjer pridelajo veliko žita in sadja, potrošnja tam, kjer bodo mogli žito in sadje razpečavati; v terminalnih skladiščih bodo pa zbirali žito za izvoz. Družba Silos d. d. bo tudi v Ljubljani in v Mariboru postavila dve veliki sadni skladišči.

Na atletskem troboju, ki se je vršil pretekle dni v Zagrebu med Zagrebom, Ljubljano in Beogradom so si spet pridobili atletsko prvenstvo Ljubljančani. Ljubljana je dosegla 174.5, Zagreb 173.5, Beograd pa 106 točk. V dvobojih je Ljubljana zmagala proti Zagrebu s 118 : 111, proti Beogradu s 124.5 : 93.5, Beograd je pa premagal Zagreb s 111 : 109. Kraljevi zastopnik je izročil po končanem tekmovanju Ljubljančanom tri pokale: enega za zmago v troboju, druga dva pa za zmago proti Zagrebu in Beogradu. Beograd je dobil pokal za zmago proti Zagrebu.

OKVIRJI
za
SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE
JULIJ KLEIN
LJUBLJANA, Wolfova ul. 4

Listek „Družinskega tednika"

Zgodba o buciki

Vsakdo izmed nas je v svoji šolski knjigi našel zgodbo o buciki in izvedeli smo tudi, da jo je napisal Johann Peter Hebel. Zgodba pripoveduje, da se je neki mlad ubog mož predstavil bogatemu trgovcu in ga prosil za službo, toda ta ga je odslovil. Ko je mladenič zapuščal sobo, je pobral neko majhno reč in jo pritrdil na suknjič. Na vprašanje bogatega trgovca, kaj je pobral, mu je odgovoril, da buciko; trgovec ga je nato sprejel v službo, ker je spoznal, da mladeniča diči ena najvažnejših čednosti, ki jih mora imeti trgovec; tudi najmanjše stvari ne zanemariti. Spominjate se najbrže tudi modrih učiteljevih besed, ki jih je pristavil k zgodbi o vrlini mladega moža — da gre pa za resnično zgodbo, v to najbrže niti sam učitelj ni veroval.

Oglejmo si jo nekoliko natančneje:

Bogati trgovec je bil v resnici bankir. Imenoval se je Jean Frédéric Perregaux in se je rodil leta 1744. v Neuchâtelu. Že v mladih letih je odšel v Pariz in tam ustanovil banko. Imel je dosti uspeha. Ko je izbruhnila francoska revolucija, se je pridružil svobodno mislečim krogom, vendar so ga zaradi njegove zmernosti leta 1793. zaprli. Toda Komite za ljudsko zdravje ga je potreboval, zato so ga izpustili. Po naročilu francoske vlade je odšel v Švico, tam izvršil več važnih transakcij in se je hotel vrniti nazaj v Pariz. Pred mestnimi vrati mu je pa prišel nasproti eden njegovih meščanov in ga posvaril, češ da ga hočejo spet zapreti in usmrtiti. Perregaux se je obrnil, se odpeljal nazaj v Švico in se je šele po Robespierrovem padcu vrnil v Francijo. Prvo, kar je storil, je bilo, da je poplačal svojega nameščenca, ki mu je rešil življenje; dal mu je rento 6000 frankov. Po Napoleonovi vstaji je postal Perregaux senator, pod cesarstvom pa grof. Bil je eden izmed ustanoviteljev in organizatorjev Francoske banke in je leta 1808. kot zelo ugleden mož umrl.

Leta 1790. se je odigral prizor z buciko; druga oseba je bil Jacques Lafitte, ki je bil do konca njegovega življenja njegov prijatelj in družabnik in po njegovi smrti izvršilec njegove oporoke.

Jacques Lafitte je bil 20 let star, ko je prišel kot sin revnega mizarja iz Bayonna s priporočilnim pismom vaškega učitelja k bogatemu Perregauxu. In da se je skloni in pobral buciko, je postalo povod za njegovo skoraj pravljično kariero. Ubogi mladenič, ki ga je bogati bankir že odslovil, je postal eden največjih finančnikov 19. stoletja; imel je odločilen vpliv na razvoj francoske notranje politike in je državi pogosto posodil denar. Napoleon I. ga je tako visoko cenil, da mu je dal pred svojim odhodom na otok Elbo shraniti pet milijonov frankov v zlatu. Leta 1809. je postal regent, leta 1814. pa guverner Francoske banke. Njegova hiša je bila shajališče vseh liberalnih politikov, revolucijo iz l. 1830. so pripravili pri njem. Tisti čas je imel po svoji lastni cenitvi 25—30 milijonov frankov premoženja. Neprestano je razdeljeval denar za prostovoljne politične namene in za podpiranje preganjanih liberalnih politikov, tako da je celo njegovo veliko premoženje kopnelo in je trpela njegova velika banka. On je prav za prav spravil Ludvika Filipa na prestol. Kot predsednik vlade je upal, da bo prodrl s svojimi demokratičnimi idejami, vendar so ga odstavili in odslej je bil nasprotnik »meščanskega kralja«. Gostoljuben, napreden in dobrotljiv se je boril dalje do svoje smrti leta 1844. Njegovega pogreba se je udeležilo 20.000 ljudi in opazovalci so si bili edini v mnenju, da je bil pogreb demonstracija proti kralju.

Dolgo časa je preteklo od dne, ko je kot reven mladenič iz Bayonna prestopil bankirjevo palačo v ulici d'Antin. Za svoje politično prepričanje in demokratične nazore se ima pa zahvaliti vplivu svojega dobrotnika, podpornika in prijatelja Jeana Frédérica Perregauxa.

Banka Baruch
11. Rue Auber, PARIS (9e)
Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrši vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst; Francija št. 1117-94, Paris; Luxemburg: št. 5967, Luxemburg.
Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

V haremu proti svoji volji

Beograd, avgusta.

Vrhovno sodišče v Beogradu se bo te dni bavilo z zelo zapleteno in nenavadno pravno zadevo. Kdo bi si mislil, da je neka žena postala po 26 letih zakona na lepem proti svoji volji haremska žena in zakonita tekmovalka druge žene svojega moža, čeprav na to še nikoli pomislila ni? To vprašanje, ki bo nanj jugoslovansko pravo težko odgovorilo, je vzeto iz tragedije Pavlije Bijanićeve, ki je dobila v svojo hišo kar čez noč tekmovalko z enakimi pravicami kakor jih ima sama.

Leta 1913. se je poročila Pavlija, lepo in zdravo kmečko dekle, s kmetom Timotijem Bijanićem iz Smedereva. Zakon je bil navidezno srečen vse do pred kratkim, in Pavlija še slutila ni, kaj jo čaka. Na obisku pri svojem svaku je pa Timotije spoznal svakovo nečakinjo Stano, tridesetletno lepo in temperamentno vdovo. Že na prvi pogled se je zaljubil vanjo in je poskusil vse, samo da bi se z njo lahko poročil. Ovire pri tem mu je delala Pavlija, ker se za nobeno ceno ni hotela ločiti od njega.

Ko je Bijanić spoznal, da žene ne bo mogel pregovoriti, je nekega dne brez sledu izginil, čez štiri tedne se je pa vrnil domov z neko žensko. Bil je oblečen v mohamedansko nošo in je dejal Pavliji:

»Predstavljam ti Stano, svojo drugo ženo, ki bo živela pri meni z istimi pravicami kakor ti.«

Pavlija ni verjela svojim ušesom. Potlej je izvedela, da je Timotije, prej pravoslaven vernik, prestopil s Stano v mohamedansko vero in se z njo poročil po mohamedanskem obredu.

Pavliji pa očitno ni bilo do tega, da bi igrala vlogo zapostavljene haremske žene. Ko je mož na njeno pritoževanje samo zmigaval z rameni, je odšla k smederevskemu policijskemu nadzorniku in ga prosila za pomoč. Ta je res poklical k sebi Timotija Bijanića in mu pojasnil, da nima pravice imeti dve ženi. Kmetu pa to ni šlo prav nič do srca. Izgovarjal se je, da so v Jugoslaviji koranovi zakoni in zakoni pravoslavne cerkve enakopravni. Po koranu pa možu nihče ne more braniti, da ne bi imel dveh žena. Dejal je, da lahko dokaže z listinami, da je s svojo drugo ženo prestopil v mohamedansko vero in da je poroka po mohamedanskem obredu pred zakonom veljavna.

Zaradi teh kmetovih dokazov je prišel policijski nadzornik v zadrego, ker jim ni mogel oporekati. Čeprav je Timotije očitno postal mohamedanec samo zato, da se je lahko poročil s Stano, in čeprav se Pavlija noče ločiti od njega, se zdi, da oblast ne bo mogla nastopiti proti njemu. Ta svojevrsten primer bo v najkrajšem času presojalo notranje ministrstvo in vrhovno sodišče v Beogradu.

Sadje je zdravo in dobro. Letošnja jeseniška prireditev našega velesejma »Ljubljana v jeseni« od 2. do 11. septembra, nam prinese tudi bogato, vzorno urejeno sadno razstavo. Na nji bomo videli vse vrste sadja, kar jih lahko v septembru razstavimo, in sicer v naravi, modelih in slikah. Sadjarstvo je pri nas že precej razvito, vendar pa še ne tako, kakor bi lahko bilo. Še vse premalo se zavedamo gospodarskega pomena sadjarstva, zato bo razstava na velesejmu še posebno zanimiva, ker nam pokaže tudi gospodarski pomen raznih vrst sadja. Mi boljše sadje večinoma izvažamo, kar ga pa ostane doma, se žal vse preveč porabi za sadjevec in žganje. Mnogo premalo sadja sušimo. Suho sadje nam lahko čez zimo dobro služi v prehrani. Na razstavi bomo videli modele in načrte sušilnic in vsega, kar je potrebno za pravilno sušenje sadja. Razstavljeni bodo doma izdelani kotli, dalje številni sterilizatorji in most »Maks Kantec« za pripravljanje in spravljanje sadnih sokov. Na razstavi bomo videli tudi Lanico aparate za konzerviranje sadnih proizvodov. Posestnikom bo na razpolago posebna knjižica Sadjarskega in vrtnarskega društva, v kateri najdejo vsa potrebna navodila. Pri uživanju, sušenju, vkuhavanju in stiskanju je važno, da je sadje zdravo in čisto. Razstava nam bo tudi pokazala, na kaj vse je treba paziti, če hočemo, da bo uporaba sadja odgovarjala higienskim predpisom.

V naših krajih najbolj razširjene užitne, neužitne sumljive in strupene gobe si bomo mogli ogledati na jesenskem velesejmu od 2. do 11. septembra 1939. To dosedaj edinstveno razstavo bo organiziral naš priznani mykolog g. Ante Beg. Razstava bo brezdvomno zelo privlačna za prijatelje prirode, za vse praktične gobarje, za gospodinje, posebno pa za naše šole. Za razstavo pa se bo gotovo zbudilo zanimanje tudi v ostalih pokrajinah naše države, kjer je poznavanje gob še mnogo manjše kakor v Sloveniji.

Spomenik vojnim žrtvam so odkrili v Št. Janžu na Dravskem polju. V spomenik s štirimi ploščami iz črnega granita je vklesanih 84 imen mož in fantov iz Št. Janža, ki so padli v svetovni vojni. Po odkritju spomenika so Št. Janžani priredili koncert; čisti dobiček so porabili za kritje stroškov spomenika.

Kameno sodo je zlila v obraz 51letnemu Ivanu Klemru, krojaškemu pomočniku iz Osijeka njegova svakinja Marijana Marinovićeva. Ko mu je umrla žena, je Marijana hotela, da bi se z njo poročil. Ker pa Klemar tega ni hotel, se je maščevala nad njim in ga polila s sodo, nato je pa še sama spila polno steklenico sode. Marijana je že umrla, nesrečni Klemar bo pa oslepel.

Pod vlak je skočilo 14letno kmečko dekle Katica Zidančeva iz Kotoribe pri Koprivnici. Pred kratkim je pobegnila od doma, pa jo je oče našel in jo pretepel. Tega dekle ni moglo preboleti in si je končalo življenje.

Vlak je ustavil slaboumni hlapec posestnika Marinška na progi med postajama Limbušem in Laznico. Postavil se je sredi proge in se ni hotel umakniti prihajajočemu vlaku. Ker ga je strojevodja zapazil, je ustavil vlak. Slaboumneža je odpeljal stražnik.

Iz vremenske hišice je odnesel neznani tat v Mariboru dva termometra in barograf. Steklena vratca je odprl s ponarejenim ključem in pobral iz hišice, kar je mogel. Ukradeni predmeti mu ne bodo prav nič koristili, vendar je napravil mariborski mestni občini občutno škodo.

Šest parov čevljev je ukradel mladima zakoncema Kemperlovima iz Maribora neznani vlomilec. Vdrl je v njuno stanovanje, ko ju ni bilo doma in pobral tri pare ženskih in tri pare moških čevljev. Zakonca je oškodoval za 1200 dinarjev.

Huda prometna nesreča se je pripetila na praznik Velikega Šmarna na cesti Kranj—Tržič. Pred Križami sta z motorjem trčila v voz Andrej Potočnik in njegova žena iz Slovenskega Javornika. Sunek je bil tako močan, da je oba vrglo na cesto. Potočnik se je kmalu zavedel, njegova žena se je pa hudo pobila in so jo odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Na jugoslovanskih železnicah imajo obiskovalci Ljubljanskega velesejma brezplačen povratek. Na postajni blagajni kupijo poleg cele vozne karte še rumeno železniško izkaznico za din 2·—. Ko dobe potrdilo o obisku velesejma, imajo s to izkaznico in staro vozno karto brezplačen povratek. Potovati v Ljubljano morejo od 28. avgusta do 11. septembra, vračajo pa se lahko od 2. do 16. septembra.

Propeler je pobil na tla 28letnega mehanika zagrebškega Aerokluba Valterja Kehna. Ko je letalo spravil v pogon, se ni pravočasno umaknil in ga je propeler oplazil po glavi. Kehna so morali odpeljati v bolnišnico.

Italijanski parnik je nasedel v bližini Trogira. Iz Trsta je vozil cement v Split, pa je zaradi goste megle zašel v plitvo vodo in v njej obtičal. Iz Splita je odšla ponesrečenemu parniku na pomoč reševalna ekspedicija.

Debela toča je napravila veliko škodo okrog Kočevja. Po hudi suši se je na lepem vlila izpod neba kot oreh debela toča, uničila vse posevke in oklestila drevje do zadnjega sadeža. Okrog Kočevja bo letos primanjkovalo poljskih pridelkov, zato jih bodo morali uvažati iz Ljubljane ali s Sušaka.

Obiranje hmelja se je začelo 18. t. m. Hmelja bo letos zaradi suše nekoliko manj kakor druga leta, vendar bo po kakovosti in barvi prvovrsten. Letošnji pridelek savinjskega hmelja cenijo od 40 do 50 col centov (po 50 kil).

Strela je zanetila požar v gospodarskem poslopju Ivana Bromana, posestnika v Stražišču pri Prevaljah. Iz gorečega poslopja so rešili le živino in žito. Na srečo je bilo poslopje zavarovano.

Ljubljansko sodišče je obsodilo na tri leta ječe razbojnika Josipa Anžurja iz Zadobrove. Anžur je bil član Salajeve vlomilske družbe, ki je lansko jesen v ljubljanski okolici izvršila mnogo vlomov. Vlomilec kazni ni hotel sprejeti in je tajil vse svoje grehe.

Tovorni avto se je zaletel v gostilno »Vesela Dobrava« v Zagrebu. Nesreča je terjala življenje 14letnega Vinka Gregurina. Z dvema drugima dečkoma je stal pred gostilno in se ni mogel avtomobilu o pravem času umakniti. Hladilnik avtomobila ga je potisnil ob hišni zid in mu zdrobil prsni koš. Bil je pri priči mrtev, njegova tovariša so pa hudo ranjena odpeljali v bolnišnico.

Cesto od Ljubljane do Planine bodo modernizirali. Ta cesta je namreč ena najbolj prometnih cest v Jugoslaviji, vendar je pešačenje in kolesarjenje po njej nevarno, ker je polna pravih kraških kotanj. Z delom na cesti še ne bodo tako kmalu začeli, v Dol. Logatcu so pa že ustanovili terensko tehnično sekcijo za trasiranje, rekonstrukcijo in gradnjo državne ceste Ljubljana—Planina—državna meja.

Pri cepljenju vrtnic se je zastrupil 30letni Franček Žličar, učitelj v Sv. Andražu v Slovenskih goricah. Ko je cepil vrtnice, se je urezal v palec in se zastrupil. Mladi učitelj je kljub skrbni zdravniški negi podlegel zastrupljenju. Njegovo truplo so prepeljali na njegov rojstni dom v Ponikvo, kjer ga bodo pokopali.

Moril je na gospodarjevo prigovarjanje 20letni Janez Narat, hlapec pri posestniku Janezu Letonji z Janškega vrha pri Ptujski gori. Novembra lanskega leta je do smrti pobil 63letno preužitkarico Nežo Lubejevo, ker mu je gospodar obljubil za zločin nagrado 1000 dinarjev. Narat je na sodišču vse priznal, Letonja pa še zmerom taji svojo krivdo. Sodišče je Letonjo obsodilo na 20 let, Narata pa na 10 let ječe.

Svojo ljubimko je ubil delavec Sergij Dubinski iz Beograda. Dekle se ga je naveličalo in ga je zapustilo. To je pa Dubinskega tako razjezilo, da se je odločil za zločin. Najprej se je napil, potlej je pa na ulici počakal svojo izvoljenko in jo zaklal. Bila je pri priči mrtva.

Štiri zločince so obesili v enem dnevu na dvorišču okrožnega sodišča v Šabcu. Na vislice so morali zaradi številnih ropov po Podrinju in okoliških krajih, na vesti so pa imeli tudi več človeških življenj.

Zaradi sestre je pobesnel posestniški sin Ivan Mikec od Sv. Urha pri Mokronogu. Ker se je njegova sestra v neki mokronoški gostilni začela zabavati z neko družbo iz Tržiča, ga je to tako razkačilo, da je planil z nožem na tržiške fante. Najprej je oklal 24letnega Edvarda Gačnika, potlej je pa razparal trebuh Gačnikovemu tovarišu Tušku. Nevarno ranjenega Tuška in Gačnika so odpeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji, kjer sta srečno prestala operacijo. Pobesnelega napadalca so prijeli orožniki.

Žrtev avtomobilske nesreče je postal 55letni sreski načelnik iz Šmarja pri Jelšah dr. Herbert Kartin. Z avtomobilom se je odpeljal iz Rogaške Slatine v Šmarje; na poti je pa šofer zavozil v obcestni jarek in avtomobil se je prevrnil. Dr. Kartin si je zlomil obe nogi in je moral v celjsko bolnišnico.

Naši rojaki iz Westfalije so položili na grob viteškega kralja Aleksandra na Oplencu krasen lovorjev venec, prepleten s svileno državno trobojnico. Z Oplenca so se vrnili v Beograd, kjer so si ogledali njegove zanimivosti. Svojo domovino so prišli obiskat 3. t. m.; na delo v Westfalijo se bodo pa vrnili 9. septembra.

Ponarejen ček za 300 angleških funtov je kupila neka skupina Splitčanov od nekega kmeta. Ček je v našem denarju vreden 87.000 dinarjev. Ko so hoteli Splitčani ček vnovčiti, so ugotovili, da je ponarejen. Kmet je dobil ček od nekega Mirka Ciciliana z naročilom, naj ga proda. Ciciliani je najprej pobegnil, potlej se je pa sam javil državnemu pravdniku.

V lonec je spravila novorojenčka 20letna Katica Fišerjeva iz Zagreba. Pred kratkim je povila dekletce, ki je pa kmalu umrlo. Katica je trupelce vtaknila v lonec in ga vrgla v smeti. Strašen smrad je pa odkril njen greh. Ker policija sumi, da je mati dete umorila, je uvedla proti nezakonski materi preiskavo.

V vodo je skočil 70letni starec Peter Zima iz Novega Itebeja pri Novem Sadu. Bil je strasten alkoholik. Ker mu je pa zdravnik pred kratkim prepovedal vsako pitje, ga je to tako potrlo, da si je že trikrat hotel vzeti življenje. Vselej so ga rešili, četrtič se mu je pa njegova namera le posrečila.

Srečke so ponarejali mizarski pomočniki v neki mizarski delavnici na Gosposvetski cesti v Ljubljani. Imeli so lastno livarno črk in druge različne priprave za tisk. Policija je uvedla strogo preiskavo in je dva člana ponarejevalske družbe že prijela.

Le urat zna narediti uro

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentinovo milo Zlatorog da gosto belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda - in perilo je snežno belo, prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.

TERPENTINOVO MILO Zlatorog

Če verjamete ali ne

Po naših krajih so se ohranile kaj nenavadne navade. Tako na primer se morajo kaj nenavadni šegi pokoriti vsi ženini v vasi Mrčajevci blizu Zapadne Morave. Po svatbi se morajo namreč vpreči v voz kakor konji — kakšen hudomušnež bi dejal, kakor osli — na voz pa sede gospa taša in jih z bičem — kajpak simbolno — poganja, da potegnejo. Marsikateri pri nas bi bil navdušen za takšno vprego, samo da bi ga vlekla taša, zet bi pa priganjal z bičem — toda zares!

***

Veliki politiki so pogosto v zasebnem življenju prav preprosti, celo simpatični ljudje. Lord Baldwin — vsi se ga še spominjamo iz krize gospe Simpsonove — je v svojem zasebnem življenju izvrsten vrtnar. Tako je te dni dobil nagrado sadjarskega društva v Astleyju za razstavljeno sadje — lastni pridelek. Dobil je zlato medaljo in nagrado 150 din. To društvo mu je podelilo nagrado res samo kot vrtnarju in ne kot slavni osebnosti. Pravijo, da je bil lord Baldwin tega odlikovanja prav tako vesel kakor kakšnega političnega uspeha.

***

Narodno gledališče v Nišu in umetniško gledališče v Beogradu bosta v svoji prihodnji sezoni predvajali originalno dramo, ki jo je napisal prodajalec časopisov, Dušan Stevović. Gledališko občinstvo pa tudi kritiki so kajpak že zelo radovedni na to nenavadno umetniško delo.

***

Ženica Roza Juhasova iz Daruvara zna delati vsa mogoča dela, pa je kljub temu ostala sirota. Tako je tako rekoč zidarka, saj sama sezida hišo od temeljev do strehe. Razen tega je čevljarka, mizarka in slikarka sob. Čeprav poleg svojega gospodinjstva dela pogosto tudi ta težaška dela, komaj preživlja sebe in svoje otroke. Sama pravi, da je tako zato, ker svet žensko delo ne plačuje tako dobro kakor moško.

Privatna dvorazredna trgovska šola

(s pravico javnosti)

Zbornice TOI Ljubljana, Trgovski dom, Gregorčičeva 27 (poleg banske palače)

*

Zavod je pod nadzorstvom ministrstva za trgovino in industrijo ter kraljevske banske uprave — in pod pokroviteljstvom najvišje gospodarske korporacije dravske banovine: Zbornice za trgovino, obrt in industrijo

*

Vpisovanje v I. razred vsak dan od 10.—12. ure.

Osebne vesti

Poročili so se: V Ljubljani: g. Zdravko Tomše, dipl. elektrotehnik, in gdč. Dora Turelova iz Primorja; g. Ladislav Tršinar, uradnik Trg. bol. podpornega društva v Ljubljani, in gdč. Marica Kocmurjeva, hči ravnatelja I. delav. konsumnega društva v Ljubljani. V Mariboru: g. Miroslav Ravbar, profesor, in gdč. Štefka Jazbečeva, učit. v Tišini; g. Anton Pukšič, nadzornik policijskih agentov, in gdč. Danica Lahova. Na Brezjah: g. Janko Regvat, učit., in gdč. Marta Vrečkova, učit.; g. Tone Žumer iz Javornika in gdč. Pavla Fistrova iz Ovsiš. V Šmartnem pri Gornjem gradu: g. Ivan Glojek, pos. in lesni trg., in gdč. Marija Tevževa, hči uglednega posestnika. — Obilo sreče!

Umrli so: V Ljubljani: Mija Rezarjeva, hči pos. in prevoznika; Karol Planinšek, trg. in lastnik prve ljubljanske veleprežarne za kavo; Drago Vili Verbič, adm. kapetan v pok.; Matija Babšek, pos.; Vera Milostova, žena magistratnega uradnika; Jakob Zupančič, gimn. direktor v pok. V Mariboru: Josipina Paarova, rojena Protnerjeva; Franc Kobale, delavec; 33letni Josip Kozoderc; 22letna Jožefa Hollerjeva; 35letna Helena Giglerjeva. V Celju: Anton Korun, pos. iz Žaklja; 28letni Vinko Guček, pos. iz Trnovelj pri Škofji vasi; Antonija Bergerjeva, poštna uradnica. V Ponikvi ob juž. železnici: Franček Žličar, učit. V Zamostcu: Jernej Bartol, trg. in pos. V Kamniku: Miljutina Trampuževa, odvetnikova žena. V Prekopi pri Vranskem: Leopoldina Svetova, služkinja. V Bizeljskem: Dušan Vrstovšek. V Braslovčah: Franc Vovšek, sreski podnačelnik. V Dovjah: Franc Kocjančič, pos. — Naše iskreno sožalje!

ZRCALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Zrcalo današnjega sočutja

Bilo je pred nekaj dnevi, ko sem se peljala iz Maribora v Subotico. Vozovi so bili tako prenapolnjeni, da smo komaj še stali. V gneči in neprijetni sopari sem stala ves večer, vso noč do dveh zjutraj, dokler mi ni neki mlad človek odstopil svoje tesno mesto v kupeju. Hvaležna sedem, prevzame me utrujenost in zaspim. V Vinkovcih presedem in okoli 7. ure prispem v Subotico.

V kolodvorski restavraciji sem se nekoliko okrepčala, toda ko sem hotela plačati — torbica prazna. Nekdo mi je med vožnjo, ko sem spala, prav spretno izmaknil iz torbice denarnico, z njo ves denar in tudi naslov, kamor sem bila namenjena. Tako sem bila v nedeljo zjutraj sredi pota, brez znancev, brez sredstev, brez naslova in brez vozne karte. Kaj naj storim?

Obletela sem vse urade, železniške in policijske, prosila nasveta in pomoči. Povsod zapiski in nasveti, pomoči pa od nikoder. Jokaje sem zapustila uradne prostore. Za mano je stopil ugleden mož, poklical me je in v sladki tolažbi pokazal precej denarja, ki bi ga dobila, če bi šla z njim na dom. Groza me je prevzela, hitim naprej, pa me ustavi drugi. V madžarskem jeziku me nagovori, češ, bodite moja, do jutri dobite več ko dovolj denarja za domov. Ne razumem madžaršćine, sem mu pojasnila... Toda ta še ni bil zadnji.

Tako so stopali predme vsi, ki so vedeli za mojo nesrečo. Hudobneži, kako so s svojimi lepimi denarci težko čakali na nesrečno žrtev.

Ves dan brez hrane in vso noč na postaji na hodniku sem dočakala ponedeljka, odšla v zlatarno in prodala zlato okrasje. Izkupiček je bil le pičel, komaj za vozno karto domov. Drugi dan sem prihitela domov, onemogla radi pomanjkanja hrane in počitka.

Zrcalo dandanašnjega sočutja! Lahko pogineš sredi bogastva in obilice, če jim ne nudiš tega, česar si zažele.

J. L.

»Olikana dama«

Nekega dne, ko sem se mudila pri neki ljubljanski modistki, je prišla v trgovino tudi dama, ki je najbrže pred kakšnimi štirimi dnevi, kakor sem pozneje sklepala iz pogovora, naročila klobuk. Oblečena je bila brškone po najnovejši modi, ki je pri nas še ne poznamo. Klobuk namreč, ki ga je imela na glavi, kmalu ne bi več zaslužil tega imena, v obleki, ki je v njej bila, bi šla lahko po mojem mnenju tudi na pustno veseljačenje, čevlji so bili pa iz usnja vseh mogočih barv.

Ker je bilo treba nekaj minut počakati, je dama sedla na stol. Medtem si je pa ne glede na ljudi, ki so bili v lokalu, pričela lepotičiti obraz in popravljati bujne kodre. To pa še ni bilo dovolj. Kmalu nato je spet vstala in se pričela ogledovati, kako se ji podajo čevlji in obleka. Ko je prišla naposled na vrsto tudi ona in ji je uslužbenka povedala, da na žalost njen klobuk še ni gotov, se je mlada dama pričela razburjati, kakšen red je to in je pri tem uporabljala tako neolikane izraze, da sem si mislila: »Draga moja, kupi si najprej knjižico o lepem vedenju, ugladi svoj nastop pred ljudmi in šele potlej se ravnaj po modi, ki naj odloča, kakšna naj bo tvoja obleka in kakšni tvoji čevlji.«

Glede na red pa želim, naj bi ta »olikana dama« pomedla smeti najprej pred svojim pragom in šele potlej pred drugim.

Ruža

Sanjal je o zlatu in ga res našel

Ali sanje napovedujejo dogodke?

London, avgusta.

Danes ljudje ne verujejo več v sanje, čeprav nekateri trde, da so se jim v sanjah napovedali nekateri dogodki, ki so se pozneje tudi v resnici odigrali.

V neki majhni angleški vasici Swaphamu je živel neki John Shepmann, čigar kočo še danes kažejo turistom kot največjo zanimivost vasi.

Njen prvotni lastnik je neke noči namreč v sanjah zagledal pred seboj človeka, ki mu je svetoval, naj odide v London. Tam naj stopi pod neki most. Tja bo prišel neki človek, ki mu bo povedal zelo važne stvari... Te sanje so se na njegovo veliko začudenje ponavljale tri dni. Naposled si je možak mislil, da najbrže res nekaj pomenijo, zato se je odpravil v London.

Nenavadno srečanje

Tri dni in tri noči je hodil peš do Londona. V velemestu je poiskal mesto pod mostom, ki ga je določil človek iz sanj. Tam je stal ves dan, a nihče ni prišel tja, še manj pa, da bi ga ogovoril. Toda mož ni izgubil poguma. Tudi drugi in tretji dan je vztrajal pod mostom in čakal. V trenutku, ko je hotel že oditi, je prišel proti njemu človek in ga vprašal, kaj počne pod mostom že tri dni. John Shepmann neznancu ni povedal svojega imena in tudi ne, da je prišel iz vasi Swaphama. Povedal mu je pa, kaj se mu je sanjalo in da je zato prišel tja in čakal. Neznanec se mu je nasmehnil in mu svetoval, naj se rajši čimprej vrne domov. Pristavil je še:

»Če bi jaz veroval v sanje, bi tudi jaz moral iti peš nekaj sto milj hoda. Pretekli teden sem trikrat zaporedno sanjal o nekem človeku, ki mi je rekel, naj grem v Swapham in naj obiščem nekega Johna Shepmanna. Svetoval mi je, naj kopljem okrog oreha v njegovem vrtu in našel bom zlato. Seveda so to bedarije. Vrni se domov in delaj. Samo z delom si boš zaslužil denar!«

SANJE SO SE URESNIČILE

Shepmann se je vrnil domov in začel kopati okrog oreha. Na lepem je naletel na neki kovinski sod. Ko je pogledal vanj, se mu je kar zalesketalo pred očmi. V sodu je bilo polno cekinov. Pod sodom je bila še neka manjša posoda in v njej prav tako cekini. Kopal je še dalje in našel kepe zlata.

Cekini in zlato so izhajali bogve iz katerih pradavnih časov, ko jih je tja zakopal morebiti kakšen turški sultan ali pa beneški dož, ki so se mu zdela angleška tla bolj varna od domačih. Le tako si lahko razlagamo ogromno bogastvo, zakopano v zemlji.

John Shepmann je v zahvalo za najdeno bogastvo sezidal rodni vasici prekrasno cerkvico in jo vso opremil in za posodje daroval zlato. Do konca svojih dni je udobno živel, potlej je pa svoje premoženje zapustil svojim rojakom. Ti so mu v zahvalo postavili spomenik.

Še zdaj radi povedo zgodbo turistom in pokažejo mesta, ki so pripomogla revnemu kmetu in po njem vasici na noge.

Poljski Nemci beže z avtobusi čez mejo v Nemčijo

Poštni urad na morskem dnu

Newyork, avgusta.

Kakor vemo, so na najvišjih gorskih vrhovih poštni uradi, kjer žigosajo razglednice drzni hribolazci, ki se pa danes zvečina povzpnejo na gorski vrh z žično železnico. Na Bahamskih otokih imajo pa poštni urad na morskem dnu. Ta poštni urad so uredili blizu mesta Nassaua. Glavna znamenitost tega mesta je že dolgo opazovalnica, ki jo je zgradil na morskem dnu morski raziskovalec Williamson. Opazovalnica ima steklene stene, voda okrog nje je pa tako prozorna, da človek lahko iz opazovalnice udobno opazuje življenje na morskem dnu.

Doslej so se morali turisti zadovoljiti s tem, da so opazovali življenje nekaj metrov pod morsko gladino skozi stekleno okno v čolnovem dnu. Zdaj je dal pa Williamson svojo opazovalnico na razpolago tudi turistom, ki z veliko vnemo opazujejo življenje v morju. Ker prihaja v to opazovalnico na morskem dnu čedalje več turistov, je pošta v njej uredila svoj urad, kjer lepijo na pisma nove znamke s podobo kralja Jurija VI., obdanega z vodnimi rastlinami, žigosajo jih pa s pečatom: »Bahamsko morsko dno«. Za nove znamke se najbolj potegujejo filatelisti.

Pametna želva

Newyork, avgusta.

Želvo »Teddy«, ki je last doktorja Freda Sidnyja iz Newyorka, so pred nekaj dnevi izpustili v San Franciscu; doktor Sidny namreč meni, da bo našla pot domov preko vse ameriške celine. Želva je zelo stara; doktor Sidny jo je našel še kot študent pred tridesetimi leti. Včasih je kar izginila z njegovega vrta, a se je spet vrnila.

Madžarski zunanji minister, grof Csaky

Doktorja Sidnyja je začelo tedaj zanimati vprašanje, ali imajo tudi želve podoben voh kakor psi; zato je napravil z želvo poskus. Nesel jo je pet milj daleč in jo položil na cesto; drugi dan je bila »Teddy« že spet na njegovem vrtu. Naredil je še več takšnih poskusov, stavil je živali na pot razne ovire, vendar se je »Teddy« vselej vrnila v njegov vrt. Naposled je Sidny odnesel želvo 40 milj daleč. A tudi tedaj se je vrnila, vendar je potrebovala za pot dolgih osem dni. Doktor Sidny je prepričan, da bo šesti čut zadostoval želvi, da bo našla pot nazaj čez vso ameriško celino. »Teddy« se pa zdaj ne bo mogla vrniti preje kakor v dveh letih.

Najnovejša moda — poslikana kolena

Pariz, avgusta.

Letos so v modi prav kratka krila. Moda pa že kar noče več poznati meja. Najelegantnejše dame nosijo krila, segajoča nad kolena. Da bi to modno novost še bolj poudarili, so pariški modni saloni uvedli najnovejšo modo — poslikana kolena. Nekaj modnih kraljic se je že začelo ravnati po novih modnih predpisih in so si kolena umetniško poslikala z lepimi cvetličnimi vzorci.

Lastovka in zdravnik

Pariz, avgusta.

Francoski zdravnik dr. Faure popisuje v časopisu »Cosmobiologie« doživljaj z neko lastovko, ki, čeprav je resničen, čisto spominja na basen.

Nekega dne je zdravnik ležal na vrtu na ležalnem stolu; tedaj je na lepem zapazil lastovko, ki je neprestano skakala okoli njega, kakor bi se mu nastavljala, naj jo vjame. Čisto mirno se mu je dala prijeti.

Dr. Faure je ptico pobral, jo natančno pregledal in ugotovil, da so se ji zajedle skozi perje v kožo tri po 1 cm dolge drevesne uši. Ker zajedalk ni mogel odstraniti z roko, je zdravnik odnesel lastovko v svojo operacijsko sobo in s pomočjo pincete rešil ubogo ptico nadležnega mrčesa.

Lastovka je sicer nekajkrat žalostno začivkala, vendar je bila pri »operaciji« čisto mirna in ni poskušala uiti. Po dobro uspeli operaciji je zdravnik lastovko nakrmil in izpustil. Takoj je zletela visoko v zrak, še nekajkrat zakrožila nad vrtom in izginila s tropo drugih lastovk, ki je ravno priletela mimo.

Z balonom v stratosfero

Varšava, avgusta.

Iz Varšave poročajo, da je odbor za organiziranje poleta v stratosfero odločil za dan poleta prvi september.

Poljaki bodo poleteli v stratosfero z balonom »Poljska zvezda« in bodo skušali doseči novo svetovno prvenstvo. Kakor vemo, so Poljaki tudi lani nameravali poleteti v stratosfero, pa se jim to ni posrečilo, ker je v balonu nastal požar.

Težaven poklic

Bazel, avgusta.

V kratkem so se potopile tri podmornice in potegnile s seboj v strašno in počasno smrt večino posadk. Na navadni ladji je mornar kolikor toliko v smrtni nevarnosti, veliko večja smrtna nevarnost mu pa preti na podmornici. Pet nesreč več se je bati posadki na podmornici kakor na navadni ladji. Samo na podmornici lahko poide zaloga kisika in jo zamenja smrtno nevaren ogljikov dvokis, ki ga mornarji neprestano izdihavajo.

Kdo je še dalje pomislil, da bi utegnile postati električne baterije, ki dovajajo tok, za mornarje usodne zato, ker razvijajo klor, če pride vanje na kakršen koli način morska voda. Ta nevarnost je celo tako velika, da je posadka opremljena s plinskimi maskami. Dalje pomeni trčenje podmornice s kakšno drugo ladjo skoraj zanesljivo njeno pogubo. Pa tudi brez trčenja se podmornica lahko potopi, namreč tedaj, če odpovedo črpalke; z njimi črpajo iz podmornice vodo, ki jo morajo spustiti vanjo, da se lahko spusti pod morsko gladino. Iz tega vidimo, da živi mornar na podmornici v veliko večji nevarnosti kakor mornarji na navadnih ladjah.

Kdo jih je naučil?

Sydney, avgusta.

Velik pomen kompasa znajo zanesljivo najbolje ceniti mornarji, ki s kompasom najdejo na morju pot, čeprav ni ne sonca ne zvezd. Vendar so živalski rodovi, stari milijone in milijone let, ki poznajo smer od severa proti jugu in to tudi izkoriščajo.

Te živali so bele mravlje, ki žive v vročih pokrajinah v severni Avstraliji. Kakor druge mravlje si tudi one grade iz zemlje mravljišča, ki se od drugih mravljišč razlikujejo po svoji nenavadni obliki. Njihova mravljišča niso okrogli kupi kakor mravljišča naših mravelj, temveč podolgovate stene. Dolge so približno dva do tri metre in so na najdebelejšem mestu debele več ko pol metra; najznačilnejše zanje je pa to, da so obrnjene od severa proti jugu. To je za njihove stanovalke važno zato, ker sije sonce zjutraj in zvečer naravnost na stranske stene, torej tedaj, ko ima najmanj moči; opoldne pa, ko najhuje pripeka, teko njegovi žarki samo preko njih.

Sleparski reševalci »utopljencev«

Edinburgh, avgusta.

Policija v Edinburghu je te dni prijela celo organizirano družbo nezaposlenih fantalinov, «i so na kaj prebrisan in lahek način prišli do denarja in celo do časti. Ti mladeniči, 30 jih je po številu, so se izkazali kot »hrabri« reševalci utopljencev. Več ko tri mesece je skoraj sleherni dan eden izmed njih rešil kakšnega »utopljenca«, ki mu je pretila smrt v morskih valovih.

Prav ta okoliščina, da so zmerom eni in isti mladeniči hodili na občinski urad po denarno nagrado, ki jo je občina Edinburgh razpisala za rešitelje utopljencev, in po zlato kolajno, je zbudila sumnjo v policijskih krogih. Dva tedna so stražniki nadzorovali skupino mladeničev in so naposled ugotovili, na kakšen način so mogli rešiti toliko »utopljencev«.

Svoj posel so organizirali tako, da je bil zmerom eden izmed njih »utopljenec«, drugi pa rešitelj. Ko so prišli vsi mladeniči na vrsto kot »utopljenci«, so za malo denarja najeli še druge brezposelne delavce, ki so kaj radi igrali to vlogo. Rešitelj je bil seveda zmerom eden izmed dične tridesetorice.

Pri preiskavi je policija ugotovila, da so mladeniči iztisnili od občine poleg zlatih kolajn tudi svojih 3000 funtov šterlingov gotovine.

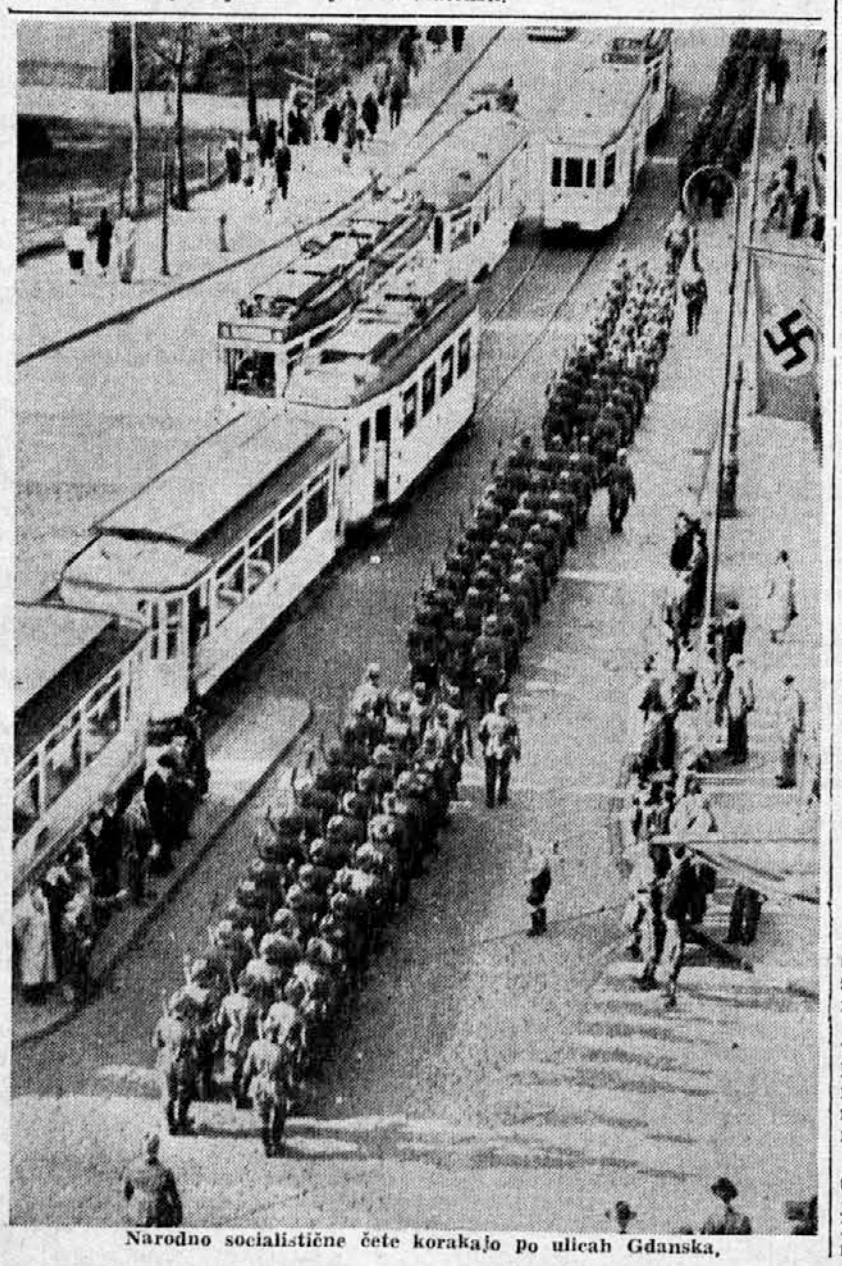

Narodno socialistične čete korakajo po ulicah Gdanska.

Zemljevid z označbo poljsko nemške meje. Koridor je na najožjem mestu širok 40 do 50 km.

Natakar, ocvrto klopotačo!

Tovarna za konzerviranje klopotač

Ugriz kače klopotače usmrti človeka v približno šestih minutah. To je splošno znana resnica. Vse manj znano je pa, kaj se zgodi, če ugrizne klopotačo človek. Nikar ne majajte z glavo, to ni nič nemogočega.

Po sodbi Mr. Georga Enda pomeni človeški ugriz v klopotačo, ali bolje založaj te strupenjače za človeka neznanski užitek. Baje ima meso klopotače nenavaden, pikantno dišeč okus.

Kdo je pa gospod End? Strokovnjak v pravem pomenu besede. Lastnik je edine tovarne te vrste na vsem svetu: tovarne v Tampi (Florida), ki v njej meso klopotač konzervirajo kakor pri nas sardine in razpošiljajo po vsem svetu.

Da leži ta tovarna ravno v Floridi, ni gol slučaj. Nekateri predeli Floride, posebno ob Mehiškem zalivu so izredno ‚blagoslovljeni' s to najhujšo strupenjačo na svetu. Klopotače se hranijo samo z divjimi zajčki, usmrte jih z enim samim ugrizom. George End zatrjuje, da je prav zato meso klopotače tako nežno in okusno. Mladi divji zajčki so baje prav tako nežni kakor mladi piščanci...

Lovci na klopotače imajo prav nevaren in nič zavidanja vreden poklic. Na lov hodijo z dolgimi, vilicam podobnimi koli, z nekakšnimi ogromnimi precepi. V te precepe ulove glavo kače in jo potisnejo k tlom. Hkrati pa kačo zgrabijo za tilnik. Tedaj se še tako strupena kača ne more braniti in ne more pičiti. Niti klopotati ne more več. Kajpak se mora vse to zgoditi bliskovito hitro, sicer tvega lovec na klopotače življenje. Ujete kače pošljejo nato v tovarno v Tampi, tam jih usmrte, počakajo, da izkrvave, jih slečejo iz kože in skuhajo.

V uporabi klopotač je Mr. End sploh pravi strokovnjak. Glavo in pripravo za klopotanje proda kot nenavadno redkost. Še preden kačo usmrte, ji vzamejo strup, in ga pozneje prodajo lekarnam za serum proti ugrizu teh strupenjač. Muškat, ki daje klopotači njen značilni duh, pa prodajo drogerijam in trgovinam z dišavami. Iz kože izdelujejo pasove, torbice in čevlje.

Poglavitno je pa kajpak kuhano meso klopotače. Jemo ga lahko kot mesno jed z zelenjavo ali majonezo, kot konzervo, kot predjed ali kot posebno poslastico s smetano. Mr. End trdi, da se k takšni zakuski najbolj prileže kozarec dobrega burgundca.

Očka, vozi previdno!

Kjöbenhavn, avgusta.

V nekem avtomobilu, stal je na mestu za postajanje avtomobilov sredi Kjöbenhavna, so ljudje zapazili ob krmilu na okno nalepljeno sliko mladega dekletca s plavolasimi kodrčki.

Pod sliko je bilo napisano: »Očka, vozi previdno. Misli name!«

Presenečeni ljudje so izvedeli, da je avtomobil last princa Knuta, najmlajšega sina danskega kralja, slika pa predstavlja njegovo malo hčerkico, princeso Elizabeto. Znano je namreč, da je princ Knut drzen avtomobilist in da se mu je doslej pripetilo že dokaj avtomobilskih nesreč. Zdaj ga njegova mala hčerka svari pred neprevidnostjo.

Tovarna za barvanje vrabcev

Montreal, avgusta.

Policija v Montrealu je izsledila čisto svojevrstno ponarejevalsko družbo in je prijela že več njenih članov. Gre za neko družbo, ki so ji bili lov, barvanje in prodajanje navadnih vrabcev prava obrt. Krošnjarji so rumeno pobarvane vrabce nosili s seboj in jih ponujali gospodinjam po smešno nizkih cenah. Ko so pa te kupile ptiče, so šele spoznale, da ptiči sploh ne znajo peti, in da so v nekaj tednih izgubili rumeno barvo; zdeli so se kakor navadni vrabci, kar so tudi res bili.

Naposled se je policiji le posrečilo slediti enemu sleparskih krošnjarjev do »tovarne«; bila je v kleti neke stanovanjske hiše v finančnem okraju. V njej so našli na stotine vrabcev v vseh mogočih barvah in stopnjah njihove prelevitve v kanarčke, pa tudi spretno narejene kletke, ki so vanje vrabce ujeli. Društvo za varstvo ptic se je zdaj zavzelo za uboge vrabce; ko bo spravilo z njih rumeno barvo, jih bo spet izpustilo na zlato svobodo.

Švedski Smithi

Stockholm, avgusta.

Kakor smo že večkrat slišali, dela Američanom hude preglavice rešitev problema Smithov; na milijone ljudi ima v Združenih ameriških državah ta priimek, vrhu tega imajo pa tisoči tudi enako ime. Zato pride pri oblastih in na poštnih uradih do velikih pomot.

Zanimivo je, da je začel isti problem težiti Švede, kjer nadomeščajo Smithe Johannssoni, Erikssoni, Petersson in Karlssoni. Takšnih imen je na Švedskem prav toliko kakor v Ameriki Smithov. Samo v stockholmski telefonski knjigi najdeš 4525 Anderssonov, 3757 Karlssonov, 4129 Johannssonov in 3743 Petersonov. Erikssonov je pa na Švedskem nič več in nič manj ko 30 tisoč.

Prav tako imajo tudi kakor ameriški Smithi pogosto enako ime in pride tudi tukaj do usodnih pomot. Kako velike so te pomote, vidimo lahko iz uradnega razglasa notranjega ministrstva, ki pravi, da izda država na leto najmanj 20 do 25 milijonov kron za različne zamude, pošiljatve, napačne dostavitve itd. Razglas ima namen opozoriti vse nosilce tako pogostih imen, naj spremene svoje rodbinsko ime. Najbrže pa ne bo imel popolnega uspeha; doslej so namreč dobile oblasti prav malo prošenj za izpremembo imena, javlja se pa čedalje več nosilcev tako pogostih imen, ki se upirajo temu, da bi spremenili svoje ime.

Bosonoge dame ne smejo pomerjati čevljev

Newyork, avgusta.

V različnih ameriških mestih je zdravstvena policija izdala prepoved, da v trgovinah s čevlji dame brez nogavic ne smejo meriti čevljev. Ugotovili so namreč, da se zaradi merjenja čevljev na bose noge širijo nalezljive bolezni nog, okuženja, gobavost itd. Ker so zdravniki spoznali, da se 60% meščanov poti v noge, je razumljivo, da skušajo s strogimi določbami obvarovati pred boleznijo tudi druge zdrave ljudi.

Vljudnost med avtomobilisti

Brusel, avgusta.

V nekem velikem brusselskem dnevniku beremo: Neki belgijski avtomobilist je vozil s svojim avtomobilom skozi Savojsko. V Annecyju ga je nagovoril neki stražnik, prav ko je hotel stopiti v svoj avtomobil, ki je nekaj ur stal v majhni stranski ulici. Belgijec je mislil, da ga bo stražnik posvaril in podučil, zelo je bil pa presenečen, ko mu je mož postave dejal:

»Gospod, neki avtomobilist, ki je s svojim avtomobilom stal za vašim avtomobilom, je pri pristanku zadel ob vaš avto. Poškodoval mu je zadnjo luč; prišel je k meni in mi dal svoj naslov. Tukaj je. Prosi vas, da mu pošljete račun za potrebno popravilo.«

Ko se je belgijski avtomobilist vrnil domov, je poslal francoskemu avtomobilistu, ki je po poklicu davkar v neki večji francoski občini, zaželeni račun. Hkrati se mu je zahvalil za njegovo uslužnost. Nekaj dni nato je pa že dobil prejemno potrdilo s pripombo, da gre pač samo za »razumljivo in navadno dostojnost med avtomobilisti«. Belgijski časopis pripominja, naj bo ta vljudnost francoskega avtomobilista v zgled vsem avtomobilistom sveta. Vsak avtomobilist naj bo gentleman od nog do glave, pa bo manj prometnih nesreč na svetu!

Klobasičar je dobil plemiški naslov

Newyork, avgusta.

Pred kratkim se je angleški kraljevski par mudil v Združenih ameriških državah. Ob tej priložnosti sta kralj in kraljica v Newyorku jedla posebno vrsto ameriških pastet, pripravljeno kakor sendviči, in neke vrste klobase, po imenu »Hott doggs«. Obema kraljevskima gostoma je ameriška specialiteta tako dobro teknila, da je angleški kralj nagradil najstarejšega izdelovalca teh specialitet tako, da mu je podelil plemiški naslov.

Mož z jeklenimi pljuči na poročnem potovanju

Čikago, avgusta.

Fred Snite, mož z jeklenimi pljuči, se je poročil.

Njegova žena je nekdanja gospodična Tereza Larkinova, mlado dekle pet in dvajsetih let — Fred Snite jih ima osem in dvajset. Tako se je končal roman, ki je trajal šest let.

Gospodična Tereza Larkinova je študirala na isti šoli kakor sestra moža z jeklenimi pljuči. Med počitnicami je šla pogosto v vas k svoji prijateljici. In tako je spoznala njenega brata, lepega mladeniča, ki sta ga bila samo zdravje in veselje. Mlada človeka sta se na skrivaj zaročila; toda usoda jima je prekrižala načrte. Prišla je strašna bolezen in po vodi so splavali vsi njuni upi. Njuna ljubezen je še ostala, bolj nežna in vztrajna ko kdaj prej.

Zdaj se Fred Snite počasi privaja dihati. Novi poskusi so pokazali, da kakšno uro lahko diha brez jeklenih pljuč in lahko ga vzamejo tudi iz njih. Njegov oče mu izpolni sleherno, tudi najmanjšo željo, zato mu je tudi njegovo največjo, ki so jo neprestano odlagali, namreč da se je lahko poročil.

Poroka se je vršila v gradiču njegovega očeta blizu Čikaga. Ženin je živahno in z veseljem odgovarjal na odločilna vprašanja, ki mu jih je zadal duhovnik.

Srečna mladoporočenca sta odšla na poročno potovanje, katerega končni cilj so slapovi Niagara. Fred Snite ima specialni avtomobil, ki se v njem prevaža brez sleherne nevarnosti za svoje zdravje, saj se je v njem prepeljal čez veliko lužo v Evropo in čez vso Francijo v Lourd.

Borba s polipom na morskem dnu

Genova, avgusta.

Pri Speziji v Italiji je neki kopalec doživel nad vse neprijeten dogodek, ki ga bo pomnil za vse svoje življenje.

S svojim čolnom je namreč odveslal na odprto morje. Nekaj časa je veslal, potlej pa skočil iz čolna in nekoliko zaplaval. Na lepem je začutil, da ga neka sila vleče na dno. Z vso močjo se je uprl, toda zaman. Spoznal je, da ga drži v svojih kremplih velikanski polip. Z velikansko šapo ga je prijel okrog pasu in ga vlekel na dno. Tam se je začela borba na življenje in smrt. Žival bi seveda zmagala, če ne bi v poslednjem trenutku zagledal kopalec na dnu nekega ostrega kamna. S poslednjimi močmi se je priplazil do njega in ranil polipa. Komaj je imel še toliko moči, da je splaval na površje in k obali.

MAGGI-jeva zabela sedaj bistveno cenejša

Cena:	prej: Originalna steklenica:	Nadopolnjena steklenica:	sedaj: Originalna steklenica:	Nadopolnjena steklenica:
št 0	Din 12.-	Din 6.50	Din 11.-	Din 6.50
" 1	" 18.75	" 13.-	" 18.-	" 12.-
" 2	" 31.50	" 22.-	" 28.-	" 19.50
" 3	" 60.-	" 44.-	" 54.-	" 35.-
" 4	" 120.-	——	" 108.-	——
" 6	" 225.-	——	" 200.-	——

Tudi MAGGI-jeve Kocke za govejo juho še nadalje pocenjene!

6 MAGGI-jevih Kock stane sedaj samo 5 dinarjev (samo 1 Kocka pa 1 dinar)

ČUDNI LJUDJE • ČUDEN SVET

Že pogosto se je zgodilo, da so živali ukanile človeka. Že neštetokrat so dokazale, da imajo sijajen smisel za praktičnost. Tako se je pred kratkim zgodilo, da je neki francoski učenjak nastavil ptičkom skledico zrnja. Čez nekaj dni je pa opazil, da so ptičjo krmo raznesle mravlje. Sklenil je, da bo tatičem prekrižal račune in je postavil skledico na neki stol, ki ga je prepleskal s klejem. Mravlje so pa kaj hitro iznašle izhod; napravile so si pot do skledice, in sicer tako, da so klej posipale z zemljo. Tatvina se je začela iznova. Učenjak se je najbrže premislil in jim sam nastavil hrane.

*

Gosenica nekega lepega sinjega angleškega metulja ima kaj pripravno past za mravlje, ki se z njimi hrani. Na hrbtu ima namreč neko žlezo, ki izloča sladko, medu podobno tekočino. Ker mravlje zelo rade ližejo med, jih kmalu privabi vonj k nevarni roparici. Takrat spusti še več soka iz žleze in medtem ko mravlja zadovoljno liže, gosenica zleze v svoje skrivališče in se zvije okrog mravlje v klopko in jo pohrusta. Ko postane debela, se iz nje izleže prekrasen metuljček.

*

V Grčiji so imele gledališke uprave sijajno preizkušnjo. Zanje prav za prav ni bila zmerom sijajna, a ker takrat še niso imeli časopisnih kritik, je bila tudi ta dovolj ostra. Kadar so namreč v gledališču predvajali kakšno tragedijo, so gledalci bolj ali manj z zanimanjem gledali. Če jim je bilo dolgčas, so bolj kupovali pastete, ki so jih prodajali prodajalci. Čim več so ti ljudje izkupili, tem slabši je bil uspeh tragedije.

*

Tega prav zanesljivo ne veste, da mnogo narodov uporablja — sešite ladje. Tega si pač ne morete predstavljati, kajne? Tanke deščice, ki so iz njih sestavljene te ladje, oziroma ladjice, niso zbite z žeblji, temveč sešite z močnimi kokosovimi ali lianinimi listi. Z današnjimi dovršenimi »plavajočimi hoteli« se te ladjice kajpak ne morejo kosati. Razumljivo je, da niso nepropustne, in da je treba vodo, ki se v njih nabira, zmerom sproti črpati. Razen tega se sešite ladjice »utrudijo«, kakor pravijo indijski domačini, če vezi ladjice popuste in ladjica izgubi svojo obliko.

*

Zdaj pa eno iz Tisoč in ene noči! Mi navadni zemljani si sploh predstavljati ne moremo, v kakšnem bajnem razkošju so živeli srednjeveški poglavarji plemen, kaj šele cesarji. Mislim, da ne trdim preveč, če rečem, da so si znali privoščiti še vse kaj drugega kakor današnji vladarji. Tako poroča srednjeveški svetovni potnik Marko Polo, ki smo ga že tudi v filmu videli, kako je hodil mongolski kan na lov. S seboj ni imel nič več in nič manj ko 10.000 ptičarjev. Od pet sto sokolov, ki jih je imel s seboj, je imel dvanajst najboljših zaprtih pri sebi v pozlačeni nosilnici, ki so jo nosili štirje sloni. Razen ptičarjev je imel še 10.000 pomagačev, ki so morali loviti pobegle sokole. Takšni lovi so bili mogoči le v mongolskih pragozdovih, saj bi takšna množica primerno velik gozd kar zasedla.

*

Kje so tisti dobri stari časi, ko je v velemestu zadostoval en sam poštni nabiralnik? Ali pa slabi časi, v tem so ljudje pač deljenih mnenj. Vendar to še nikakor ni tako daleč za nami. V Berlinu so imeli izjemno dva poštna nabiralnika; velika mesta, kakor sta na primer Düsseldorf in Königsberg, sta imela pa samo po enega. Število poštnih nabiralnikov se je šele takrat povečalo, ko so uvedli poštne znamke. Šele takrat so lesene, belo prepleskane poštne nabiralnike nadomestili s pločevinastimi, ki so se pa še zelo nespretno praznili.

Novela „Družinskega tednika"

BELI ZASTOR

NAPISAL J. R. HARRER

Lahen vetrič je pihljal preko vrta in vel skozi odprto okno v sobo. Tedaj je vprašala Eva:

»Bill, kaj ne, beli tilasti zastor se narahlo premika? Kako lepa slika je to, sončni žarki se lesketajo na belem tilu, ki se z njim poigrava veter... Ali ni tako, Bill?«

Bill Hegyuay je žalostno skomignil z rameni. Na oknu sploh ni bilo zastora. Eva je sedela v naslanjaču. S široko razprtimi očmi je zrla proti oknu.

»No, Bill, ali ni res?«

»Da,« je prijazno odgovoril Bill in si obrisal z lica debelo solzo.

»Da, Eva, veter se igra z zastorom.«

»Ah, kako lepo je, Bill! To mora biti lepo, Pripoveduje mi, Bill, kako veter pihlja v zaveso!... Bill, vem, da sem ti v nadlego... Slepa žena!« Bill je poljubil svojo mlado ženo na čelo: »Ne govori tako, Eva! Lepa si, lepa kakor zmerom! Nekaj mi je prišlo na misel, Eva. Napiši vendar kako lepo je, kadar veter pihlja v zaveso. S srcem vidiš vse veliko lepše, kakor mi s svojimi očmi!«

Eva je prikimala. »Da, Bill, poskusila bom... Toda Bill, zakaj večernik ne priobči mojih zgodb? Oh, saj vem, da nisem pesnica, nikar me ne tolaži!«

Bill se je glasno zasmejal. »Kaj pa misliš, Eva? Ne govori tako! Ali nisi pred svojo nesrečo, ki ti je vzela vid, brala, da pisatelji niso nikoli želi priznanja, dokler so živeli? Tvoje zgodbe so za časopis veliko prenežne... Ah, ljudje ne vedo, kaj naj natisnejo, da bodo zadovoljili bralce. Da, detektivi, divje zveri, vojne, gangstri, to jih zanima; nežne, lepe zgodbice Eve Hegyuayeve pa niso za časopis. Vendar bo urednik enkrat poskusil; govoril sem z njim. Tvoj spis o pomladi mu je bil izredno všeč; priobčil ga bo v najkrajšem času.«

Eva je vstala in se vsa srečna smehljala. »Ali res, Bill? In zakaj si mi to povedal šele zdaj?«

»Hotel sem te presenetiti, Eva!«

Veter je zavel skozi odprto okno. Bill je ljubeče gledal svojo ženo. Ljubil jo je nad vse. Objel jo je in ji dejal:

»In zdaj, dragica moja, napiši zgodbico o beli zavesi, ki frfota v vetru... Prepisal jo bom potlej na pisalnem stroju in bom še danes šel k uredniku. Morebiti bo tvoj pomladni spis še danes v večerniku. Nekaj mi pravi, da bo...«

»Bill, Bill, kako bi bila srečna; kajti potlej bi vsaj vedela, da sem za eno stvar, jaz, slepa reva, ki sem ti povsod v nadlego.«

»Dragica, ne govori tako!... In zdaj napiši zgodbo!« Eva je prikimala. Otipala je svojo pisalno mizo, kjer je ležalo vse polno papirja in svinčnikov. Leto dni po nesreči se je naučila tudi pisati. Eva se je smehljala in prijela za svinčnik. V sobi je zavladala popolna tišina. Od daleč je bilo včasih slišati hupanje avtomobila in brnenje letala, ki zbuja v človeku nenavadno domišljijo.

»Z ušesi vidim svet!« je dejala na lepem Eva. A ni dobila odgovora. »Bill, ali si še tukaj?« Eva je mislila, da je v sobi čisto sama; dvignila se je iz naslanjača in počasi stopala proti oknu. Hotela je narahlo, s prsti pobožati tilasto zaveso. A zaman jo je iskala.

»Dobri Bill,« je zašepetala, »pustil mi je domišljijo, da se veter igra z zaveso. Zdaj sem, čeprav slepa, videla več, kakor bi lahko videla z zdravimi očmi.« Spet je sedla za pisalno mizo in pisala dalje. Ko se je Bill čez eno uro vrnil, mu je Eva dejala:

»Bill, čudovit človek si! Več moram govoriti kakor druge žene, ker ti z očmi ne morem povedati, da te ljubim. Moje oči ničesar ne občutijo, zato tudi ne morejo kazati občutkov. Zato Bill, človeka, ki ne vidi, ni sram govoriti prisrčno in iskreno... Veter molči, Bill. Zdaj se tudi zavesa ne premika, najbrže se je utrudila v igri z vetrom... Ali ni res, Bill?«

»Da, Eva... In tvoja zgodba, ali si jo končala? Ali želiš, da jo prepišem?«

»Bill, tako dober si! Toda zavese nisem otipala!«

Bill je takoj našel izgovor. »Ah, zavesa! Dragica, ko sem začel pisati, sem jo snel z okna; oprati jo je treba.«

»Bill, slaba gospodinja sem, da zelo slaba in lena gospodinja! Za vse moraš skrbeti.«

Bill je poljubil svojo ženo. Potlej je prepisal zgodbo. Bil je žalosten, kajti vedel je, da urednik zgodbe nikoli ne bo priobčil. Eva je bila nežno čuteča ženska, vendar ni mogla svojih občutkov izraziti z besedami, ki bi ganile tujega človeka. Med prepisovanjem je menil:

»Spet si imenitno pogodila, Eva! Res, kar ponosen sem nate!«

Eva se je vsa srečna smehljala. Okrog šestih zvečer je odšel Bill z doma. »V uredništvo grem, Eva!«

Bill je počasi stopal po vrtu. Sedel je na klop in skril glavo med roke. Uboga Eva, si je mislil. Uboga Eva, uboga, mala, dobra Eva... Srečna si, da si slepa.« Ko je tako zamišljen sedel eno uro, se je počasi vrnil v hišo.

»Tu sem, Eva; pomisli, tvoj pomladni spis je v večerniku!«

Eva je zardela: »Ali res, Bill? Ali, kako je lepo!« Bill je šumno razgrnil časopis, večernik, ki je bil že teden dni star. V spodnjem kotu strani je bila natisnjena nenavadna kriminalna zgodba.

Ko je navidezno bral, je povedal na glas Evino zgodbo, ki se jo je naučil na pamet. Eva je jokala od sreče. Tipala je po časopisu in spraševala: »Ali je tukaj moje ime? In koliko sem zaslužila s tem? Denar je kajpak tvoj, Bill!«

»Pet dolarjev, Eva! In tvoja današnje zgodba bo tudi izšla v časopisu, mi je obljubil urednik!«

Slepa Eva je bila neizmerno srečna.

Križanka in uganke

KRIŽANKA ŠT. 28.

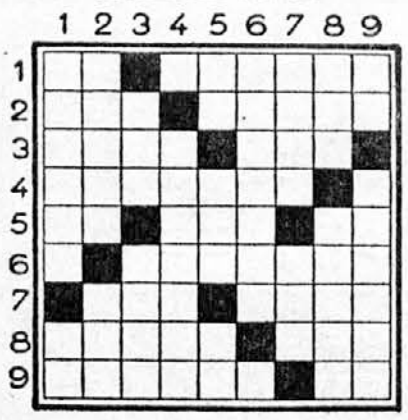

Pomen besed:

Vodoravno: 1. kvarta; obed; 2. Italijan; češki politik; 3. pripadnik starega naroda; narobe sanje; 4. kraj v Sloveniji; 5. veznik; kraj, kjer se prodaja; predlog; 6. eden izmed voditeljev kmetskih uporov; 7. vodna žival; preteklo leto; 8. ime ukrajinskega pesnika Sevčenka; časovno razdobje; 9. znana Webrova opera; bog sonca.

Navpično: 1. vladar iz časov preseljevanja narodov; zaimek; 2. del stanovanja; naš otok; 3. holandsko mesto; majhne denarne enote; 4. postrežnik v kavarni ali gostilni; 5. sibirska reka; rastlina; oblika pomožnega glagola; 6. afriška reka; 7. prebivalec evropske države; predlog; 8. na glavi; plačilno sredstvo; 9. zaimek; dlaka.

*

PREMIKALNICA

DEMOKRAT
SALAMINA
PENELOPA
PIRENEJI
CINOBER
MAKEDONEC

Premikaj te besede tako, da dobiš v treh zaporednih navpičnih vrstah žensko, moško in spet žensko krstno ime.

*

DOPOLNILNICA

P . S . A
. I . O .
A . I . I
. I . A .
A . L . V
. B . L .

Namesto pik vstavi v pravem redu črke AABDGIJLOORRŠTV, da dobiš v vodoravnih vrstah pregovor.

*

ENAČBA

(a — b) + (c — č) + (d — e) + + (f — g) + (h — i) + (j — k) + + (l — m) = x

a) = leposlovno delo
b) = zdravilna roža
c) = spevoigra
č) = predmestje Carigrada
d) = del telesa
e) = ognjeniški izmeček
f) = špansko mesto
g) = lepa hiša
h) = samosilnik
i) = azijska država
j) = vrsta pesništva
k) = ločilo
l) = približna vrednost
m) = številka
x) = slovenski kraj

*

TEŽAVNO VPRAŠANJE

Trije prijatelji — Tone, Tine in Jože — so povabljeni s svojimi zaročenkami k Pavlu in njegovi mladi ženi Pavli. Pavel in Pavla stanujeta na majhnem otoku. Za prevoz na otok je pripravljen en sam čoln in samo trije se lahko peljejo v njem. Mladi moški so zelo ljubosumni in ne marajo, da bi se njih zaročenke vozile z drugimi moškimi na otok, ali pa da bi v tuji družbi ostale na obali. Tudi Pavel zelo pazi na svojo ženo in je ne bi rad pustil same s kakšnim drugim moškim.

Treba je najti izhod iz nerodnega položaja. Kako se bo vseh šest obiskovalcev prepeljalo na otok, če je čoln privezan pri otoku, kjer sta tudi Pavel in Pavla?

*

POSETNICA

DR. IVAN KOŠNIK

v Pripeti

Kaj je ta gospod po poklicu?

*

IZLOČILNICA

POGORIŠČE — NAJEMNIK — ABUKIR — VNETOST — SREBRNIK — ČIČIBU — ZALIVANJE — SAMOSTAN

Iz vsake besede vsemi tri zaporedne črke in sestavi iz njih verz iz Gregorčičeve pesmi.

V otroško sobo žive živali!

Že vidim vaše dolge obraze, ko ste prebrale gornji naslov. Dvomeče majete z glavo, ne vedoč, ali bi prav verjele svojim očem. Le malo je mater na svetu, ki bi bile glede otrok, otroške sobe in otroške vzgoje brez predsodkov. S svetilko v roki bi lahko iskale tiste matere, ki dovolijo svojim otrokom, da se igrajo z mačkami, zajčki in psi. Boje se, da jih mačke ne bi opraskale, da bi od psov ne dobili bolh in da zajčki ne bi onesnažili kuhinje.

Če govorim o živih živalcah v otroški sobi, ne mislim pri tem na zlate ribice v stekleni krogli, tudi ne na tiste dragocene pinče in španijole, ki stanejo lepe vsotice denarja samo zato, ker so tako otročje neumni in predrzni, ne mislim na majhne, pisane papige in ne na zlatorumene kanarčke. Prava družba za otroka in tudi najboljša družba je drugi otrok. Dva otroka si sicer pogosto skočita v lase, tudi bušk in joka ne manjka, toda otroka se igrata in živita v igri življenje ljudi, življenje, kjer sicer ne gre vse po maslu, kjer je treba pogosto stisniti zobe, pa čeprav samo zato, da dokažeš malemu tovarišu pri igri, kako visok stolp iz kock znaš postaviti, in kako je to težko.

Žal imamo pa v mnogih družinah edinčke ali pa otroke, ki njih bratje in sestre že hodijo v šolo. Takšni otroci so pastorki svoje usode, če starši ne poskrbe zanje. Samevajo v praznem stanovanju, za zaupnico imajo deklo ali kuharico in hrepene po družbi. Takšnemu otroku moramo priskrbeti družbo, bodisi kakšnega sosedovega otroka, bodisi kakšno živalco. Zelo ljubke živalce za otroke so zajčki. Kajpak moramo potlej skrbeti, da imajo tudi živalce dovolj svobode in hrane, ne da bi bile samo v zabavo otroku, pri tem bi pa trpele pomanjkanje svobode in gibanja.

Če je vaš otrok preveč miren, sanjav, pa bi ga radi malo ‚prebudili', potlej mu kupite mlado muco. Neverjetno, kako ljubke in prijazne so te živalce. Morda boste ugovarjali, češ da lahko otroka opraska. Ne bojte se! Če mlada mačka praska, pomeni to, da se brani pred sovražnikom, krempeljčki so njena naravna obramba. Če jo bo otrok dražil ali preveč mrcvaril, je naravno, da se bo branila. Branila se bo pa samo enkrat, kajti kakor hitro bo otrok spoznal, da ima sicer prijazna muca tudi ostre krempeljčke, bo nehal žival dražiti in se bo pričel zavedati, da ni to samo za njegovo igranje in ugodje, temveč da je njegova mala sladkosnedka tovarišica in prijateljica.

Če vaš otrok ni ne točen in ne pazljiv, če je površen in pozabljiv, potlej naj bo on tisti, ki vsako jutro, vsako opoldne in vsak večer nakrmi psička Murčka. Če bo to pozabil, ga bo že opomnil sam psiček s svojim cviljenjem in lajanjem. Tako bo otrok kmalu spoznal, da vlada na svetu nekakšen red, da se mora vsakdo ravnati po tem redu, če noče svojemu bližnjemu delati krivice.

Mlada, živa živalca je pri otroku zdravilo proti sto in sto oblikam otroške sebičnosti. Nikar ne majajte z glavo, češ, kdo bo pa snažil za živalmi. Čeprav imate samo sobo in kuhinjo, povsod najdeš kotiček za srčkano mlado mucko, za Murčka ali pa za zajčka. Zajčke je bolje imeti na vrtu, ker se sicer uboge živalce preveč mučijo, mucke in psički si znajo pa tako sami priskrbeti dovolj svobode.

Živalce vam bodo nehote, toda zanesljivo, pomagale pri vzgoji vaših otrok, pri oblikovanju njihovega značaja in njihove duše. Kajpak ne smete pričakovati, da bodo iz otrok ustvarile genije, toda naučile jih bodo nekaj tistih drobnih, praktičnih človeških čednosti, ki so prepotrebne za človeško življenje, čednosti, ki ste jih morda celo sami že pozabiti... S.

Plesna obleka iz belega lanena, pasutega z oranžnimi pikami. Spodaj je rob obtežen z drobnimi gubicami, prav tako so gubice pošite od izreza navzdol. Zraven spada tudi majhen bolero, pošit v istem smislu kakor obleka.

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Goveji golaž, makaroni. Zvečer: Mlečen riž.

Petek: Fižolova juha, carski pražen. Zvečer: Krompirjev golaž.

Sobota: Ješprenj s kranjsko klobaso, krompir v kosih. Zvečer: Mlečen močnik.

Nedelja: Goveja juha z vlivanci, telečja pečenka, pražen krompir, pesa v solati. Zvečer: Govedina od opoldne v solati, kava.

Ponedeljek: Prežgana juha, zabeljen stročji fižol s krompirjem. Zvečer: Palačinke, kompot.

Torek: Goveja juha, kumare v omaki, krompirjev pire, govedina. Zvečer: Češpljeva kaša.

Sreda: Krompirjeva juha, jabolčni zavitek. Zvečer: Pljučka v omaki, krompir v kosih.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Ruska zeljnata juha, nadevana čebula, krompir v kosih, kumare v solati, ameriški kruh. Zvečer: Pečene koštrunove ledvice, jabolčni kompot.

Petek: Ribe v brodetu[1], polenta s parmskim sirom, solata, medenjakovi kolački. Zvečer: Sir, presno maslo, kakao.

Sobota: Goveja juha z rižem in grahom, mešana prikuha[2], pražen krompir, svinjska pečenka. Zvečer: Polpeti, solata.

Nedelja: Ragu juha z opečenim kruhom, krompir s prekajeno svinjino, grahov pire, češpljev narastek. Zvečer: Goveji golaž, široki rezanci, solata.

Ponedeljek: Nadevana paprika v paradižnikovi omaki, makaroni, stročji fižol v solati, mošnjički[3]. Zvečer: Biftek, kava.

Torek: Kruhova juha, češpljevi cmoki, bovla v dinji[4], keksi. Zvečer: Telečji jezik v omaki, rdeča pesa v solati.

Sreda: Goveja juha, presno zelje, krompirjevi svaljki, kompot. Zvečer: Pražena jetra, solata.

Pojasnila

[1]**Ribe v brodetu:** Zreži dobre sladkovodne ali morske ribe na kosce, deni jih v kozo, zraven pa nekoliko prav drobno sesekljane čebule, česna, zelenega peteršilja, dva lističa rožmarina, pol lovorjevega lističa, limonovih olupkov, stolčene dišave, soli in limonovega soka. Prilij tudi nekoliko vode in vinskega kisa. Potlej zarumeni na olju žlico drobtin in jih prideni ribi, ko je že dovolj mehka.

[2]**Mešana prikuha:** Duši v kozi na presnem maslu in čebuli na rezance zrezano zelje, kolerabo, korenje in zelen grah, ki ga moraš že preje nekoliko prekuhati; ko je že vse mehko, pridaj skodelico dušenega, še nekoliko trdega riža, nekoliko gob in kuhane cvetače. Vse to naj se še nekaj časa duši; po malem prilivaj juhe. Osoli prikuho in jo naloži v obliki venca okrog govedine ali okrog pečenke.

[3]**Mošnjički:** Stopi v kozi četrt kile presnega masla, potlej pridaj četrt kile presejane moke, prav malo soli in nekaj več ko liter mleka. To neprestano mešaj na žerjavici, dokler se ne zgosti in samo loči od koze. Potlej primešaj 2 žlici sladkorja in ko se testo skoraj ohladi, pridaj počasi osem jajc. Nato polagaj testo z žlico v posameznih kupčkih na namazano pekačo in jih speci. Odreži jim vršičke in jih napolni s kremo ali s spenjeno smetano.

[4]**Bovla v dinji:** Razpolovi počez majhno, ne prezrelo dinjo; odreži tudi na vsakem koncu prav majhen košček, tako da bosta polovici dinje lahko stali na krožniku. Nato izkroži z žlico pečke, deni v vsako votlino košček ledu in prilij še sekta, da bo votlina polna. Če hočeš, posipaj dinjo tudi s sladkorjem, preden daš led vanjo. Vsakemu gostu daj na majhnem krožniku polovico napolnjene dinje.

Nogavice perilo dežniki

v najboljši kvaliteti, po tovarniških cenah, v prodajalnah tovarne

VIDMAR

Pred Skofijo 19
Prešernova ul. 10
Gosposvetska 2
Tyrševa 5, Palača „Slavija"

Eden izmed novih jesenskih kostimov iz rjavo-zeleno-rumenega kockastega blaga z zvončastim krilom in kratko jopico. Ukrojena je zelo preprosto, pet račjih glavic pa služi za gumbe.

Pariški model za deklice iz sinje-rožnato-belega kockastega zelo ueznega tvoriva. Životek je bogato naguban, gube so pa ubrane s celim ladjevjem majhnih uvezenih jadrnic.

Malinovec: Stlači v čisti skledi z novo leseno kuhalnico kakšnih pet litrov rdečih malin, pokrij skledo, da ne pridejo muhe do malin in jo tako pusti stati nekaj dni na ne prehladnem in ne pretoplem prostoru. Ko se začne sok kisati in poganjati mehurčke, ga precedi. Priveži čist robec na obrnjen stol, spodaj postavi skledo in vlij sok s stlačenimi malinami na robec. Sok mora teči počasi, da ne bo gost. Potlej vzemi na vsak liter pretlačenega soka 80 dek do 1 kilo sladkorja in pusti vreti 15—20 minut. Nalij malinovec, dokler je še mlačen, v steklenice, počakaj, da se ohladi, potlej pa steklenice dobro zamaši in spravi na hladen prostor.

Malinovec kuhaj v rumenem kotlički ali čisti lončeni posodi, nikdar pa ne v železnem loncu, ker bi se navzel železovega okusa in bi dobil motno črno barvo.

Otroci in sadje

Zadnjič sem slišala pripovedovati neko mamico:

»Moja hčerka obožuje sadje. Vse poletje ne jé drugega kakor paradižnike, breskve, jabolka in sploh vse, kar ji pride pod roke. Človek bi mislil, da bo imela od tega tek in bo tudi druge stvari rada jedla. Kaj še! Ne veste, kako je šibka kljub svojim petnajstim letom. Če pomislim, kakšna sem bila sama v teh letih! Bolj močna kakor sem zdaj.«

Čeprav moda terja kolikor toliko vitko postavo, nikar ne pustite, da se vam otrok pred vašimi očmi uničuje. Stavim, da je dekletce, ki se je čezenj pritoževala njena mamica, od same želje po moderni liniji, tako malo jedlo. Otrok je v tistih letih, ko posnema vse, kar delajo dame in se ravna po vseh tistih nasvetih, ki so najmanj njej namenjeni. Misli pač, da je že dama, v resnici je pa otrok, ki v razvojni dobi potrebuje največ potrebne pozornosti. Pri prehrani in sploh pri vzgoji. Ko bo nekoliko dorasla, bo morala svoja najlepša leta preživeti po sanatorijih in zdraviliščih.

Dolžnost vsake matere, ki se je, upam, tudi vsaka zaveda, je, da zlasti v teh ‚letih nerodnih' gleda ne samo na hčerin duševni razvoj in ji pomaga preko težav, temveč tudi v fizičnem oziru kar se da skrbi zanjo. Sadja mora uživati kolikor se da, to je res, a ne da bi potlej drugega nič ne jedla. S tem postane le še bolj šibka.

V dobi doraščanja in dozorevanja morajo otroci jesti predvsem snovi, ki so potrebne za rast. Predvsem dosti mesa, ki vsebuje beljakovine, sočivja in zelenjave, mlečnih jedi in sladkorja. To je za dekletce petnajstih let poleg sadja neobhodno potrebno.

Vsak teden je zdravo napraviti tako imenovano »kuro«. En dan v tednu uživajte ves dan samo sadje, drugega ničesar. Toda to si kvečjemu lahko privošči mati petnajstletnice, ne pa njena hči. Zanjo kaj podobnega ni priporočljivo!

Praktični nasveti

Preden obrobite obleko in če se vam ne mudi, jo pustite viseti dva do tri dni. Blago bo lepo padlo v svojo naravno lego, zato šele potlej obrobite krilo.

Kadar brišete prašne liste cvetlic, ki krase vaše stanovanje, namažite krpo z glicerinom. Z njo boste laže izbrisali prah, vrhu tega se bodo pa listi lepo svetili.

Ko brišete prah s pohištva, ovlažite krpo na pari. Tako boste najlaže odstranili dlako s prevlečenih divanov in naslonjačev, če so na njih ležale mačke ali psi.

Praktični nasveti

Takole držite kokoši, in ne za peroti; zavedajte se, da tudi žival občuti bolečine. Z desno roko kokoš primite za obe bedri in jo stisnite k sebi, a ne preveč. Kokoš se bo dobro počutila in ne bo prhutala s perotmi.

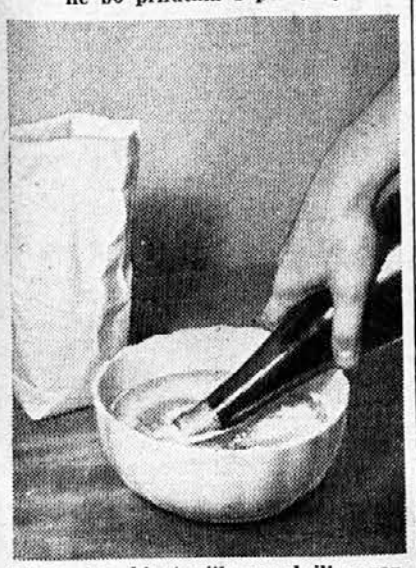

Steklenice, ki ste jih napolnili z različnimi sokovi in odcedki, morate nepropustno zapreti. To je prvi pogoj, da se vam vsebina ne pokvari. Steklenice zamašite z novimi zamaški, ki ste jih prekuhali, posušili, namočili v alkohol, povrh vsega pa vratove steklenic pomočili v raztopljeni sadri.

24 ur prostovoljne samote

Za odločitev je — priznam — zelo težavna. Prav danes vrte v kinu tako imeniten film, že dolgo nisi bila na sprehodu na Rožniku, prijatelji te vabijo na izlet z avtomobilom... Koliko skušnjav in kako težko jih je premagati! Toda odločila si se, da boš to nedeljo ostala doma, da se boš po dolgem času pošteno spočila in da ne boš šla nikamor, za nobeno ceno nikamor. In besedo — čeprav dano sami sebi — moraš držati!

Takšne ‚počitnice' štiri in dvajsetih ur so zelo priporočljive za vsako delovno žensko. Ta dan naj bo posvečen tebi sami, nihče naj ne moti tvoje prostovoljne samote in tišine. Zvečer lezi zgodaj s prijetno zavestjo, da boš zjutraj vstala, kadar se ti bo pač ljubilo. Stori tisto, kar nikoli ne utegneš storiti, bodisi, da si pošteno sčetkaj lase, namaži nohte z vazelino, si pazljivo navij lase na navijače, si naredi maško iz beljaka ali rumenjaka, ali kaj podobnega. Vse te priprave delaj mirno in brez hitrice, kajti tvoj počitek se je pričel ob sedmih zvečer.

Večerja naj bo lahka in ‚zanimiva'. Privošči si tisto, kar ješ zelo rada, kajpak ne preveč in ne pretežkih jedi, sicer ne boš dobro spala. Priporočljive so razne solate, pečeno meso, kompot in poleti kislo mleko. Potlej se olepšaj, nato pa lezi in kaj čitaj. To pot — hvala Bogu! — ne boš brala knjige, ki jo moraš prebrati, če hočeš veljati za izobraženo, temveč knjigo, ki bo čisto po tvojem okusu, pa najsi bo to kriminalni roman ali pa ljubezenski roman, ki si ga že brala in ki ti je tako zelo pri srcu. Ne beri predolgo, temveč kmalu utrni luč, spanje je namreč za telesno in duševno zdravje najizdatnejše in najcenejše zdravilo.

Zjutraj, ko se zbudiš, spij na tešče dva velika kozarca kakšnega sadnega soka, denimo pravega malinovca. Potlej vstani in delaj dihalne in telovadne vaje, toda počasi in brez hitrice, saj se ti ne mudi v službo. Potlej si umij obraz, če imaš mastno kožo s kamilicami, če imaš pa suho kožo, pa z mastnim mlekom. Potlej si razvij lase, jih lepo sčetkaj, si uredi pričesko in jo ovij z lepo mrežico, da ti lasje ne bodo silili v obraz in oči. Kakor navadno, se umij, obleci v domačo obleko in zajtrkuj. Za zajtrk si privošči kaj prav imenitnega; raznih solat, svežega sadja in zelenjave s skodelico prave, zelo vroče črne kave.

Ta zajtrk naj bo hkrati tudi južina. Nato si počasi pripravljaj kosilo. Med tem časom pa še delaj, kar ti pride na misel. Samo ven nikar ne hodi in ne odpiraj vrat sosedam in prijateljicam. Tudi z ‚njim' se že prejšnji dan zmeni šele zvečer ob sedmih. Dotlej bo preteklo namreč točno 24 ur tvoje prostovoljne samote.

Popoldne porabi za počitek po kosilu, to popoldansko spanje človeka neverjetno osveži. Nato se spravi ‚na delo'. Ne čitaj časopisa in tudi ne kakšnih znanstvenih razprav. Rajši kaj urejaj, pospravljaj ali šivaj. To velja posebno za tiste, ki morajo ves teden tipkati ali računati. Za tiste pa, ki ves teden šivajo ali kaj podobnega delajo, in si žele duševne hrane, naj leži na nočni omarici knjiga, katero so že tako dolgo želele brati, pa niso utegnile. Zelo prijetno je brskati po starih pismih, obujati ob njih ljubke spomine in sanjariti. Le prehitro ti bo poteklo popoldne, kmalu bo ura šest, čas za lepotičenje, da boš ob sedmih vsa ljubka in spočita, dobre volje in živahna šla z ‚njim' na sprehod, v gledališče ali kino, ali pa večerjat v kakšno prijazno restavracijo.

POZOR

Kako spleteš otroško oblekco in čepico?

PRIHODNJIČ

Barvasto perilo

Žensko perilo in druge malenkosti v ženski garderobi so bile doslej po večini iz belih tkanin. Res je bel batist najlepša tkanina za perilo, vendar imamo danes toliko krasnih nežnih pastelnih barv, da vidimo čedalje manj belega perila. Na belo perilo se podajo različna ročna dela, čipke, vložki, trakovi in drugi okraski, vendar ni prav nič praktično. Sprano belo perilo se zdi namreč kakor bi bilo umazano. Barvasto perilo se zdi pa narobe zmerom bolj sveže.

Batist dobite v krasnih barvah, prav tako pralno svilo in saten. Lahko pa izbirate med enobarvnimi vzorci in pisanimi cvetličnimi vzorčki. Pri perilu iz pisanega blaga vam potlej ni treba skrbeti, kako ga boste okrasili, ker je blago samo nežna in lepa cvetna poljana. Za spalno srajco potrebujete tri metre blaga. Prav ljubka bo, če jo v pasu lepo naberete, ob vratnem izrezu pa napravite dvojen šiv in potegnete skozenj trak takšne barve, da bo ustrezala vzorcu — in srajca je narejena. Zakaj bi kupovali narejeno perilo, ki je veliko dražje od tistega, ki ga sami sešijete.

Če vam ugajajo čipke, potlej okrasite vratni izrez z belimi ali peščenorumenimi čipkami. Čipke naberite in jih močno prišijte, sicer rade uhajajo izpod šiva.

Sami si lahko sešijete tudi majhno spalno bluzo, podobno boleru. Najlepša je, če jo okrasite s čipkami in pentljami okrog vratu in rokavov. Čipke lahko plisirate, naberete, ali pa zvončasto ukrojite. Lahko jo okrasite z vezenjem. Takšno lahko bluzo oblečete v hladnih nočeh čez spalno srajco brez rokavov. Zlasti vam bo prišla prav, če preživljate počitnice v kakšni gorski vasi, kjer je ponoči zelo hladno. Če ste kupili za srajco nekoliko preveč blaga, vam bo ostalo nekaj velikih kosov: pazite, da jih dobro izrabite. Sestavite jih z ažurom, pa boste imeli ljubko spalno jopico.

Spalno jopico si lahko tudi spletete iz mehke volne ali pralne svile. Te so najprimernejše za zimo. V trgovini z ročnimi deli vam bodo pokazali lepe vzorčke, in kadar se boste doma dolgočasili, vam bo štetje petelj pri pletenju prijetna zabava.

Nežna spalna bluza vam bo veliko bolj pri srcu, če jo boste napravili sami in se tako polepšali. Pri pranju pa morate paziti, da je ne pokvarite. Voda mora biti mlačna, v milu pa ne sme biti veliko sode. V vroči vodi in močnem milu volna in svila potemnita in se uskočita in bluze ne bi mogli več obleči. Pletenih stvari ne smete ožemati, temveč samo stiskati z obema rokama. Oprano spalno bluzo potlej raztegnite na mizi v prvotno obliko. Ko se posuši, je ni treba likati, če ste se ravnali po gornjih nasvetih.

Če ste bolj zmrznjeni in imate večkrat mrzle noge, tako da niti zaspati ne morete, si spletite volnene copate. Če dosti pletete, vam zanesljivo ostanejo konci volne in svile. Zvijte vse te konce v klopčič in pazljivo vežite vozle, da se vam ne bo nit med pletenjem trgala. Vzemite bel papir, položite ga na tla in stopite nanj. S svinčnikom začrtajte svoje stopalo. Potlej ga izrešite in naj vam služi pri pletenju za mero, da ne boste spletli prevelikih ali premajhnih copat. Na strani jih okrasite z majhnimi gumbi. Glejte, da bodo copate iz takšne volne, ki pri pranju ne obledi, ker bi drugače pokvarili drugo perilo.

Tudi kombineže in hlačke lahko sami sešijete. Če imate dober kroj starega perila, potlej je lahko. Prerišite ga na papir in po njem ukrojite novo kombinežo. Na strani pustite en centimeter za šiv ali za primer, da bi se blago pri pranju uskočilo.

Za perilo si izberite tisti kroj, ki najbolj ustreza vašemu telesu in se vas lepo oprime. Gornji del naberite in okrasite z vezenjem ali čipkami, če ste pa količkaj ničemurni, si okrasite tudi spodnji del. Naramnic ne delajte sami, rajši jih kupite. Pet in sedemdeset centimetrov zadostuje. Najtrpežnejše so naramnice iz satena, ki jih lahko dobite v vseh barvah. So zelo praktične, ne oblede, se ne cefrajo in se ne zadirajo v ramena.

K vsaki obleki imejte kombinežo ustrezajoče barve. Samo dva centimetra naj bo krajša od obleke, kajti nič ni gršega, kakor če je videti izpod obleke iz tankega etamina, žoržeta, čipk ali kakršnega koli prozornega blaga, ki sega čez kolena, kombinežo segajočo komaj do kolen.

Pri perilu pridejo v poštev tudi gumbi. Kajpak naj bodo čim manjši, a če le morete, se jih ogibajte, ker niso praktični. Večkrat vam bomo povzročili hudo zadrego. Lahko se vam zgodi, da se vam gumb na poti na lepem utrga in si potlej ne morete prav nič pomagati, če nimate pri roki zaponke. Namesto gumbov okrasite perilo z ozkimi trakovi takšne barve, kakršne je perilo. Ti so praktičnejši in lepši in so hkrati tudi okrasek.

Prizadevajte si zmerom, da si boste od svoje skromne plače vselej pritrgali vsaj toliko, da boste imeli primerno zalogo perila. Nikar ne mislite, da je dovolj, če imate na sebi lepo in moderno obleko in je vse drugo postranska stvar. Včasih je perilo veliko važnejše in potrebnejše. Tako na primer za primer bolezni, pri potovanju, ali kadar imate goste. Kako čudni se jim boste zdeli v zanemarjenem perilu, ko se bodo spomnili vaše elegance na cesti. Lahko se pa tudi zgodi, da se osramotite tam, kjer se najmanj nadejate. Sicer sta pa čistoča in red že prirojena skoraj sleherni ženski.

Monogrami — entel — ažur
gumbnice — gumbi — plise
fino in hitro izvrši
Matek & Mikeš
LJUBLJANA, Frančiškanska ulica
Vezenje perila. predtisk ženskih ročnih del

Eden najbolj ekscentričnih klobukov letošnje jeseni je tale bretonski klobuk, ki ga je napravila neka pariška tvrdka. Klobuk je podoben veliki skodeli, okrog obraza ima pa njegova lastnica ovit bel pajčolan.

Iz Pariza nam poročajo...

...da so sandale, ki imajo obliko lesenih čevljev, postale tako moderne, da so začeli tudi iz usnja izdelovati sandale takšne oblike. Prav tako so elegantne sandale iz takšnega blaga kakor je obleka, ki k njej nosijo sandale. Tako so na primer, če je obleka iz pisanega volnenega blaga, tudi sandale iz istega blaga.

...da belo obleko s širokim krilom poživljajo majhni plisirani zeleni naborki; te naborke je videti tudi na majhnih kratkih rokavicah okrog zapestja.

...da imajo Parižanke nove »baby pričeske«, ki dajejo ženskemu obrazu čisto otroški izraz.

...da so začele športnice nositi kratke nogavice, ki imajo to posebnost in ljubkost, da so vanje uvezeni njihovi monogrami.

...da delajo najnovejše sandale še zmerom s plutovinastim podplatom, vrhnji del sandal pa ni več iz platna ali iz kože, temveč iz pisanega bombažastega cvetja.

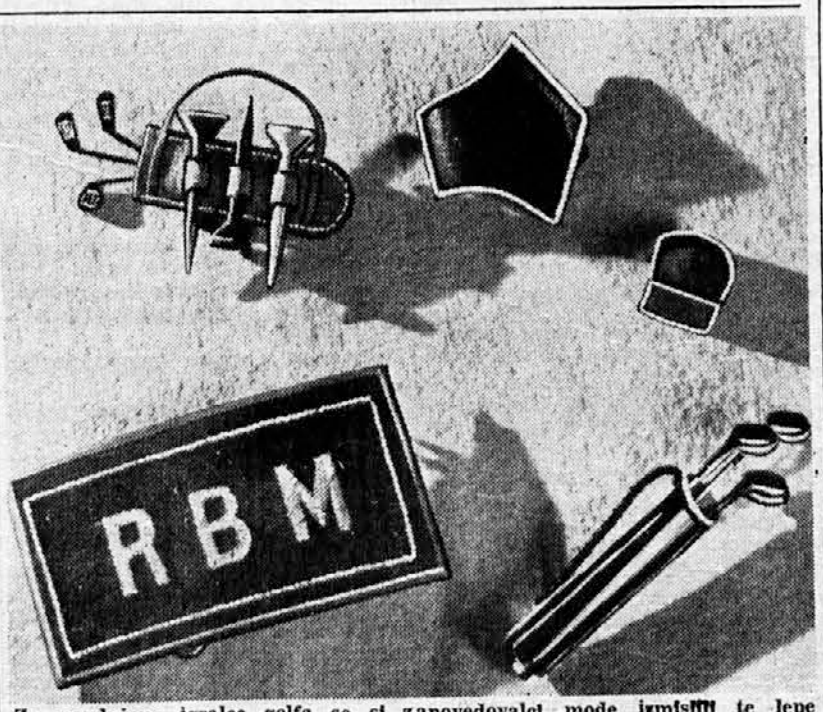

Za navdušene igralce golfa so si zapovedovalci mode izmislili te lepe okraske: zaponke iz svinjskega usnja in s kromiranim robom; pokromane palice za golf, vtaknjene v tulec iz svinjskega usnja, ki tudi predstavljajo zaponko. Zaponka za pas je narejena iz surovega usnja, inicijalke so pa uvezene z zlato nitjo. Kromirani količki so zataknjeni za držaj iz surovega usnja, opremljenega z ročajem, da se lahko obesi na gumb.

ČIST BEL OBRAZ
v 10 dneh z uporabo FEMINA kreme proti PEGAM. Suha ali mastna 20 din. Po povzetju pošilja:
PARFUMERIE BALOG — STARI BEČEJ,
Dunavska banovina.

Vaši lasje
potrebujejo nego. Samo vodna ondulacija da linijo in lepoto pričeske
Česalni salon
J. KOS, Ljubljana, Mestni trg 3
Telefon štev. 47-68

ŠAH

Problem št. 87

Sestavil W. A. Shinkman (1902)

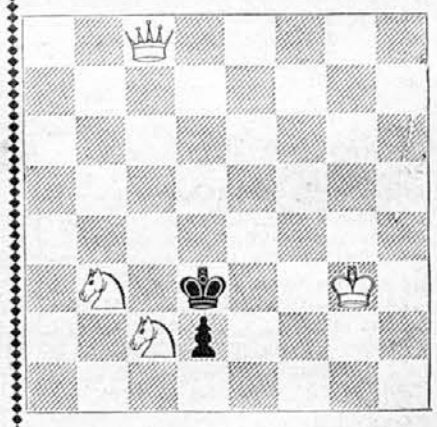

Mat v 3 potezah

(B 44)

Problem št. 88

Sestavil Andor Sponer (1887)

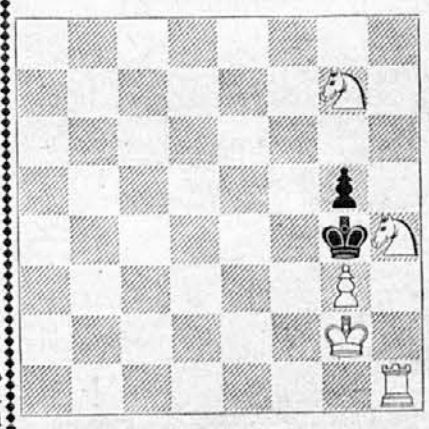

Mat v 4 potezah

(B 98)

Proslem št. 89

Sestavil W. A. Shinkman (1902)

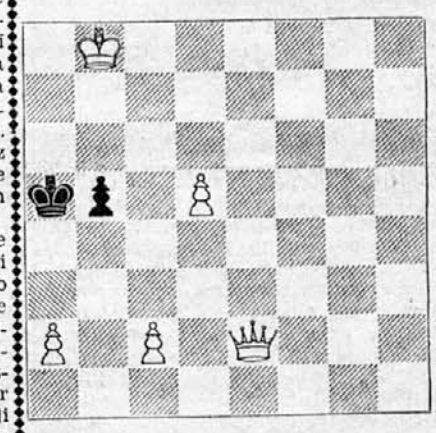

Mat v 3 potezah

(B 87)

Kratka partija št. 29

Iz nekega monakovskega turnirja

Beli	Črni
1. f2—f4	e7—e5
3. f4×e5	d7—d6[1]
3. e5×d6	Lf8×d6
4. Sg1—f3	Lc8—g4[2]
5. d2—d3[3]	Lg4×f3
6. e2×f3	Dd8—h4 šah
7. Ke1—e2	Sb8—c6
8. Lc1—e3	0—0—0
9. Sb1—c3	Td8—e8
10. a2—a3?	Te8×e3 šah
11. Ke2×e3	Ld6—f4 šah
12. Ke3—e2	Sc6—d4 mat.

[1] Žrtev kmeta zaradi hitrega razvoja figur.

[2] Prej so igrali 4. Sg8—h6 in Sg4, zdaj pa 4. g7—g5 in g4.

[3] Nekoliko boljše bi utegnilo biti 5. g2—g3 in 6. Sh4.

(Komentar **E. Benzinger**)

Rešitev problema št. 84

1. Dc8—c6	Ka4—b4
2. Dc6—c1	kar koli
3. Dc1—a3 mat.	
1.	Ka4—a5
2. Ka2—b3	kar koli
3. Dc6—a8 ali a4 mat.	

Rešitev problema št. 85.

1. Kb5—c5	kar koli
2. Da7—h7, a3 ali Kc4 mat.	

Rešitev problema št. 86

1. Tb5—d5	Ka3—a4
2. Kc2—c3	Ka4—a3
3. Td5—a5 mat.	
1.	Ka3—b4
2. Kc2—b2	a5—a4
3. Td5—b5 mat.	
1.	a5—a4
2. Td5—d4	Ka3—a2
3. Td4—a4 mat.	

OD ZAKONA DO LJUBEZNI

LJUBEZENSKI ROMAN ★ Iz francoščine prevedla K. N.

21. nadaljevanje

»Da, moje misli so bile daleč od Renate d'Arteuileve. Toda pravkar si mi govoril o neki temnolaski. Tu sem res opazil mlado, temnolaso in zelo lepo dekle. Mislil sem, da je najstarejša mojih sestričen, toda ..., da sem se motil.«

»Mladi gospodični sta prispeli semkaj včeraj, bili sta pri pogrebu, toda kmalu nato sta odpotovali, ker je njuna gospa mati bolna.«

»Torej ni bila ena od njih. Kdo je pa bila tista mlada, bleda in lepa temnolaska z velikimi, črnimi očmi? Bila je v globoki črnini. Menda zdaj veš, koga mislim.«

»Zelo drobna?«

»Da, skoraj še otrok.«

»O, ne, mlada žena!«

»Mlado, izredno lepo dekle!«

Stari služabnik je začudeno gledal svojega gospodarja.

»To ni bil nihce drugi kakor mala gospa grofica.«

»Pravim ti, da je bila lepa! Prava krasotica!«

Zdaj je bila vrsta na starem služabniku, da se je čudil: »Gospod grof morda mislite gospodično, ki se je odpeljala z gospodom de Louvignyjem?«

»Tisto, da. Tista je prava!«

»Torej to je gospa grofica.«

»Katera grofica?«

»Grofica d'Armonsova, vaša žena.«

»Kaj vendar čvekaš?«

Filip se je nenadno obrnil. Vsa njegova duševna bit se je uprla tej neverjetni domnevi, ki mu je dražila možgane.

»Druge nisem videl nobene,« je počasi dejal stari služabnik. »Ne, zanesljivo se nisem bil zmotil. Vaš gospod stric, Serge de Louvigny, se je odpeljal z vašo gospo soprogo, z malo grofico d'Armonsovo.«

»Motiš se, prijatelj. Mala temnolaska, ki ji praviš ‚grofica d'Armonsova', ni bila nikoli moja žena.«

»Bila je tista, ki jo je pokojna gospa grofica imenovala svojo snaho.«

»Nemogoče!«

»Bo že prav, gospod grof, kajti vaš gospod brat, grof Charles jo imenuje svojo ‚sestro' in vsa vaša družina ravna z njo kakor z vašo ženo.«

»Z mojo ženo!«

»Bila je tudi pri branju oporoke; stala je ob zidu z obema hčerkama vašega gospoda brata.«

Filipu se je pričelo svitati. Počasi je pričel dojemati zanj tako presenetljivo resnico. Bilo mu je, ko da bi ga železna roka zgrabila za vrat in ga pričela dušiti, da ni mogel do besede. Molčal je nekaj minut. V njegovih možganih so se podile strahotne misli, najhujši mu je bil pa spomin na besede, ki jih je izrekel, potem ko je notar prebral materino poslednjo voljo.

»Ne razumem tega,« je mrmral sam vase, »mala temnolaska vendar ni prav nič podobna dekletu, ki sem se poročil z njo. Še zdaleč ne... Ne verjamem, da bi se mogla v dveh letih tako zelo spremeniti...«

»Povedal sem vam samo tisto, kar je zmerom zatrjevala naša pokojna gospa grofica,« je kakor sam zase ponavljal stari Karol. »Da je naša mlada grofica čudovito lepa, to vidi tako vsakdo na prvi pogled.«

»Da, Karol, poštén si in verjamem ti. Toda menim, da se nisva prav razumela. Ti mi pripoveduješ o neki ženski, toda jaz mislim neko drugo. Skoči v prvo nadstropje! Na materini česalni mizici je več fotografij. Če je med njimi tudi slika moje žene, moje druge žene, mi jo prinesi!«

»Da, gospod Filip. Videl sem na česalni mizi sliko naše male grofice.«

Karol je odšel iz sobe, Filip se je pa naslonil s komolci na mizo in se zatopil v premišljevanje.

Bilo mu je, ko da bi se tla zazibala pod njegovimi nogami in ko da bi padal v globoko, strašno praznino. »Moj Bog, če je res, kar mi pripoveduje Karol,« ta misel ga je glodala in mučila. Še zmerom se je hotel tolažiti. »Toda, saj to ni mogoče, saj ni mogoče, da bi se Renata d'Arteuileva spremenila v takšno krasotico!«

Najhuje mu je bilo ob misli na besede, ki jih je bil izrekel proti svoji ženi glede materine oporoke. Ne, teh besed mu nobena ženska ne bi odpustila! Renata d'Arteuileva, grofica d'Armonsova, mlada, temnolasa lepotica!

Hkrati se mu je zazdelo smrten greh, žaliti to nežno, lepo bitje, sramotiti in smešiti ga pred vsem sorodstvom. Le kako je mogel biti tako neotesan!

»Ne, saj ni ona, ne! Dobri Bog, ne daj, da bi bila ona. Zasmehoval sem jo pred vsemi, tega mi ne bo nikoli oprostila!«

»Tukaj je slika, gospod grof!« Filipove žareče oči so se srečale z vdanim Karlovim pogledom.

»To je naša mlada gospa grofica.«

S tresočo se roko je prijel Filip sliko. Zdaj mu ni bilo treba več vpraševati in gledati. Po mrzličnem trepetu svoje roke in po divjem utripanju svojega srca je vedel, da se smehlja s slike v njegovih rokah ženska, ki mu je po dolgih letih vzvalovila kri in zdramila čute.

»Renata,« je zašepetal, »Renata d'Armonsova!«

Prvič v življenju so njegove ustnice izrekle to ime čudovito nežno.

»Karol! Praviš, da je to dekle...«

»...gospa grofica!«

»Moja žena?«

»Žena gospoda grofa d'Armonsa!«

Filip je nepremično ogledoval sliko v svoji desnici, po hrbtu mu je gomazelo. Gledal je te velike, temne oči in skušal si je priklicati v spomin njihov izraz tisti trenutek, ko je zasmehoval njeno ime pred vsem sorodstvom.

Kaj vse je bil govoril? Strahotne žalitve! Pripovedoval je o ločitvi od suhega, zoprnega dekleta, od žene, ki je še nebogljen otrok! Dejal je, da je ljubil samo svojo prvo ženo in da ne bo nikoli imel otrok s strašilom, kakršnega ima zdaj.

Kakšne so bile tedaj njene čudovite oči. Smehljale so se prav tako skrivnostno kakor na tej sliki, prav tako nežno in prizanesljivo.

»Ta zakon je treba ločiti!« je zatrjeval kakor norec. Zasmejal se je, toda njegov smeh je odmeval od visokih sten dvorane kakor ihtenje...

Le zakaj se zdaj muči z vsem tem? Igral je in izgubil! Kot dober igralec mora igrati dosledno do konca.

Da, ta zakon bo treba ločiti. Njegova pokojna mati mu je njega dni pisala, da je pripravljena Renata d'Arteuileva žrtvovati težke milijone za svojo svobodo. Torej ni bil prizor pred nekaj urami potreben za to njeno odločitev!

Ali se je med njima kaj spremenilo?

Lepa ali grda, Renata d'Arteuileva je bila zanj tujka...

Bila je, to je jasno... In ostala bo za vselej, bilo je ko na dlani!

Toda obraz, ki se je smehljal s slike v njegovi roki, je bil vse prej ko tuj in odbijajoč. Bil je obraz lepe temnolaske, ki jo je občudoval vse te dni!

In skozi svoj nežni smehljaj so mu njene oči govorile: »Ali se ti ne zdi, da bi bila lahko zelo srečna, midva oba?«

Spet se je zasmejal, bolestno, odsekano.

»Lepa je, ta... moja žena,« je dejal naposled, ne zavedajoč se, da govori glasno.

»Res, zelo lepa je gospa grofica,« je pritrdil vljudno stari služabnik.

Njegov glas se je tresel od ganotja. Tedaj se je Filip otajal:

»Stari lisjak, nič čudnega ni, če sem obupan! Strašno je to! Nisem jo spoznal in nihče mi ni odprl oči. Potlej sem govoril neumnosti! Same neumnosti! To je nepopravljivo!«

»Ali ste ji govorili o vaši prejšnji ženi?«

»Tudi. Toda, če bi bilo samo to...«

»Morda glede oporoke pokojne gospe grofice?«

»Da, toda še vse hujše stvari!«

»Pa ne da bi govorili tako, kakor ste včasih pisali pokojni gospe grofici?«

»No, Karol, predstavljaj si, da sem govoril še vse hujše in še bolj žaljivo!«

»In danes, zdajle, vam je žal, da ste govorili tako?« V služabnikovem glasu je bilo slišati rahel trepet.

»Zelo žal mi je, da sem jo žalil. Niti ene mojih žaljivk ni zaslužila ta čudovita ženska!«

»Zato, ker je lepa?«

»Ne, zato ker je ona... ker je prav ona! Če bi bila kakšna druga prav tako lepa, prav tako ljubka, bi mi ne bilo žal. Morda bi se mi zdelo to celo smešno.«

Starčev pogled se je raznežil. »Da, če bi bila to kakšna druga, ne bi bilo tako nerodno!«

»Kaj še, celo zabavno bi bilo!« je vzkliknil Filip živahno. »Le pomisli, Karol. Zatrjevati čudovito lepi ženski, da je strašansko grda, medtem ko ji zrcalo govori resnico!«

»Toda z malo grofico, z grofico d'Armonsovo...«

Filipov obraz je spreletel mračen smehljaj. »Z Renato, nekdanjo Renato... in današnjo Renato, to je nekaj čisto drugega. Kajti današnja Renata, kakršno vidiš na tej sliki, je čisto drugačna kakor tista, ki sem se z njo pred leti po sili poročil. Vidiš, te tri dni sem se vedel kakor slabo vzgojen otrok, ona ni pa niti z očesom trenila. Zelo sem ga bil polomil, zelo.«

»In storili ste to po pogrebu...«

»Da, v sobi, kjer je notar pred vsem sorodstvom prebral materino oporoko.«

»Morda pa le ni bilo tako hudo, kakor se vam zdi?«

»Kako to?«

»Ker je bila gospa grofica že v avtomobilu in ker je že po vsem tem pogovoru tako skrbno naročila, naj pazim na vas in naj vas drevi ne puščam samega. Zdi se mi, da ni bila huda na vas, sicer ne bi mogla tega naročiti.«

Filipa je ta služabnikova pripomba hkrati zmedla in prijetno presenetila. Možak bi utegnil imeti prav. Nekaj sekund je molče premišljeval njegove zadnje besede, nato je na njegovem shujšanem, bledem obrazu zaigral veder smehljaj.

»Morda imaš prav. Če bi bila res huda name, mi ne bi mogla tako hitro oprostiti.«

Nenadno se je Filip sunkovito obrnil in dejal: »Natoči mi vina, Karol! Danes imam vročico; sam ne vem, kaj je z menoj. Tako dobro bi mi delo za nekaj ur vse to pozabiti...«

Služabnik je ubogal in mu natočil vina. Toda Filip d'Armons se ni dotaknil polne kupice. Naslonil se je s komolci na mizo in se zatopil v sanjarjenje. Morda je videl pred seboj visoko, sloko postavo svojega strička, ob njem pa drobno, ljubko temnolaso dekle. In hkrati so mu zvenele v ušesih besede, ki jih je bil tedaj govoril:

»Dobro se zabavajte! Privoščil bi vam videti to žensko! Nikoli ne bom imel otrok, zato je materina oporoka popolnoma zgrešena...«

Menda je bilo to premišljevanje vse prej ko zabavno, kajti mladi grof je pogosto nepotrpežljivo sršil obrvi in zdihoval, ko da bi trpel silne bolečine...

3

Komaj se je tisto jutro grof d'Armons po slabo prespani noči zbudil, že je poklical k svoji postelji starega zaupnika svoje matere:

»Karol, poslušaj, povedal mi boš nekaj pojasnil o mladi gospe grofici. Ali je bila že dolgo tu?«

»Okrog štirinajst dni.«

»Kdo ji je pa sporočil, da je moja mati bolna?«

»Vaš gospod striček ji je brzojavil.«

»Kje je bila pa prej, preden se je pripeljala v grad?«

»V Parizu.«

»Pri kom?«

»Doma. V Parizu stanuje sama, živi čisto samostojno.«

»Kako? Svoje stanovanje ima?«

»Da. Naša pokojna gospa grofica se je večkrat peljala k njej v vas.«

Filip se je zamislil. »Zdi se mi, da je mati res nekaj pisala o tem. Poiskati moram to mesto v njenih pismih. Ali je tega že dolgo, kar se je moja žena preselila tja?«

»O, najmanj leto dni.«

»Res. Leto dni? Ali veš za njen naslov?«

»Našli ga boste v pisarni gospe grofice. Ker je bila gospa grofica zadnji čas zelo pozabljiva, je imela navado vse naslove napisati v pisarniško knjižico, ki leži na pisalni mizi še zdaj, prav tako, kakor jo je pred boleznijo sama položila tja.«

»Dobro, in...« Mladi grof je očitno okleval.

»In ne veš nič podrobnega o zasebnem življenju moje žene?«

Služabnik je zardel. »Oprostite, gospod grof, toda nikoli se nisem drznil vtikati nosu...«

Filip ga je živo prekinil: »Poslušaj, Karol! Trideset mesecev me ni bilo tukaj, trideset dolgih mesecev nisem zvedel ničesar novega, kar se je godilo doma. Če bi bila moja mati še živa, bi mi že razložila vse, kar še ne vem, pa bi rad zvedel. Tako pa...«

»Povedal bom vse, kar želi gospod grof vedeti, in kar vem.«

»Moja mati ti je marsikaj zaupala, kaj ne?«

»Samo vprašajte, gospod grof.«

»Videl si, kako sem se zaradi svoje popolne nevednosti včeraj osmešil pred svojo ženo. Nisem je bil spoznal in zato sem ga tako polomil. Danes ali jutri bi utegnil — tako nepoučen, kakor sem — zagrešiti nove nerodnosti. Govori mi torej o moji ženi, povej mi o njej vse, kar veš; čeprav sva živela doslej ko dva tujca, naju še zmerom veže sveta vez zakona. Hočem vsaj malo spoznati značaj in življenje tiste, ki nosi moje ime!«

»Že včeraj sem vam dejal, gospod grof, da je pokojna gospa grofica o vaši gospe govorila vselej le najboljše.«

»In njen značaj?«

»Zdi se mi zelo vedra in živahna. Pokojna gospa grofica se je večkrat vznemirjala, ker je toliko zahajala v družbo in na zabave. Mala gospa grofica je zelo svetovnjaška. Njeno ime so priobčili vsi svetovnjaški časopisi in povsod si lahko bral opise njenih čudovitih toalet.«

»Menda sem res dobival od matere nekakšne podčrtane časopisne izrezke! Toda nikoli jih nisem bral.«

»Zdi se mi, da se gospa grofica pozneje ni več razburjala zaradi tega pisanja. Pogosto je namreč dejala: ‚Moja snaha je še tako mlada. In mladost tako hitro mine. Prav je, da se zdaj napije življenja...«

»Ali se ti je zdelo, da želi moja žena s svojim zdanjim življenjem nadomestiti nekdanja samotna leta?« Filipove oči so se napeto zagledale v služabnikove.

»Ne verjamem, da bi se naša mala grofica zabavala čez mero. Njene oči so tako odkrite in čiste...«

»Ni je treba zagovarjati, Karol, saj je ne obtožujem!«

Odločen zvok grofovega glasu je presenetil starčka, toda Filip je neusmiljeno nadaljeval: »In njena družba? Ali ni moja mati nikoli omenila kakšnega imena?«

»Da, baronico de Montavelovo. Mala gospa grofica je potovala z njo več mesecev po Evropi in po tujini.«

»Ali je ta baronica še mlada?«

»Ne, že priletna. Ima sina, ne, vnuka Roberta de Montavela, prav čednega mladega moža.«

»In sin?«

»Zd se mi, da je bil on tisti, ki je nasvetoval mali gospe grofici, naj se loči... Menda veste, da je mlada gospa želela...«

»Da, vem, da si je želela svobode. In moja mati je dejala?«

»Bilo je lani...«

»Nekaj mesecev je tega, kar je ta mladenič...«

»...želel postati vaši gospe tisto, kar ji vi niste nikoli bili: pravi, ljubeči zakonski mož.«

Filip je sprejel ta udarec, ne da bi trenil. Toda njegovo srce je divje utripalo.

»Ali se moja mati ni nič vznemirjala zaradi tega gospoda de Montavela?«

»Ne. Moral se je za nekaj časa ločiti od svoje babice, kajti tam je tedaj živela tudi gospa grofica. Kmalu nato se je gospa grofica preselila v Pariz in je pričela novo, samostojno življenje.«

»Ta mladi mož se je moral torej umakniti zaradi moje žene,« je odsotno zamrmral Filip.

»Ne verjamem,« je zatrjeval stari služabnik. »Pokojna gospa grofica je bila v takšnih stvareh zelo natančna, in svojo snaho je oboževala prav zato, ker je bila tako čudovito nepokvarjena in dobra, tako mila in odkrita.«

Na Filipovem obrazu je znova zaigral nežen smehljaj: »Moja žena je menda res kaj hitro očarala svojo okolico.«

»Marsikaj bi vam o mali gospe grofici utegnila povedati tudi gospodična Martina Boulinova. Stara dojilja je dolgo živela z gospo Renato in je opazovala njen razvoj iz slabotnega otroka v cvetoče dekle.«

»Res?«

»Gospod grof bi utegnil povprašati tudi v Pic de Montavelu.«

»Kje je pa to?«

»V baroničinem gradu. Gospa Renata je tam preživela nekaj srečnih mesecev.«

»Pozneje se bom oglasil tudi tam. Ali mi nimaš več ničesar posebnega povedati?«

»Ne, res ne. Presrečen bom v zavesti, da bi utegnile moje besede naši mali grofici kaj koristiti... In če bi gospod grof dovolil...«

»No, kaj pa?«

Preživite prijetno jesen v
RADENSKEM KOPALIŠČU
ki zdravi z uspehom
bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, in notranjih žlez.
September-oktober pavšal 10 dni 750 din
Vračunano VSE: stanovanje (vsaka prosta soba po lastni izbiri), hrana, 1 zdravniški pregled ter po njem predpisano naravno ogljikove ali mineralne kopeli, zdraviliška, godbena in občinska taksa, velika analiza seči, sobna postrežba, zdravljenje s pitjem naše zdravilne vode
Godba, dancing in tenkino izmenoma vsak dan
Obširne prospekte dobite na zahtevo od uprave kopališča
SLATINA RADENCI

Humor in anekdote

O Bernardu Shawu

Irski pesnik in pisatelj Bernard Shaw je te dni praznoval svojo 83letnico. Ob tej priložnosti so časopisi objavili o njem zanimive anekdote. Nekatere izmed njih prinašamo.

Pred nekaj leti so v nekem newyorškem gledališču igrali enega izmed gledaliških del odrezavega Irca. Delo je bilo pa precej dolgo in tako je uprava gledališča sprevidela, da bodo obiskovalci zamudili vlak, če bodo hoteli ostati do konca. Po glavni skušnji so Shawu poslali brzojavko sledeče vsebine:

»Dovolite, da vaše gledališko delo skrajšamo, sicer bodo ljudje zamudili vlak.«

Odgovoril jim je:

»Tega vam ne morem dovoliti. Spremenite vozni red.«

*

Neka ameriška tovarna britvic je Bernardu Shawu ponudila 10.000 funtov, če pristane na to, da mu brado obrijejo z njihovimi britvicami.

Shaw je odgovoril:

»Vaša ponudba je nad vse privlačna, toda moja brada je več vredna ko vsa moja dela.«

*

Nekoč so vprašali Shawa:

»Ali res mislite, da bi utegnili biti tisti, ki se v petek poroče, nesrečni?«

Odgovoril je:

»Seveda. Zakaj naj bi bil pa ravno petek izjema...«

Vljudnost

Ruski car je prišel leta 1867. v Pariz na svetovno razstavo. Med mimohodom častnih čet je nekdo oddal na častno tribuno strel.

Napoleon III. je mirno dejal:

»Italijan je bil, strel je bil namenjen meni.«

Ruski car pa prav tako mirno:

»Ne, Poljak je bil in strel je veljal meni.«

O Napoleonu I.

Napoleon je nekoč dejal: »Pritožujejo se, da se ljudem slabo godi pod mojo vlado. Kako pa naj bo bolje, Cesarica je monarhistka, Morny je orleanist, jaz sem republikanec in v vladi je en sam edini bonapartist in še ta je malo prismuknjen.«

*

Pri nekem slavnostnem sprejemu v Compiègnu je dejal Napoleon nekemu občinskemu svetniku:

»Še se vas spominjam. Bila sva tovariša v sobi, a se že dolgo nisva videla.«

»Da,« je odvrnil oni, »odkar ste me pahnili v ječo.«

»V ječo? Kdo pa današnje čase ni bil vsaj nekoliko v ječi!«

Podobnost pa takšna!

Marku Twainu, velikemu ameriškemu humoristu, je nekoč poslal neki njegov občudovalec sliko, s pripombo, kako sta si pač pesnik in pošiljalec podobna. Vsekako podobnost ni bila tako velika, kakor si je pošiljalec ves ponosen predstavljal. Zato je Mark Twain zahvalno pismo zaključil z besedami:

»Vaša slika, spoštovani gospod, mi je res tako čudovito podobna, da jo bom odslej uporabljal kot — zrcalo pri britju!«

Pri zdravniku

»Zelo hud kašelj imate,« je menil zdravnik, ko je pregledal bolnika. »Ne smete kaditi, ne smete piti nikakršne alkoholne pijače, ne jesti mesa. Zvečer morate ostati doma, ste razumeli?«

»Razumel, gospod doktor — po tem takem smem torej samo še kašljati!«

Pesnik in bahač

Angleški pesnik Jonathan Swift (1667—1745) se je nekoč strašno jezil na nekega možaka, ki se je neprestano samo bahal s svojimi predniki in njihovimi deli.

»Spominajte me na krompir,« mu je dejal pesnik.

»Na krompir?« je začuden vprašal možak.

»Na krompir, da. Pri njem je tudi vse, kar je porabno, pod zemljo!«

Afriški lovec

Neki slaven raziskovalec je središče zanimanja na neki večerji, ki so jo priredili njemu na čast. Pripovedovati mora lovske pustolovščine drugo za drugo. Po pretresljivih podrobnostih njegovega zadnjega lova na tigre zavlada med gosti grobna tišina.

»Ah,« vzdihne naposled neka gospodična, »zdi se mi, da je strahovito razburljivo ustreliti tigra.«

»Še bolj razburljivo je pa, gospodična, če človek ustreli mimo njega!«

Naš Kotiček

*

DVE MUCI

Narava se je zbudila. Sonce je oblivalo vrt s prvimi žarki. Stal sem na vrtu in opazoval vso to lepoto.

»Mijav!« Ozrl sem se. Tik za mojim hrbtom je stala mala mucka. Bila je bela in ljubka. Dvignila je repek in me gledala. Pobožal sem jo, in hitro je zapredla. Dal sem ji mleka v skledici.

Tedaj je zašumelo v grmu. Tam je stala — druga muca. Vsa suha in sestradana je upirala velike oči — iz njih je seval glad — v skodelico z mlekom. Ko me je zagledala, se je stresla in bi zbežala, da je nisem poklical. Kako čuden slučaj! Dve pritepeni muci hkrati, ena bela — druga črna. Obe sta ostali pri nas. Toda kmalu bela mucka ni več privoščila črni gostoljubja. Škodila ji je, kjer je le mogla. Menda sta spoznali, da mora ena od hiše. Nekega dne je namreč prišlo do dvoboja. Po dolgem mijavkanju in praskanju se je končal dvoboj, tako da je črna muca morala pobegniti v sobo. Tam je bila nekako tako, kakor Napoleon na otoku Svete Helene. Po pravilih mačjega dvoboja bi morala iti od hiše. Prišlo je pa drugače — šli sta obe. Črna muca ni poznala bon-tona in je pustila na preprogi sumljiv spominek. Odslovili smo jih, kajti to je bilo preveč! S tem se ta mačja zgodba konča.

B. Baša, dijak.

MALA PESTUNJA

Pred nekaj dnevi smo se selili. V prejšnjih pisarniških prostorih smo imeli priložnost vsak dan poslušati brezplačen koncert — jokanje majhnega otročička, ki je spal na dvorišču pod našimi pisarniškimi prostori. Njegova štiriletna sestrica je imela nalog malčka zibati in miriti.

Pri selitvi sem stala ob selitvenem vozu, pritekla je gledat tudi ‚mala pestunja'. Muzala se je okrog mene in menila sem, da ji je morda žal, ker gremo. Vprašala sem jo: »No Verica, ali ti bo kaj dolgčas po nas?«

»Nič. Še boljš', mi vsaj ne bo treba zibat'!» se je odrezalo to prezgodaj zrelo dekletce.

Roza Zvonarjeva.

Molčečna pisateljica in Mark Twain

Znani ameriški humorist Mark Twain je pri neki pojedini sedel poleg angleške pisateljice Mary Sinclairove, vse bolj znane po svoji molčečnosti kakor pa po svojih delih. Mark Twain je napel vse strune svoje zgovornosti, samo da bi molčečno damo pripravil do govorjenja. Vse zaman. Miss Mary

Nekaj letal iz skupine 200 bombnikov, ki so se udeležili skupnih vojaških letalskih vaj Francije in Anglije, kroži nad katedralo sv. Pavla v Londonu.

Mlada dama ni nikakršna Indijanka, kakor bi človek sklepal po njeni zunanjosti. Nihče drugi ni kakor gospodična Edith Ossova, filmska igralka, ki bo z lokom in v indijanski noši igrala glavno vlogo v filmu »Zlata maska«.

je trdovratno molčala ali pa ‚odgovarjala' samo s prikimavanjem ali odkimavanjem.

»Ni vraga, da je ne bi pripravil do besede,« se je tedaj zaklel slavni dovtipnež.

Ko je bilo pojedine konec je Mark Twain vljudno spremil svojo sosedo do vrat. Pri vratih se je pa za trenutek ustavil, jo pomenljivo pogledal, položil prst na usta in zašepetal:

»Pst!«

Miss Sinclairova ga je začudeno pogledala in potlej nekoliko užaljeno vprašala gostiteljico: »Zakaj je pa to storil? Saj vendar nisem ničesar rekla!«

Tole prebereš *v eni minuti*

V tej minuti...

...pridobe v Kanadi 450 kil žveplene kisline;

...izdajo Američani okrog 15.000 dinarjev za čiščenje in barvanje svojih oblek;

...porabijo v majhnih indijskih deželah 110 dinarjev za vzdrževanje vojaške policije;

...pridobe v Braziliji za 570 dinarjev zlata;

...izdelajo na Škotskem 292 litrov whiskyja;

...pojedo v Nemčiji 345 kil rib;

...izdelajo na Angleškem za 38.475 dinarjev kemičnih proizvodov;

...pridobi Belgija 10 ton kil železa in jekla;

...servirajo v jedilnih vozeh ameriških železnic povprečno petdeset kosil;

...pridelajo v Kanadi ponoči in podnevi 900 kil sladkorja;

...pridobe na Francoskem 1.125 kil boksita. Francija je dežela, kjer pridobe največ te rude.

In minuta je minila

Spodobi se...

‚Dovolite, da vam predstavim...'

Predstavljanje je pogosto bolj zamotana zadeva, kakor se zdi na prvi pogled. Osnovna pravila predstavljanja so: gospod se predstavi dami, nižji višjemu, mlajši starejšemu.

Če predstavljaš dva zakonca, torej damo in gospoda, predstavi najprej gospoda, potlej šele damo. Če imaš v družbi dva znanca, ki je eden od njih na družabni lestvici niže kakor drugi, predstavi vselej nižjega, nato šele višjega.

Če se predstavljaš sam, reci: »Dovolite, da se vam predstavim, moje ime je Janez Kovač, odvetnik«. Povej samo svoj poklic, razne titule, ki si jih pridobil s svojimi zaslugami, pa ob tej priložnosti spusti. Ljudje se hočejo seznaniti s teboj, in ne z blestečim naslovom.

Predstavljanje pri plesu: gospod se predstavi dami, dama pa nikakor ni dolžna, da bi se predstavila gospodu. Če želiš, da ti dama predstavi svojo spremljevalko, se ti mora dama sama predstaviti — ali mora pa to storiti poprej kdo drugi — sicer to od nje sploh ne moreš prositi.

Pomni: če poveš svojemu bližnjemu svoje ime, mu dovoliš nekoliko vpogleda v svoje zasebno življenje. Nima smisla torej predstavljati se ljudem, ki jih vidiš samo enkrat v življenju, mimogrede in bežno.

Ali hočete postati filmska zvezda?

Odgovorite na spodnja vprašanja, pa boste vedeli, če ste ‚sposobni' za ta poklic ali ne.

1. Ali ste fotogenični?
2. Ali imate srečo, da imate kakšen očiten nedostatek: velika usta, široke nosnice, poševne oči?
3. Ali je vaš pogled poln globokih misli, ki jih v resnici sploh nimate?
4. Ali lahko popolnoma spremenite izraz svojega obraza s pomočjo rdečila, pudra in šminke?
5. Ali imate prijeten glas in ali znate več tujih jezikov?
6. Ali ste telesno odporni?
7. Ali ste občutljivi, strastni in ali znate biti vsak trenutek drugačni?
8. Ali niste ne preveliki in ne premajhni, ne predebeli in ne presuhi?
9. Ali imate ‚sex appeal'?
10. Ali se ne razburite takoj, če vas kdo kritizira ali če vam pove v obraz golo resnico?

10 ‚da': hitro k filmu, saj komaj čakajo na vas! 5 do 6 ‚da': niste zreli za filmsko umetnost, čeprav ste najbrže prav tako ljubki kakor marsikatera filmska zvezda. 10 ‚ne': popolnoma nesposobni ste za filmsko umetnost; sicer se pa kar potolažite, kajti to tako ni važno!

* Film v nekaj vrstah

V Berlinu filmajo film ‚Naslednik iz Mon désira'. Glavno vlogo igrajo Elvira Popescova, Jules Berry in Fernandel.

Neka filmska odprava je te dni odpotovala na otočje Borneo in Tahiti, da bo filmala zunanje prizore za film ‚Beli radža'. Glavno vlogo v tem filmu bo igral Eroll Flynn.

Norma Shearerjeva je podarila svojo prevozno garderobo na kolesih mlademu filmskemu igralcu Mickeyu Rooneju, čeprav je bil to dar njenega moža Irvinga Thalberga.

Beograjski kini so največ zaslužili s filmom ‚Sneguljčica in sedem palčkov'. Drugi najbolj donosni filmi so bili po vrstnem redu tile: ‚Robin Hood', ‚Marija Antoinetta', ‚Katja', ‚Pesem zlate ga zapada', ‚Veliki valček', ‚Gibraltar', ‚Stella Dalas' ‚Ona in njenih sto', ‚Nedolžnost', ‚Poslednja zapoved', ‚Nima sreče', ‚Strup', ‚Vrnitev', ‚Junaki', ‚Bela sužnja', ‚Werther', ‚Jazbina'.

Claude Dauphin, eden najmlajših in najbolj nadarjenih filmskih igralcev ima važno vlogo v filmu Danielle Darrieuxove: ‚Utrip srca'. Daniello tožijo tri velike filmske firme, med njimi ena ameriška, ker ni držala svojih filmskih pogodb.

Pravijo, da je najboljši letošnji detektivski film film: ‚Moj mož vodi preiskavo'. V njem igrata glavni vlogi Robert Montgomerry in Rozalinda Russelova.

Lepa Louisa Reinerjeva je imela s svojim najnovejšim filmom ‚Prevrat' v Parizu ogromen uspeh. Poleg nje so uspeli tudi nekdanja žena Charlieja Chaplina Pauletta Goddardova, Allen Marshall in John Sondergard.

Anabella in Tironne Power sta dobila za poročno darilo od nekega prijatelja tudi sv. pismo. Anabella je poslala sv. pismo papežu, s prošnjo, naj ga posveti.

Filmski leksikon

FAY ALICE: bila je strojepiska pri nekem odvetniku, ki je zastopal slavnega ameriškega pevca Wolleya. Ta jo je ‚odkril' in vzel s seboj v Hollywood. Tamkaj je kmalu uspela. Poje, pleše in izvrstno stepa. Upajo, da bo nadomestilo za pokojno Jeano Harlowo. Poročila se je z dirigentom Tonijem Martinijem.

FRANCIS KAY: s pravim imenom tist. Do slave sta mu pomogla njegov temperament in njegov dinamizem. Trikrat se je poročil in ločil, potlej pa nekaj časa živel s Carolo Lombardovo in se pred kratkim z njo tudi poročil. Veljal za drugi ilegalni par — prvi je bil Taylor-Stanwick — ki ga nihče ni smel v Hollywoodu napasti zaradi zasebnega življenja.

GARBO GRETA: zdaj ji je 33 let. Vsak mesec menja hišo, toda zmerom stanuje ob morju pri Santi Moniki. Še ni bila poročena. Precej je flirtala, toda resnično se je zaljubila v Morica Stillerja, znanega režiserja, ki jo je bil ‚odkril'. Zdaj živi zelo samotno z nekaj svojimi prijateljicami in prijatelji. To so: scenarist Salka Virtel, Reinhardtovi, Stokowski in Anita Louise, pisateljica.

GAYNOR JEANETTE: v sentimentalnih vlogah mladih, neizkušenih deklet je zamenjala Mary Pickfordovo. Po rodu je Brazilijanka. Poročila se je z nekim bogatim bančnikom.

GAAL FRANČIŠKA: po rodu je Madžarka. Stara je 30 let. Je zelo občutljiva in izvrstna igralka.

Dalje prihodnjič

Zjutraj za lepoto – Zvečer za zdravje!
Zato zjutraj, zlasti pa zvečer
SARGOV KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

Pred 25 leti...

Kronološki pregled dogodkov po sarajevskem atentatu

Po podatkih iz diplomatskih arhivov

Nadaljevanje

24. avgsuta

Splošen umik Francozov in Angležev na zahodnem bojišču. Nemci vkorakajo v Dinant in ustrele tam 678 civilistov, ter v Tournai (oboje v Belgiji).

Francosko-britanska eskadra obstreljuje Boko Kotorsko.

25. avgusta

Francozi izpraznijo Gornjo Alzacijo.

Avstro-ogrske čete se poražene umikajo iz Srbije.

General v. der Goltz postane generalni guverner Belgije.

Avstro-ogrska napove vojno Japonski.

26. avgusta

General Moltke pošlje dva armadna zbora z zahodne fronte v Vzhodno Prusijo.

Nemci zmagajo pri Tannenbergu (26.—31.) in uničijo armado Samsonova (92.000 ujetnikov). 8. in 8. ruska armada vdreta čez gornji Bug in Zloto Lipo v Galicijo.

Zavezniki osvoje nemško kolonijo Togo.

Preosnova francoske vlade. Ministrski predsednik postane Viviani, podpredsednik vlade in pravosodni minister Briand, zunanji minister Delcassé, vojni minister Millerand.

Nemci zažgo belgijsko mesto Louvain in njegovo staroslavno vseučilišče.

27. avgusta

Nemci se pripravljajo na pohod proti Parizu.

Rusi zavzamejo Halicz in Tarnopol in prodirajo proti Lvovu.

28. avgusta

Pomorska bitka v Helgolandskem zalivu. Eskadra britanskega admirala Beattyja potopi tri nemške križarke.

Avstro-ogrska napove Belgiji vojno.

29. avgusta

Začetek bitke pred Lvovom (29.—31.).

30. avgusta

Umik francosko-angleških armad se nadaljuje.

Konec tannenberške bitke. Druga ruska armada (general Samsonov) popolnoma uničena.

Avstrijci pripravljajo drugi vpad v Srbijo.

Nadaljevanje prihodnjič.

Izpolnjevanka

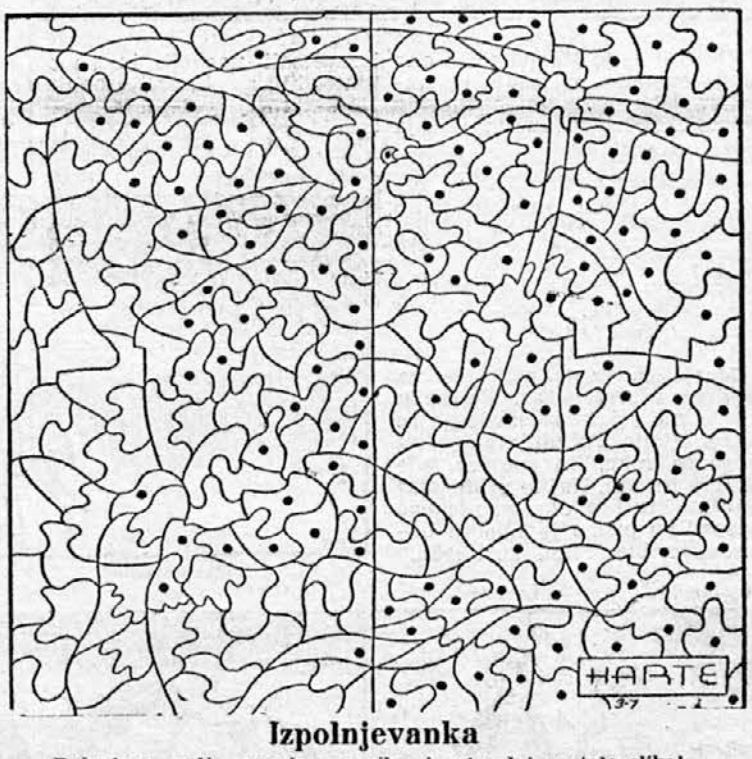

Počrni vsa polja, označena s piko, in si oglej nastalo sliko!

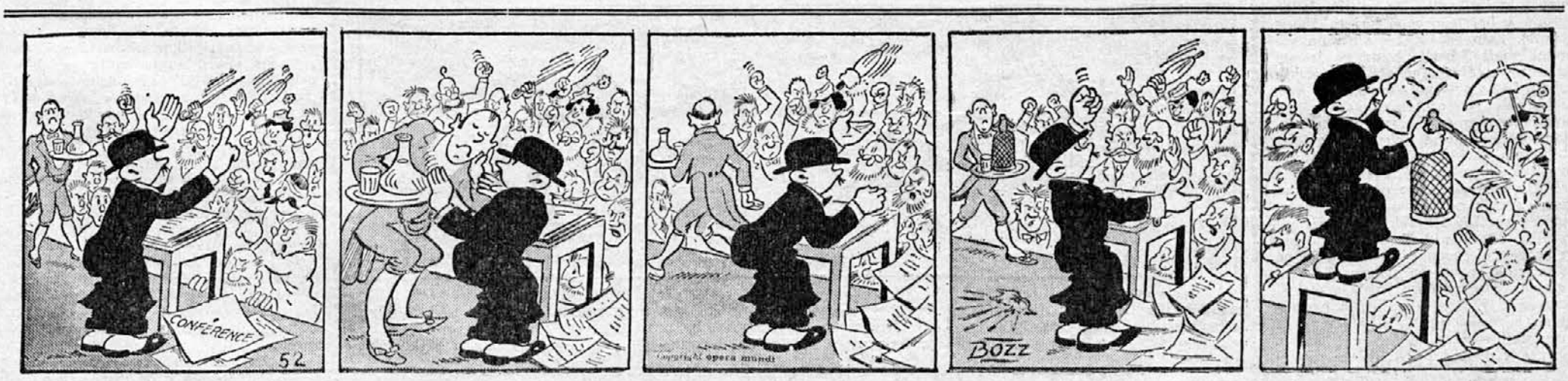

Gospod Subito ... *... kot govornik*

„LUDOVIK XIV.“
in ameriška hotelska obrt

Te dni so se v Čikagu sestali na velikem zborovanju ameriški hotelirji. Zborovanje je bilo na splošno posvečeno — praznovernosti hotelskih gostov. Naposled so se lastniki hotelov zedinili, da nima smisla boriti se proti praznovernosti hotelskih gostov, ker se je ta grda razvada že vse preveč razpasla po vsej Ameriki. 60% vseh hotelskih gostov je praznovernih. Lastniki hotelov so se rajši domenili, da se bodo posvetovali na podlagi raznih izkušenj, ki so jih že imeli s praznovernostjo svojih gostov, in se domenili, kako bi to praznovernost najuspešneje pobijali, ne da bi pri tem trpel promet v njihovih hotelih in podjetjih.

Najbolje se je v tem pogledu odrezal čikaški hotel Morrison, ki je ustvaril ‚Ludovika XIV.‘ ‚Ludovik XIV.‘ kajpak nima nikakšne zveze z nekdanjim francoskim ‚sončnim kraljem‘. Ameriški ‚Ludovik XIV.‘ ni človek, pač ‚najbolje oblečena lutka v USA‘ in na las podobna pravim ljudem, kakor pišejo v prospektih. Če se v tem hotelu zbere družba, ki ima slučajno samo 13 oseb in če ti ljudje ne bi radi videli, da bi kakšen tuj človek vlekel na ušesa njih zaupne pogovore, po drugi strani se pa boje usodne številke 13, jim lastnik hotela za 14. gosta priskrbi ‚Ludovika XIV.‘ Tudi on dobi svoj sedež pri dolgi, svečano okrašeni mizi; kajpak dobi tudi namizni pribor, natakarji mu pa prav tako vestno kakor drugim gostom nalivajo v kupice vina in ponujajo jedi. Oblečen je v prav tako brezhibno obleko kakor drugi gostje. Za njegovo prisotnost pri mizi je pa treba plačati lepe denarce; vseeno pa lahko mirne duše napišemo, da je ‚Ludovik XIV.‘ najbolj priljubljeni gost pri mizi, čeprav ves čas pojedine ne odpre ust. Tega nenavadnega voščenega gosta je dal hotel Morrison patentno zaščititi, in če si hočejo drugi hoteli privoščiti takšno lutko, morajo plačati precejšnjo vsoto za dovoljenje.

Splošno pritrjevanje je zbudil predlog nekega čikaškega hotelirja, češ da ne smejo hotelirji v svojih hotelih nikoli postavljati postelje tako, da bi gost lahko vstal z levo nogo. Če na primer stoje postelje v sredi, kakor zakonske postelje, ali pa ob desni steni, potlej gost brez težave vstane z levo nogo. Kakšno nevarnost tvega pri tem — ves dan je slabe volje — o tem so si bili vsi hotelirji edini. Dogovorili so se, da bodo postavljali odslej postelje samo ob leve stene, pa četudi bodo zakonske.

Naposled so se hotelirji tudi zedinili, da bodo nesrečno številko 13 kratko in malo črtali pri vrstnem redu sob. ‚Sobe štev. 13‘ v kakšnem boljšem ameriškem hotelu ne boste mogli več dobiti, ker je ne bo. Tudi pri računih strogo pazijo, da ne zneso točno 13 dolarjev, bodisi da primaknejo nekaj centov več ali manj. Dogodilo se je že namreč, da je gost kratko in malo odklonil plačilo tako ‚nevarnega računa‘...

Tovariši govornika so iz lastne izkušnje svetovali vsem ameriškim hotelirjem, naj nikoli ne ponudijo svojim gostom računa v ponedeljek zjutraj, kajti to jutro plačevati račune pomeni za gosta nesrečo ves tisti teden. Marsikateri gost je odklonil plačilo računa v ponedeljek in je rajši ostal v hotelu še en dan, nevarnejši so bili pa tisti, ki so hoteli kar brez računa odpotovati, kar kajpak tudi ni bilo mogoče. Še težavnejše za hotelirja je urediti tako, da gost ne odpotuje na ‚nesrečni dan‘ — v petek. Mnogi hoteli imajo posebnega uslužbenca, ki pazi na vse mogoče želje raznih ameriških praznoverneževv, in poskrbi, da praznoverne goste odpeljejo na postajo že v četrtek nekaj minut pred polnočjo, samo ne v petek! Takšen uslužbenec mora tudi ‚izvohati‘ primerno zvezo vlakov, da gost ne odpotuje v petek, pa naj se zgodi kar koli.

Sobarico ali natakarja, ki bi položil klobuk gosta na posteljo, bi v ameriških hotelih takoj odpustili iz službe. Tudi polaganje klobuka na posteljo po ameriškem bajanju pomeni nesrečo. Pogosto so gostje pobrali šila in kopita, če se jim je ob vstopu v hotelsko sobo kaj takšnega zgodilo. Zelo razširjena vera na zahodni obali Združenih držav je, da dame ne smejo stanovati v hotelskih sobah, če so prej na okenskih policah sedeli golobje. Zato imajo tamkajšnji hoteli nenavadno ostro in čudno rezljane police, da se nobenemu golobu — ki jih je v tistih pokrajinah na prebitek — ne posreči sesti nanje.

Najtežavnejši in najbolj praznoverni gostje so univerzitetni profesorji, pisatelji, dirkači, pilotje in odvetniki. Proti njihovim predsodkom se skoraj ni mogoče upirati, celo ne s ‚prazniki proti babjevernosti‘, kakršne prireja od časa do časa slovitī newyorški hotelir Mr. Hitz kot radikalno zdravilo proti babjeverju. Ti ‚prazniki‘ so kaj nenavadni. Gostje morajo v dvorano pod lestvo, prislo-

Nadaljevanje v 5. stolpcu

Snežna kraljica

55

On je pa sedel tam, čisto tih, otrpel in mrzel; tedaj je mala Marjetica zajokala vroče solze, ki so padle na njegove prsi, zlezle v njegovo srce, raztopile ledeno grčo in razjedle tudi drobni košček zrcala v njem; gledala ga je in pela:

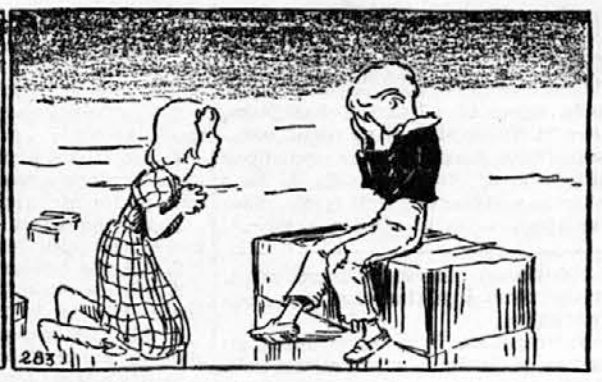

»Rože v dolini cvetó,
Jezušček, tebi pozdrave nesó.«
Kar venomer je milo pela.
Tedaj so se Karlu vdrle solze, zajokal je, da mu je zrno zrcala splavalo iz oči, spoznal jo je in zavriskal:

»Marjetica, ljuba, mala Marjetica! Kje si bila tako dolgo? In kje sem bil jaz?« Ozrl se je okoli sebe. »Kako hladno je tu! Kako je tu širno in prazno!«

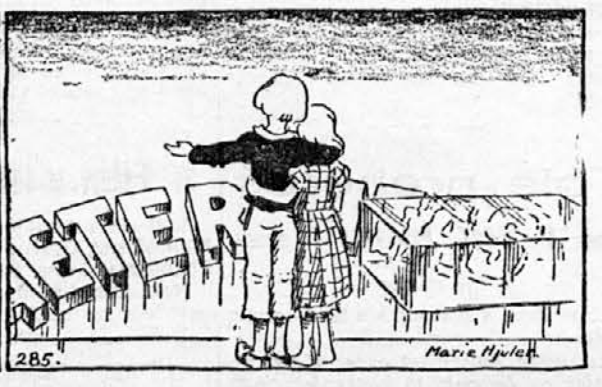

Oklenil se je Marjetice in ona se je smejala in jokala od veselja. Tako čudovito je bilo, da so celo koščki ledu od veselja zaplesali naokoli, in ko so se utrudili, so obležali v obliki črk, o katerih je pravila Snežna kraljica, da jih mora sestaviti, da bo potem svoj gospod, ki bo dobil ves svet in še nove drsalke.

56

Marjetica ga je poljubila na lica in vzcvetela so. Poljubila ga je na oči in zaiskrile so se kakor njene. Poljubila ga je na noge in roke, in spet so bile zdrave in žive. Naj le pride zdaj Snežna kraljica domov, njegovo oprostilno pismo je bilo tu napisano z bleščečimi kosi ledu.

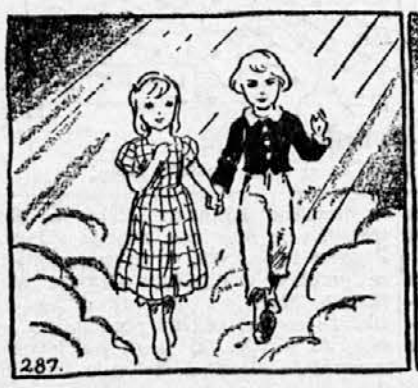

Prijela sta se za roke in odšla iz velikega gradu; pogovarjala sta se o stari materi in o rožah na strehi.

Kjer koli sta hodila, so se pomirili vetrovi in sonce se je po-

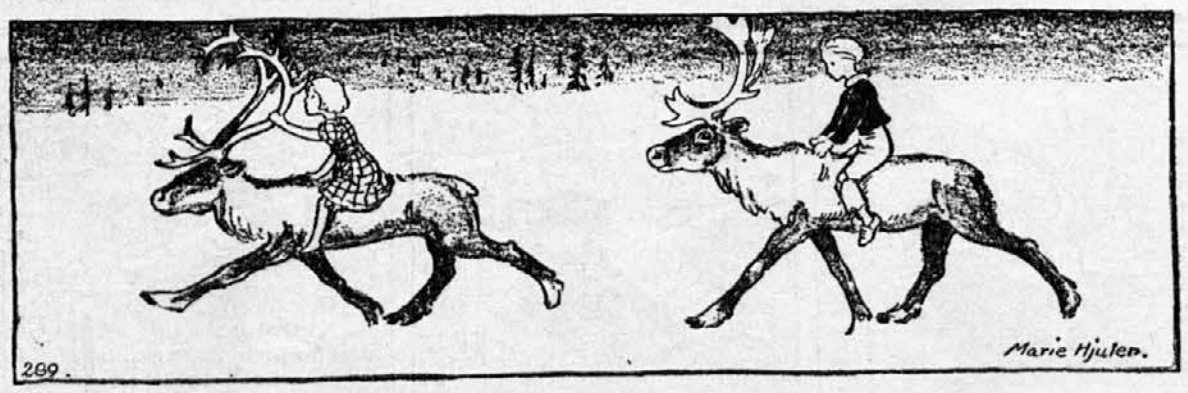

svetilo. Ko sta prišla do grma z rdečimi jagodami, je stal tam severni jelen in čakal; s seboj je imel mlajšo severno košuto, njeno vime je bilo polno, in ta je dala otrokoma svojega toplega mleka in ju je poljubila na usta.

Dalje prihodnjič.

Nadaljevanje iz 1. stolpca

njeno k zidu tih pred vratmi. Na gostijah je vselej samo 13 gostov, kajpak brez znamenitega ‚Ludovika XIV.‘ Natakarji imajo dolžnost prižigati gostom cigarete tako, da prižgo trem gostom cigarete z eno vžigalico; preden gostje po hodnikih pridejo do slavnostne dvorane, jim hotelski vajenci zapode čez pot najbolj črno mačko v hotelu. Toda ljudje, ki se udeleže takšne večerje, navadno niso praznoverni. Iznajdljivemu hotelirju dela preglavice ostalih 60% trdovratnih ameriških praznoverneževv, ki se njegove ‚zdravilne večerje‘ za vse na svetu ne bi udeležili...

Zakaj je nebo sinje?

Nebesna sinjina je čuden zračen barvni pojav, ki ga lahko vidimo v vseh mogočih stopnjah od najtemnejše nasičenosti pa do čisto svetle sinjine. Stopnja sinje barve je odvisna od posebnosti zračne plasti, ki jo opazujemo. Kakor vemo, svetloba valuje in se posamezne barve razlikujejo po zračnih valovnih dolžinah. Zato si lahko razlagamo nebesno sinjino iz dotika bele, vse mavrične barve vsebujoče sončne svetlobe z zračnimi molekulami. Ta pojav si lahko razložimo tudi takole: če moli iz morja skala, tudi njo preplavijo veliki dolgi valovi, to pomeni, da se ti valovi širijo brez vsake zapreke, in skoraj nemoteno drve naprej v svojo smer. Narobe bo pa skala majhnim valovom zmešala smer in jih odklonila na stran. Prav tako je s svetlobo. Najmanjši zračni delci dolgih valov rdeče svetlobe nič ne ovirajo, kratki sinji svetlobni valčki se pa ob njih razprše na vse strani. Tako se zdi tudi cigarni dim, ki sestoji iz čisto majhnih delcev, nasproti temnemu ozadju sinji, ker razprši na vse strani od strani prihajajočo kratkovalno sinjo svetlobo. Prav tako kakor ti majhni delci dima, učinkujejo na sončno svetlobo molekule, najmanjši zračni delci, ki jih je v nadmorski višini v enem cm^3 nič več in nič manj ko 27 triljonov. To navidezno zračno sinjino opazimo že na zemeljske razdalje; povzroča na primer pojav »sinje daljine«, kjer tvorijo gore temno ozadje.

Sočivje na sonce!

Častitljiva gospodinja bo zmajala z glavo in se bo vprašala, kako more človek misliti kaj drugega kakor to, da mora sočivje rasti na soncu. Kajpak imamo občutek, da priljubljene rastline lahko samo na soncu lepo uspevajo in se krepe. Če lahko dokažemo, da je res tako, je pa še bolje. Kakor vemo, je v rastlinah največ vitaminov, ki jih potrebujemo.

S poskusom so ugotovili, katere rastline imajo v sebi več vitaminov, tiste, ki rastejo na soncu, ali tiste, ki rastejo v senci. Preizkusili so fižol in ugotovili, kar so pričakovali: fižol, ki je rastel na soncu, je imel v sebi devetkrat več tako važnega vitamina C, ki preprečuje nevarno bolezen skorbut, kakor fižol, ki raste v senci. Kakor mnogi drugi dokazi, je tudi to spet dokaz, da moramo jesti sočivje, ki raste na soncu, če hočemo dobiti iz rastlin važne hranilne snovi. Ta ugotovitev je važna predvsem zato, da sadimo rastline na sončnem kraju, ker bi sicer od zelenjave ne imeli nobene koristi.

Ali luna vpliva *na človeško zdravje?*

O luninem vplivu na človeško zdravje so vedeli veliko povedati že v starih časih, o mesečnosti slišimo pa še danes marsikatero verjetno in neverjetno. Ko je med angleškimi zdravniki nanesel pogovor na to vprašanje, so zdravniki marsikaj zanimivega povedali. Medtem ko so nekateri menili, da je vera v škodljivost luninih žarkov sicer zelo razširjena, da pa resica, da bi lunini žarki mogli komu škodovati, ni utemeljena, so dugi zdravniki trdili, da je v ljudski veri in bojazni pred luno le nekaj resničnega. Svojo trditev so opirali na silno lunino moč, ki povzroča plimo in oseko.

Neki zdravnik, ki je dolgo živel v Indiji, popisuje praznovernost v Bengaliji, kjer menijo, da luna ne sme neposredno sijati v obraz. Pravi, da je sam opazil lunin vpliv posebno pri ženskah, ki jim je luna sijala med spanjem naravnost v obraz. Ko so se zbudile, so bile kar omotične. V srednji Afriki pa prevladuje mnenje, da povzročajo lunini žarki glavobol, zato si marsikakšen črnec ponoči povezne na glavo tropsko čelado, če sije luna. Sploh so se pa govorice o škodljivem luninem vplivu razširile iz tropskih dežel. Na Vzhodu menijo, da lunini žarki povzročajo glavobol in moro, na Kitajskem pa pripisujejo težko glavo skrivnostni lunini moči. V Birmi v Zapadni Indiji so prepričani, da se spreminja počutje duševno bolnih po luninih fazah.

Plačajte naročnino!

NA PRAGU SMRTI

KRIMINALNI ROMAN

ANGLEŠKI NAPISAL PH. MACDONALD

8. nadaljevanje

»Pojdi zdaj in se najprej nekoliko ogrej. Oboje sem vzel s seboj. Zakaj?« Odvedel jo je v njeno sobo. V kaminu so sinje in oranžno plapolali plameni. Lucija je drhte pustila, da so jo greli; ko ji je pomagal Anthony iz plašča, je povedala:

»Zakaj potrebuješ frak? Ker sva povabljena. Da, povabljena sva. Za nocoj!« Oči so se ji iskrile in hlastno je dihala. »Anthony! Poslušaj! Najbrž si me zato poslal k Marstonovim, ker si mi hotel dati nalogo, ki prav za prav ni nikakšna naloga. Nalogo, pri kateri ne morem prav nič pokvariti. Ne ugovarjaj, pošast, takšno hudobijo bi ti človek kmalu pripisal... Naj že bo kakor koli, dejstvo je, da sem dosegla nekaj res koristnega! Pomisli samo, ljubi moj, vse je bilo tam zbrano, prav danes popoldne! Saj se še spominjaš, kako si pri večerji rekel, da bova mogla šele tedaj zanesljivo kaj najti, ko bova malo pogledala tudi med ‚boljše' ljudi!«

Anthony je zastokal. »Žena, žena! Nikoli nisem tega rekel! ‚Zanesljivo' je beseda, ki jo prav malo uporabljam. Rekel sem samo: ‚Dobro bi se bilo malo ukvarjati z odličniki iz naše okolice. Edina možna zveza med Xom, Blackatterjem in Bronsonom je izsiljevanje, to je pa vredno tvegati samo pri ljudeh, ki imajo kaj pod palcem. Tako, zdaj mi pa pripoveduj dalje!«

»Torej, Betty Marstonova je bila zelo prijazna z menoj. Lepo, kaj? Saj sem doslej z njo komaj petkrat, šestkrat govorila. Danes popoldne je imela svojo domačo zabavo. Tam sem pokazala neverjetno nadarjenost za klepetanje. Klepetala sem, da me je jezik bolel. Res, nisem si mislila, da se znam tako pretvarjati. Čisto po tvojih navodilih sem delala. Saj si rekel: ‚Vsakomur, ki te bo hotel poslušati, povej, kaj nameravamo.' Ko sem jim povedala, čemu se potikaš po okolici, je nastal hrušč kakor v židovski šoli! Šele od danes vem, kaj pomeni beseda hrušč... Res imava srečo! Želel si, da bi se novica o naših načrtih raznesla. Tako se bo raznesla kakor ogenj! In potem si želel, da bi videl vse odličnike te dežele, ali bolje, deželice. Danes se bova seznanila z vsemi — z vsemi! Če...« Iznenada je utihnila.

Zaslišalo se je rahlo trkanje.

»Naprej!« je vzkliknil Anthony.

Vrata so se odprla. Bronsonova žena je stala na pragu — velika, otrpla in tiha. Za to tišino se je skrivala napetost, ki je morala zbuditi strah. Nič je ni kazala na zunaj in prav zato je na oba opazovalca učinkovala še močneje. Tudi onadva sta obstala nemo in negibno — za trenutek, ki se je pa moral zdeti kakor pol večnosti.

Potem je zdajci napravila Lucija kretnjo proti ženi med vrati — nenadno, podzavestno kretnjo, kakor bi se bila zdajci sprostila močnih vezi, in nekaj jo je pognalo naprej.

Selma Bronsonova se je odmaknila. Levico je iztegnila hlastno predse, kakor bi se bila hotela ubraniti napada. »Nikari se me dotaknite!« se je začulo tiho, a vendar trdo iz njenih ust. Potem: »O, oprostite. Bala sem se, da mi ne bi česa storili... Bojim se... vsega se bojim...«

Lucija jo je gledala tiho in z razumevanjem. Anthony je s kratko, divjo kretnjo vrgel cigareto v ogenj. Stopil je za korak proti gospodinji in vprašal:

»Ali bi kaj radi, gospa Bronsonova?« Besede so bile brezpomembne, toda izgovorjene s takšnim glasom, da je Lucija hvaležno pogledala svojega moža.

Selma Bronsonova je nagnila glavo. Njeni gladki, pepelnato svetli lasje so se v blagi svetlobi izpod stropa lesketali kakor srebro.

Izdavila je: »Hotela sem vprašati, ali... ali je... kaj novega... Neumno je, da izprašujem. Poskusila sem se premagati, da ne bi prišla sem. Toda... prišla sem... Ali je kaj novega?« Njene bele roke so se iznenada krčevito stisnile. Njen pogled je obvisel na Anthonyju.

Anthony je za trenutek premišljal. Njegove zelene oči so se uprle v sinje oči žene med vrati. Potem je počasi odvrnil:

»Da, več novega je, kakor sem upal. Lahko nam pomagate. Odgovorite mi na eno samo vprašanje: Ali je bila tisto noč mesečina?«

Ni takoj odgovorila. Prsi so se ji dvigale in upadale. Naposled je rekla: »Oblačno je bilo. Črni oblaki. Veter je pihal. Mesec je sijal, pa ne vso noč. Temno in oblačno je bilo do...«

»Do?...«

»Najmanj do poli enajstih.«

Nasmešek je šinil čez Anthonyjev obraz, a ga je hitro prikril. »Hvala. Ta ugotovitev je zelo važna. Sicer sem jo pa pričakoval. Če izrecno ne želite, vam zdaj ne bom povedal, za kaj gre. Medtem pa... storimo vse, kar je v naši moči. Vse, kar je v naši moči...«

»Vem,« je šepnila gospa Bronsonova. »Ne morem se vam zahvaliti. In vendar se vam zahvaljujem.«

Obrnila se je. Počasi so se vrata za njo zaprla.

Lucija je sedela na robu postelje in skrivala obraz v dlaneh. Anthony se je nežno dotaknil njene rame.

Pogledala je kvišku k njemu. Vsa kri je bila izginila z njenega obraza. Tiho je zaihtela:

»Moj Bog! Smejala sem se, preden je prišla. Res, smejala sem se... smejala!« Njeno ihtenje se je spremenilo v smeh, divji, boleč smeh...

Anthony je pograbil ženo za ramo — stresel jo je — ni je nehal stresati...

S trdim, rezkim glasom ji je ukazal: »Nehaj... takoj!«

Boleči smeh je utihnil. Izpustil jo je. Naslonila mu je glavo na prsi.

»Oprosti mi,« je poprosila, »oprosti mi.«

»Jaz se ti moram opravičiti. Surovina sem bil. Toda z dobrim namenom... Torej, ljuba moja, kje bo tista družba, ki si tako ponosna nanjo?«

Lucija si je pomela oči. »Pri generalu Brownloughu. Mislim, da je spodoben človek.« Pogledala je Anthonyja. »Kajne, saj si želiva, da bodo vsi zbrani?«

Anthony je prikimal. »Pa še kako!« Spet se je zaslišalo trkanje na vratih. »Dalje!«

Bila je prikupna Annie, ki je sporočila, da so ‚trije gospodje' spodaj in da bi radi govorili z gospodom Gethrynom.

»Takoj pridem dol.«

Toda dekle se je še obotavljala. V zadregi in hkrati vprašujoče je opazovala Anthonyja in pri tem zardela do ušes.

Anthony je ponovil:

»Takoj pridem dol!« Zdaj Annie ni ostalo nič drugega, kakor da — v zadregi — zapre vrata za sabo.

»Samo zaradi tvojih lepih oči?« je vprašala Lucija.

Anthony je zmajal z glavo. »Ne verjamem. Nekaj tišči to dekle. Vprašanje je le, kaj. Prav zanimivo bi bilo to izvedeti. Že spet naloga zate. In ti me sumiš na tako nemaren način, da ti dajem same naloge, ki niso naloge? Ali ne boš takoj pokleknila in prosila svojega gospoda in gospodarja odpuščanja?«

6

Šla sta v salon, kjer so ju Pike, Flood in Dyson že čakali.

»Pike,« je dejal Anthony, ko so vsi sedli, »otvorite ples!«

Pike ni zapravljal časa. »Dober del današnjega popoldne sem preživel v družbi tukajšnjega orožnika, sir. Dobrodušen, a čisto pameten človek. Dal mi je celo kopico dobrih novic. Ali nam bodo kaj pomagale, ne vem, toda vsekako —«, potegnil je zapisnico iz žepa, »tu jih imate. Potem sem šel tako rekoč na klepet skozi vas, sir, in se ravnal natanko po vaših navodilih. Vse je bilo tako, kakor sem pričakoval. Prebivalstvo je bilo zelo presenečeno — takrat. Ljudem se ni zdelo verjetno, da bi bil Bronson koga umoril. Toda ker je bilo dokazano... Seveda so hoteli vsi vedeti, zakaj se tako silno ženem za to zadevo. Če ljudje doslej niso vedeli, da se nekaj pripravlja, vedo pa zdaj prav gotovo...«

Anthony mu je segel v besedo. »Imenitno! Veselim se tega. Če bomo dovolj glasno tolkli po grmovju, bomo že preplašili kakšno zver. Verjetno je, da se bo iz strahu izdal kdo, ki bi bil čisto miren, če ne bi vedel, da stika okoli njega nekaj policiji podobnega. Ne pozabite: naš namen je, da rešimo Bronsona vislic. Če bodo Bronsona prej obesili, nam odkritje pravega morilca ne bo več dosti pomagalo. Dalje, Pike: ali niste nikjer srečali kakšnega dvoma o Bronsonovi krivdi?«

Pike je odkimal. »Niti sence ne, sir. Splošno mislijo ljudje, da je imel Blackatter,« — pogledal je proti zaprtim vratom in njegov glas se je spremenil v šepet — »da je imel Blackatter res nekaj z Bronsonovo ženo.«

»To jim je podobno,« je menil Anthony. »Takšnim tepcem se zdi tisto najverjetnejše, kar je najbolj vsakdanje in najbedastejše.«

»Tako imenovana ‚družba' je očitno istega mnenja. Prav takšni bebci so!« je zaničljivo pripomnila Lucija.

Pike je otožno zmajal z glavo. »Kakor se meni zdi, sir, smo pred nerešljivo nalogo. Odmerjeni čas je kratek in...«

»Gospod Pike!« je očitaje vzkliknila Lucija.

Višji nadzornik se je zdrznil. Zardel je. »Oprostite, gospa!«

Lucija se mu je odpuščajoče nasmehnila. Pike je še bolj zardel in se začel strašno vneto ukvarjati s svojo pipo. Vesel je bil, da je zdaj Flood povzel besedo: »Najtežje je zaradi Bronsonovega neumnega zagovora. Njegovega zagovornika bi bilo treba obesiti! Le poglejte si zapisnik o razpravi. Sami ‚ne' in ‚ne vem'... ‚Zakaj naj bi Blackatter tisti usodni večer, ko sta se dobila v posebni sobi, govoril o snidenju z vami?' — ‚Ne vem.' — ‚Ali ste slišali, kaj je rekel?' — ‚Ne; nekaj je zamrmral, pa ga nisem razumel.' — ‚Ali ste videli Blackatterja v gozdu?' — ‚Ne.' — ‚Kako je mogoče, da so vas dobili nezavestnega v gozdu?' — ‚Ne vem. Nekdo me je udaril.' — ‚Torej se niste spotaknili in se udarili z glavo ob parobek?' — ‚Ne.' — ‚Kako je potem mogoče, da so našli na parobku vašo kri in vaše lase?' — ‚Ne vem.' — ‚Kaj ste pa počeli v gozdu?' — ‚Nič. Domov sem se vračal.' — ‚Ali ste bili na lovu?' — ‚Ne. Vzel sem bil puško s seboj v gozd, rabil je pa nisem.' — ‚Ali ste mislili skrivaj loviti?' — ‚Ne, saj imam lovsko dovoljenje.' — ‚Ali zmerom ponoči lovite?' — ‚Ne, toda skoraj zmerom imam puško s seboj.' — ‚Zakaj?' — ‚Ne vem.' — ‚Kako je pa potem mogoče, da je bila vaša puška — čeprav tisti dan niste streljali — izstreljena?' — ‚Ne vem.' — ‚Tudi zunaj svoje gostilne ste se sestajali z Blackatterjem? Ali ste bili na kakšen način z njim v zvezi?' — ‚Ne.'«

Flood je govoril zelo hitro. Globoko se je oddahnil, potem je pa nadaljeval: »In tako dalje! In tako dalje! Do nezavesti! Človek bi ga tepel.«

»Zagovornik ni mogel z Bronsonom prav nič začeti,« je pripomnila Lucija. »Obtoženec se je lepo postavil na stališče: ‚Resnico govorim in resnica je to, da o vsej zadevi prav ničesar ne vem.' Ni ga bilo mogoče pripraviti do besede.« Lucija je zastrmela v ogenj.

Iznenada je oživel še Dyson. »Najhujše si pa še pozabil omeniti, Flood. Da je Bronson tudi zanikal vprašanje, ali ve povedati, kako je prišlo Blackatterjevo pismo v njegov žep.« Potem je spet zaprl oči.

Anthony je začel hoditi med kaminom in oknom. Iz pipe v kotu njegovih ustnic so se dvigali sinjkasti oblaki dima pod strop. Zdajci je obstal in pogledal najprej Dysona, potem pa Flooda. »In zdaj k Dollboysu!« je vzkliknil.

Flood je začel: »Poročilo: Ob treh. Poiskal sem Dollboysa, kakor je bilo dogovorjeno. Ujel se je v mojo past, da želim od njega članek za ‚Viktorijin magazin'. Vse je šlo kakor po medu: obudil sem mu spomin na Blackatterjevo zadevo, ne da bi bil mož kaj zaslutil. Ko sem odhajal, sem se — na videz slučajno — še nečesa spomnil: posvaril sem ga pred svojim tovarišem, ki se piše Marable,« pokazal je na Dysona, »in ki je kriminalni reporter najnevarnejše vrste. Ta Marable razkrinka vsakega zločinca in se ničesar ne boji. Tako je bil prijatelj Dollboys primerno pripravljen za obisk tegale gospoda. Dyson, zdaj imaš pa ti besedo!«

Dyson se je dvignil in začel:

»Prikažem se na prizorišču. Dollboys mi kratkih besed zaloputne vrata pred nosom. Prikorakam skozi zadnja vrata v hišo. Prizor kakor v gledališču. Dollboysova mati mora iz sobe. Dollboys opleta s svojim pihalnikom okoli mene, potem se pa spomni nečesa drugega, boljšega. Izginem z grožnjo, da se jutri vrnem. Dollboys se kar poti od strahu. Ne samo v prispodobi, ampak resnično. Zakaj se poti? Ne bi imel vzroka, če ga ne bi nekaj tiščalo! Srečo imamo! Dollboys se nam je zdel sumljiv. Zdaj vemo, da JE sumljiv. Konec.«

»Res je,« je pritrdil Anthony. »Vsekako je razveseljivo, da ta Dollboys ne more počivati na svoji vesti kakor na mehki blazini... Ne pozabite, otroci, da je on edini, ki je baje slišal, kaj je Blackatter zaklical Bronsonu, ko ga je ta vrgel iz hiše. Bronson, ki je bil najmanj šest korakov bliže, je zatrjeval, da je nezaželeni gost pri odhodu samo nekaj nerazumljivega zamrmral, in Bronson ni gluh. Razen tega govori on resnico; niti za trenutek ne smete pozabiti, da gre vse naše početje iz tega izhodišča. Torej, Dollboys laže. In zdaj mu požene obisk, ki bi bil za človeka s čisto vestjo kvečjemu nekoliko neprijeten, hladen pot na čelo.« Zdajci se je obrnil k Floodu. »Kaj mislite, kako je z Dollboysovim premoženjem?«

Flood je skomignil z rameni.

»To ni prav lahko presoditi. Kaj misliš ti, Dyson?«

»Zdi se mi, da mora imeti možak toliko, da živi.«

Anthony je upri pogled v višjega nadzornika. »Dragi Pike, morda bi vi lahko...«

Pike je prikimal, ne da bi bil počakal konca njegovih besed, odhitel k vratom in izginil. Anthony se je nasmehnil; v tem nasmešku je bilo več kakor priznanje. »Morda bi naš skupni prijatelj Dollboys vedel tudi kaj o pismu, ki so ga našli v Bronsonovem žepu.«

»To se pravi...« mu je segel Dyson v besedo.

»To se pravi, da se izprašujem, ali morda to pismo ni bilo namenjeno le Dollboysu.«

»To bi se nadalje tudi reklo,« je menil Flood, »da je Dollboys tisti skrivnostni X, ki ga iščemo.«

Anthony se je obotavljal. »To bi bilo kar prelepo, da bi moglo biti resnično. Kakor se mi zdi, ne bo tako, ampak je samo v kakšni zvezi z X.«

»Gospod Dollboys,« je s poudarkom dejal Flood, »se boji. Kaj bi bilo, če bi mu dali občutiti še več strahu? Precej več!« Njegov okrogli obraz je bil tako otroški in miren, toda Lucijo je kar izpreletelo, ko je pogledala njegove oči. S pravo žensko nelogičnostjo jo je iznenada obšlo sočutje do Dollboysa, a je ta občutek takoj zatrla.

»Lahko mu daste občutiti toliko strahu, kolikor hočete,« je pritrdil Anthony. »Čim več, tem bolje.«

V tem trenutku se je vrnil Pike in stopil čisto k Anthonyju. »Govoril sem z gospo Bronsonovo. Marsikaj ve o Dollboysu. Še zdaj prihaja redno v hišo, in to je dovolj značilno zanj. Rekla je, da nima Dollboys prav ničesar. Malo posestvo bi bilo zanemarjeno, če se ne bi njegova mati toliko brigala zanj. Možak zasluži kvečjemu toliko, da se lahko obleče in najé, pa da se včasih pošteno napije.«

»Ali ima avto?« je hlastno vprašal Anthony. »Ali motorno kolo? Ali je kaj povedala o tem?«

»Starega Forda ima,« je dejal Pike. »Ali veste, kako sem to odkril, sir?... Dollboys je zdajle tu v hiši.«

»Kaj ste rekli?« Dyson se je zdajci predramil.

»Prav tedaj, ko sem se pogovarjal z gospo Bronsonovo, se je pripeljal s svojo staro škatlo.«

Dyson je nagnil glavo postrani in gledal Anthonyja kakor zamišljen ptič. Vprašal je: »Zakaj ste pa prav za prav prej hoteli vedeti, ali ima avto, Gethryn?«

»Ker sem dognal nekaj zanimivega. Zapravil sem večji del popoldneva s Tomom Harriganom. Saj poznate tega fanta, Flood? Tom Harrigan je zelo zaostal. Trideset let že ima, pa je z razumom kvečjemu tako daleč kakor ne preveč razvit desetleten dečko. Tom Harrigan mi je pokazal, kje in kako je našel mrtveca in nezavednega Bronsona. Imeniten igralec je in zna svoje davne doživljaje še v drugo doživeti. To je prav koristna lastnost. Izprva sem mislil, da mi to ne bo dosti pomagalo, toda potem, ko mi je nazorno pokazal, kako je oba moža našel, je storil nekaj, česar nisem razumel. Dvakrat, trikrat je pogledal kvišku, v vrhove dreves ali pa pod nebo, in pri tem ga je prevzel blazen strah. Pol ure sem potreboval, da sem odkril, kaj to pomeni. Če bi ga bil kar naravnost vprašal, bi ga bil ali čisto zmešal ali pa tako prestrašil, da ne bi mogel spraviti več besedice iz njega. Njegovo igranje po mojem mnenju ni prav nič v zvezi s spominom, le njegovo telo ponavlja, skoraj bi rekel podzavestno, vrsto slik, ki so jih sprejeli njegovi nebogljeni možgani, ne da bi se jih bili zavedali. Naj bo že kakor koli — po dolgi vrsti previdno izbranih vprašanj sem odkril, da se Tom Harrigan boji mesečine. Čeprav prebije poleti največ noči sam v gozdu, si pri svetli mesečini zmerom poišče zavetje v koči. Deset konj ga ne bi privleklo iz koče. Strese se, če le sliši besedo mesec. To ni prav nič čudnega pri ljudeh njegove vrste. No, zapustil je kočo, kjer navadno spi, in šel gledat, kaj se je zgodilo. Ne smete si misliti, da ga je bil strel zdramil. Strelov sliši še preveč. Divji lov je pri tukajšnjih ljudeh nekaj vsakdanjega. Tudi krika ni slišal. Mesečine ni mogel videti, ker drugače za vse na svetu ne bi zapustil svojega skrivališča. Luč ga je opozorila, da se nekaj dogaja. Velika, močna luč. Luč mu je bila všeč in je zbudila njegovo radovednost. Primamila ga je, kakor primami veščo. Ko je bil sredi grmovja in je lahko pregledal vso jaso, je luč na lepem izginila. Toda Tom je nadaljeval svojo pot. Zagledal je nekaj, kar je bilo vzrok, da je pozabil luč, namreč negibno ležečega Blackatterja. Ko je pogledal pod nočno nebo in se prepričal, da mesec zaenkrat še ne bo mogel predreti oblakov, se je odpravil na pot, da bi poiskal pomoč. Pri tem se je spotaknil še ob Bronsonovo telo... Zato sem vprašal, ali ima Dollboys avto. Velika, svetla luč je mogel biti samo avtomobilski žaromet. Natanko mi ga je opisal.«

»Avto sredi gozda?« je v dvomu zagodel Dyson.

»Semle poglejte,« je dejal Anthony. Vzel je iz žepa zapisnico in svinčnik in narisal površen načrt. Vsi so se zgnetli okoli njega. »Tu je gozd, tam jasa. Tu je živa meja ob cesti; tu so nekakšna vrata. Če so ta vrata odprta, avto lahko zapelje po temle kolovozu in njegov žaromet seže skozi grmovje na jaso. Ali me razumete?«

POZOR! Preselili smo se

IZ NAŠIH POSLOVNIH PROSTOROV:

GREGORČIČEVA 27/III (TRG. DOM)

V NOVE POSLOVNE PROSTORE:

Miklošičeva c. 14/III.

Vljudno opozarjamo vse naše cenjene bralce in poslovne prijatelje, da nas od dne 1. avgusta dalje dobe v novih poslovnih prostorih na Miklošičevi cesti 14/III. in nič več v Gregorčičevi ul. 27/III. Prepričani smo, da smo tako ustregli marsikateremu našemu bralcu in prijatelju, ker so naši novi prostori v središču mesta in bolj dostopni vsakomur.

Uredništvo in uprava

»DRUŽINSKEGA TEDNIKA«

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

VSAK TEDEN DRUGA

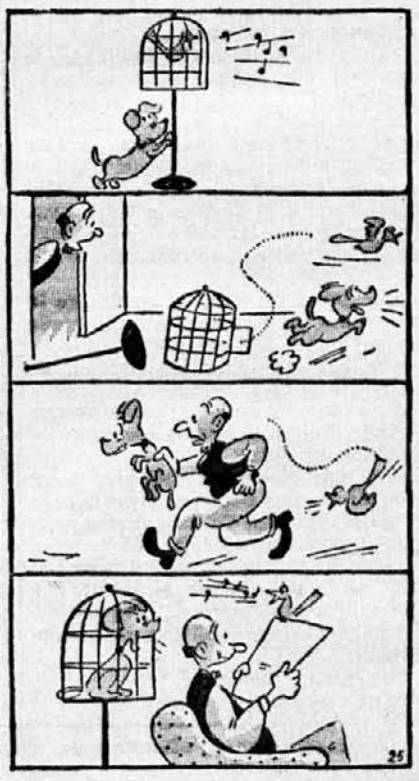

Novela „Družinskega tednika“

Neznosni odjemalec

NAPISAL G. MÜHLER-SCHULTE

Gospod Čvekač stopi v delikatesno prodajalno. Raztreseno pregleda razstavljena živila.

Prodajalka:

»S čim vam smem postreči, gospod?«

»Kako, prosim?«

»Vprašala sem, s čim vam smem postreči?«

»A tako! Počakajte, — sardina...«

»Prosim lepo, gospod! ...Tukajle je poceni sardina s paradižnikom. Trideset dinarjev. V čistem olju štirideset dinarjev. Brez kosti petdeset. Maquerau-filet pet in šestdeset —«

»Trenutek, prosim, gospodična. Kaj pa naj počnem s tem?«

»Gospod je vendar želel sardine?«

»Kateri gospod?«

»Vi.«

»Jaz? Nikar se ne pretvarjajte! Rekel sem samo ‚sardino‘.«

»Seveda. In nato sem vam jih nekaj pokazala.«

»To je pa smešno. Če rečem ‚sardino‘, mi vi prinesete ‚sardine‘?«

»To se razume.«

»No, tako samo po sebi se to ne razume. Pazite, gospodična! Natanko me poslušajte!... Kača klopotača.«

»Kako, prosim?«

»Kača klopotača.«

»Oprostite, gospod, — ne razumem vas.«

»Kaj je pa tukaj treba razumeti! Rekel sem ‚kača klopotača‘. Ali mi boste zdaj prinesli kače klopotače ali ne?«

»Seveda ne.«

»In zakaj ne?«

»Toda, gospod, saj mi vendar nimamo na zalogi kač klopotač.«

»Glejte, glejte! Če bi imeli kače klopotače, bi mi jih pa prinesli, kaj?«

»Najbrže!«

»Nezaslišano! Ali tudi veste, gospodična, da je kača klopotača ena najbolj strupenih živali, ki jih pozna botanika? Kača klopotača je tako strupena — če bi samo sanjali o njej, bi si morali dati, ko bi se prebudili, izprati želodec. In kaj takšnega ponudite svojim odjemalcem! Gromska strela. Zahtevam, da mi kdo drugi postreže.«

»Kakor želite, gospod!... Alma, prosim, pridi sem!«

»Da, prosim!... S čim naj vam postrežem, gospod?«

»Gospodična, jaz samo na glas premišljujem. To menda smem. Vidite, jaz sem nekoliko pozabljiv. Preteklo leto mi je brada padla na glavo.«

»Brada?«

»Da, brada nekega velikana.«

»Od... od...«

»Od velikana, da, čisto pravilno. Od nekega nagega velikana.«

»Oprostite, gospod. Zdaj imam svoj prosti čas. Saj dovolite, da vam kdo drug postreže... Gospod Meier, pridite prosim!«

»Prosim lepo! Klanjam se, gospod! Že vem: nag velikan vam je padel na glavo, kajne? Ne počutite se prav dobro. Morebiti želite kozarec ledene limonade, in vse bo šlo spet ko po maslu.«

»Maslo, maslo?... Ne, to ni bilo... Povejte mi, prosim, zakaj prav za prav tako slabo postrežete svojim gostom?«

»Oprostite, meni se ne zdi...«

»Tako postopate z menoj kakor s kakšnim bedakom. To si prepovedujem.«

»Toda, gospod, vi se vedete nekoliko.. nekoliko nenavadno, če smem tako reči. Pripovedujete, da vam je nag velikan padel na glavo.«

»Kdo govori o tem?«

»Vi.«

»Jaz? Lažnivec ste! Patagonski lažnivec ste! Podtaknili ste mi nagega velikana. Gospodična, pridite še enkrat sem! Ali sem rekel, da mi je velikan padel na glavo.«

»Ne, nekoliko drugače. Rekli ste, da vam je brada nekega velikana padla na glavo.«

»Saj to je še hujše, gospod. Kaj takšnega se še ni zgodilo na vsem svetu!«

»Aha, vidite, gospod Meier! Toliko možgan imate kakor črv v siru. Pojasnil vam bom zgodbo z velikanom. Velikan je bil kamniten in je podpiral neki balkon nad hišnimi vrati...«

»A tako!«

»Da, tako! Ko sem šel spodaj, se je velikanova brada odlomila in mi padla na glavo. Ali zdaj veste?«

»Da, gospod. Jaz... vas prosim, da mi oprostite.«

»Seveda mi je zadeva pustila prasko. Uganite, koliko je tehtala brada?«

»Kilo morebiti.«

»Tri kile! Razumem velikana, da se je hotel iznebiti nadlege. Toda iz tega je nastal škandal. Od takrat sem nagnjen k pozabljivosti. Zadnjič sem šel na ulico in z druge strani mi zamahne neki moški in pokliče: ‚Halo! Dolžan sem vam še sto dinarjev...‘ Kaj pravite k temu? Takšnega človeka redkokdaj srečamo, kaj?«

»Da, bela vrana.«

»Kako, prosim?«

»Menim, da je mož bela vrana.«

»Kako, bela vrana?«

»To je fraza, gospod.«

»Fraza? Vi frazarite? Odjemalec pride v vašo trgovino, vi pa frazarite? Ta je pa dobra! Pokličite gospoda šefa!«

»Takoj gospod! Gospod Ribič, prosim. Nič dobro se ne počutim. Na lepem mi je postalo slabo...«

»No, bo že prešlo, Meier. Nekoliko se spočijte. Želite, gospod?«

»Gospod Ribič, pritožiti se moram. Najdragocenejše, kar ima kakšna trgovina, je vljudno osebje. Vaše osebje pa ni vljudno, gospod Ribič. Pridem noter, mimo grede pripovedujem o nekem srečanju na ulici... Takole je bilo...«

»Sem že slišal, gospod; nekdo vas je opozoril, da vam je še sto dinarjev dolžan.«

»Tako je! In ko sem ga hotel ustaviti, ga ni bilo več. To sem torej povedal vašemu prodajalcu, pa mi pravi, da sem slepar. Kaj pravite k temu?«

»Nezaslišano. In da vse to popravim, sem vam sam na uslugo. Kaj želite, gospod?«

»Kaj menite? Nekaj vkuhanega je.«

»Vkuhanega? Aha! Morebiti sadje? Marelice... Jagode... Slive... Ananas...«

»Ne, mislim, da je neka žival.«

»Živa!?«

»Da. Ptič.«

»Hm! Kokoš z rižem... Prepelica v aspiku... Fazan z zeljem...«

»Ne, ne. Zdi se mi — da je v veliki okrogli pločevinasti škatli.«

»Ah, najbrže menite praško gnjat.«

»Ali je praška gnjat ptič?«

»Ne. Ali zanesljivo veste, da je bil ptič?«

»Zanesljivo ne. Lahko da je bila tudi dvoživka. Takoj vam pa povem, da slanik ne pride v poštev.«

»Torej, bomo že našli, gospod. Meier, stopite na lestev in podajajte dol škatle... Tako!... Zdaj jo bomo takoj našli. Volovski jezik... Cornedbeef... Irish Stew.... Kadar bo pravo, prosim povejte, gospod!... Kokošji frikase... Golaž... Zajčja pečenka... Še zmerom nič?«

»Ne.«

»Kotleti... Nasoljeno meso... Srnjino stegno... Še zmerom nič?«

»Ne.«

»Lososove rezine... Jegulja v želeju... Raki?«

»Kar naprej!«

»Ostrige... Piškur...«

»Stojte!«

»Ali je piškur, gospod?«

»Da.«

»Hvala Bogu!... Vidite, Meier, tako je treba napraviti, da so odjemalci zadovoljni. Koliko piškurjev vam smem dati, gospod?«

»Nobenega.«

»Ka...a...aj?« Ampak, prosim, povejte mi...«

»O, stvar je čisto preprosta! Pozabil sem ime možaka, ki mi je dolžan sto dinarjev. Vedel sem, da ima isto ime neka jed in tako sem prišel noter, da bi pomislil. Zdaj torej vem.«

»Možak se piše...«

»Piškur, da! Na svidenje, gospod Ribič!«

Nadaljevanje kronike

z 2. in 3. strani

30letnico Dramatičnega društva so proslavili pred kratkim v Mariboru. Društvo so Mariborčani ustanovili leta 1919. V Dramatičnem društvu so se zbirali napredni in narodno zavedni Mariborčani in se proti Nemcem in nemškutarjem borili za narodne ideale.

Pod vlak je prišel 24letni letalski podporočnik Vojin Besarović iz Sarajeva. Peljal se je domov na dopust. Da bi si prikrajšal pot domov, je skočil v predmestju z vlaka. Skok se mu pa ni posrečil in je padel pod vlak. Nesrečni Besarović je kmalu umrl. Na železniški postaji ga je pa mati zaman pričakovala.

Tri šole so zgradili v enem letu v vasi Barajevo v beograjski okolici. Vas ima 4000 prebivalcev in so morali otroci doslej hoditi v šole v druge občine. Eno šolsko poslopje so že blagoslovili, drugi dve pa čakata še na dograditev, ker je občanom zmanjkalo denarja.

Sifonska steklenica je eksplodirala v roki 40letni kuharici Mariji Kramarjevi iz Ljubljane. Kramarjeva si je hotela naliti sifona, tedaj se je pa na lepem sifonska steklenica razletela. Stekleni drobci so se Kramarjevi zarezali v roko in bi nesrečnica izkrvavela, če je ne bi reševalci takoj prepeljali v bolnišnico.

Otrok pri krstu, mati na mrtvaškem odru. Ugledno Marnovo družino iz Unanjarjev pri Jančah je zadela huda nesreča. Umrla jim je mati, ko je rodila 16. otroka. Bila je stara 43 let. Dočim so mater položili na mrtvaški oder, so otroka odnesli h krstu. Z nesrečno družino vsi globoko sočustvujejo.

Umrl je v Beogradu znani srbski publicist in prvak bivše socialistične stranke 75letni Dragiša Lapčević. S svojo pridnostjo in nadarjenostjo si je pridobil veliko izobrazbo in je začel prevajati predvsem nemška in ruska socialistična dela. Leta 1905. so ga kot poslanca izvolili v skupščino; poslanski mandat je obdržal do ustavodajne skupščine. Pokopali so ga v Beogradu.

Umrl je zaslužni srbski književnik in ugledni odvetnik, Dušan Djokić iz Beograda. Djokić je bil tudi odličen prevajalec. Iz francoščine je prevedel mnogo del najboljših in največjih francoskih piscev, vrhu tega pa še okrog 80 različnih gledaliških del znanih francoskih dramatikov.

Cigani so se pritepli na Dolenjsko in kradejo, kar morejo. Veliko se jih klati po litijski okolici. Podnevi jih ni na spregled, ker spe v senci, ponoči pa vrše svoj tatinski posel. Ker imajo v litijski okolici na vesti že več grehov, so se ustrašili in jo odkurili. Dolgoprsteži bodo kmalu prišli v roke pravici.

Nove prostore za različno gledališko opremo bosta dobili ljubljanska Drama in Opera še jeseni na dvorišču hiše na Bleiweisovi cesti 13. Prostori bodo veliko udobnejši od starih v baraki na koncu Knafljeve ulice in v nekdanjem tivolskem kinu. Stroški za novo stavbo bodo znašali okrog poldrug milijon dinarjev. Denar bo dala na razpolago banovina.

Samostojno obrtno zbornico bodo ustanovili v Ljubljani po odredbi trgovinskega ministra. Zdanji obrtni odsek Zbornice za TOI bodo razpustili. Prvo predsedništvo samostojne obrtne zbornice bo imelo nalogo, da bo z obstoječo trgovinsko in industrijsko zbornico v Ljubljani uredilo vprašanje razdelitve premoženja in uradništva.

Nemška filmska ekspedicija je prispela v Beograd. Filmala bo neki film na naši Donavi. V Beogradu bo ostala tri dni.

Pekovski pomočniki v Dubrovniku so začeli stavkati. Tako je Dubrovnik sredi najživahnejše turistične sezone ostal brez kruha. Stavkujoči pomočniki so preprečili tudi dovoz kruha iz Trebinja. Neko pošiljko kruha so polili s petrolejem. Nastopiti bodo morale oblasti in rešiti spor v najkrajšem času.

V kotel žganja je padel 6letni deček iz vasi Bukovca v Srbiji. Takoj so ga potegnili ven, vendar je dobil tako hude opekline, da je umrl.

Tihotapcu ljudi preko meje je nasedlo osem moških doma iz Siska. Prišli so v Št. Ilj in hoteli na skrivaj preko meje. Pri tem so jih pa zasačili naši graničarji in jih odpeljali v Maribor. Tukaj so možje povedali, da so nekemu neznancu plačali 300 dinarjev, da bi jih spravil čez mejo. Ko so ga pa na meji čakali, ni bilo o njem ne duha ne sluha. Takoj so spoznali, da so nasedli sleparju, in so bili veseli, da so jih oblasti spravile nazaj v svoje občine. Oblasti vneto iščejo drznega sleparja.

Žrtev divjega lovca je postal lovski čuvaj Štefan Štajner iz Beltincev v Prekmurju. Ko je pregledoval lovski revir v Gančanih, so pričeli nanj streljati divji lovci, da se jim ne bi približal. Dobil je več šiber v roke, noge in obraz, vendar rane niso nevarne in bo kmalu okreval. Hudobnim divjim lovcem so orožniki že na sledu.

Na zagrebškem letališču je pristala s svojim jadralnim letalom nemška jadralna letalka Hana Reithova. Iz Gradca v Zagreb je priletela v petih urah. Letalka je dosegla lep uspeh.

Radio Ljubljana

od 24. do 30. avg. 1939.

ČETRTEK 24. AVGUSTA

12.00: Eksotične glasbene slike **12.45:** Poročila **13.00:** Napovedi **13.20:** Radijski orkester **14.00:** Napovedi **19.00:** Napovedi, poročila **19.30:** Deset minut zabave **19.40:** Nac. ura **20.00:** Četvorka iz opere Netopir **20.10:** Slovenščina za Slovence **20.30:** Klavirski koncert **21.15:** Reproducirani simfonični koncert **22.00:** Napovedi, poročila **22.15** Radijski orkester. Konec ob **23.** uri.

PETEK 25. AVGUSTA

12.00: Slovenska pesem **12.45:** Poročila **13.00:** Napovedi **13.20:** Radijski orkester **14.00:** Napovedi **19.00:** Napovedi, poročila **19.30:** Zanimivosti **19.40:** Nac. ura **20.00:** Smetana **20.10:** Ženska ura **20.30:** Violinski koncert **21.15:** Radijski orkester **22.00:** Napovedi, poročila **22.30:** Angleške plošče. Konec ob **23.** uri.

SOBOTA 26. AVGUSTA

12.00: Lahki napevi **12.45:** Poročila **13.00:** Napovedi **13.20:** Lahki napevi **14.00:** Napovedi **17.00:** Otroška ura **19.50:** Pregled sporeda **18.00:** Radijski orkester **18.40:** Strah in bojazen **19.00:** Napovedi, poročila **19.40:** Nac. ura **20.00:** O zunanji politiki **20.30:** Slike iz življenja **22.00:** Napovedi, poročila **22.15:** Radijski orkester. Konec ob **23.** uri.

NEDELJA 27. AVGUSTA

8.00: Melody-jazz **9.00:** Napovedi, poročila **9.15:** Prenos cerkvene glasbe **9.45:** Verski govor **10.00:** Plošče **10.30:** Koncert **12.00:** Akad. pevski kvintet **13.00:** Napovedi **13.20:** Šramel »Škrjanček« **14.00:** V sodobnem ritmu **17.00:** Kmet. ura **17.30:** Slovenske narodne ob spremljevanju radijskega orkestra **19.00:** Napovedi, poročila **19.40:** Nac. ura **20.00:** Cimermanov kvartet **20.45:** Koncert radijskega orkestra **22.00:** Napovedi, poročila **22.15:** Plošče. Konec ob **23.** uri.

PONEDELJEK 28. AVGUSTA

12.00: Plošče **12.45:** Poročila **13.00:** Napovedi **13.20:** Opoldanski koncert radijskega orkestra **14.00:** Napovedi **19.00:** Napovedi, poročila **19.30:** Zanimivosti **19.40:** Nac. ura **20.00:** Plošče **20.10:** Zaključna beseda o nervoznosti in nevrasteniji **20.30:** Schubertove pesmi **21.15:** Godalni trio **22.00:** Napovedi, poročila **22.15:** Koncert češke glasbe. Konec ob **23.** uri.

TOREK 29. AVGUSTA

12.00: Znane koračnice slavnih skladateljev **12.45:** Poročila **13.00:** Napovedi **13.20:** Kmečki trio **14.00:** Napovedi **19.00:** Napovedi, poročila **19.30:** Deset minut zabave **19.40:** Nac. ura **20.00:** Simf. orkester iz Milana **20.10:** Tujci — naši gostje **20.30:** Koncert lahke glasbe **22.00:** Napovedi, poročila **22.15:** Mojstri harmonike. Konec ob **23.** uri.

SREDA 30. AVGUSTA

12.00: Plošče **12.45:** Poročila **13.00:** Napovedi **13.20:** Plošče **14.00:** Napovedi **18.30:** Mladinska ura **18.45:** Kozaške pesmi **19.00:** Napovedi, poročila **19.40:** Nac. ura **20.00:** Plošče **20.10:** Za izboljšanje glasbene vzgoje po šolah **20.30:** Slovenski vokalni kvintet **21.15:** Harmonika **22.00:** Napovedi, poročila **22.15:** Klavirski koncert. Konec ob **23.** uri.

Nežna otroška koža potrebuje moje zaščite. Ostri sončni žarki pečejo, in prav otroci so posebno občutljivi za sončarico. NIVEA vsebuje EUCERIT, uspešno okrepčevalno sredstvo za kožo, ki daje otroški koži večjo odpornost, da dobijo otroci zdravo in lepo rjavo barvo.

JAZ SEM TUDI OTROŠKI PRIJATELJ!

178

Poravnajte naročnino!

Celuloidne ščite za vrata
dobavlja po vsaki meri in barvi tvrdka
FRANJO ZRNEC, *steklarstvo*
LJUBLJANA, Kopitarjeva 1

FR. P. ZAJEC
IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA, sedaj **Stritarjeva ul. 6**
pri frančiškanskem mostu
Vsakovrstna očala, daljnogledi, toplomeri, barometri, hygrometri, itd. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine. Samo kvalitetna optika! Ceniki brezplačno!

Obleke, perilo, vetrni suknjiči, dežni plašči, trenčkoti in vsa praktična oblačila, nudi v največji izberi, najceneje
Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Jngenieur-Schule **Mittweida** (Deutschland)
STROJNIŠTVO, GRADNJA AVTOMOBILOV IN AVIJONOV
ELEKTROTEHNIKA PROGRAMI ZASTONJ

Din 100·–
mesečno odplačevanje in 100 din are, ki jo je treba poslati pri naročanju, prodajamo v gotovini in na odplačevanje.

ŠIVALNE STROJE z glavo zgoraj in kabinet, šivajo naprej, nazaj, vezejo, krpajo in pletejo, din 1750·—.

RADIO APARATE na baterijo in na tok za vse tri valovne dolžine, din 800·—.

PISALNE STROJE z 88 znaki v latinici ali cirilici, v elegantnem zaboju, din 1650·—.

DVOKOLESA, moška, ženska, otroška in dirkalna iz najboljšega nemškega jekla, din 750·—.

URE, zadnja novost, stenske, namizne, stenske za hiše in podjetja, pogon na tok ali žepno baterijo, dolgoletna točnost, pismeno jamstvo, din 250·—.

Za blago, ki Vas zanima, zahtevajte brezplačni ilustrirani cenik s pogoji.

Iščemo zastopnike, posrednike, potnike, zaslužek dober. Kapital in protokolacija nista potrebni.

„MERKUR-ZAVOD“
Beograd, Pašićeva 2
Pošt. šted. 57582 fah 800

Izdaja za konsorcij »Družinskega tednika« K. Bratuša, novinar; odgovarja Hugo Kern, novinar; tiska tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani; za tiskarno odgovarja O. Mihalek — vsi v Ljubljani.